

GEMEENTEBARENDRECHT

**Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026**

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
Begroting 2023 in 1 Oogopslag	5
Programma 1 Bestuur en ondersteuning.....	6
Programma 2 Veiligheid.....	10
Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	14
Programma 4 Economie.....	18
Programma 5 Onderwijs	22
Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie	26
Programma 7 Sociaal Domein	31
Programma 8 Volksgezondheid en Milieu	41
Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en Stedelijke Vernieuwing.....	47
Algemene dekkingsmiddelen	52
Paragrafen.....	54
1. § Lokale heffingen.....	55
2. § Weerstandsvermogen en risicobeheersing	63
3. § Onderhoud kapitaalgoederen.....	71
4. § Financiering.....	77
5. § Bedrijfsvoering.....	82
6. § Verbonden partijen.....	83
7. § Grondbeleid	95
Financiële begroting.....	98
Financieel meerjarenperspectief 2023-2026.....	99
Overzicht van baten en lasten	108
Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	111
Meerjarenbalans en EMU-saldo	116
Incidentele baten en lasten	117
Subsidiestaat 2023.....	118
Overzichten van reserves en voorzieningen.....	120
Investerings 2023-2026.....	124
Taakvelden per programma	125

Inleiding

Het nieuwe college van B&W Barendrecht presenteert hierbij haar eerste begroting voor het jaar 2023. Op het moment van het samenstellen van deze begroting werd gewerkt aan de totstandkoming van het “Meerjarenprogramma Barendrecht 2022 – 2026”. In dit programma komen de beleidsdoelen en ambities voor de komende jaren tot uitdrukking. Samen met de begroting vormt dit de grondslag van het nieuwe beleid en de begroting voor de komende jaren.

Het “Meerjarenprogramma Barendrecht 2022 – 2026” (als begrotingswijziging) zal gelijktijdig met deze begroting en de 2e Tussenrapportage 2022 in de raadsvergadering van 8 november 2022 worden behandeld, zodat er sprake is van een integrale afweging voor u als raad.

Voorjaarsbrief

In de Raadsinformatiebrief d.d. 4 maart 2022 is aangegeven dat is gekozen voor een andere opzet van de Voorjaarsnota dan in 2021, namelijk een beleidsarme Voorjaarsbrief 2023. De gemeenteraad heeft op 5 juli 2022 de Voorjaarsbrief 2023 vastgesteld als het kaderstellend document voor het opstellen van de begroting 2023.

De uitslag van de verkiezingen en de nieuwe samenstelling van gemeenteraad en het college van B&W waren van invloed op de voorbereiding van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2026. De formulering van nieuw beleid en doelstellingen is immers aan de nieuwe gemeenteraad.

Financiële beschouwingen

Mede als gevolg van een voor de gemeente voordelig uitgevallen meicirculaire 2022, is er sprake van een meerjarig positief begrotingssaldo en deze laat daarmee een sluitend financieel meerjarenbeeld zien. Dit leidt tevens tot een positieve ontwikkeling van de algemene reserve. Het weerstandsvermogen komt daarmee ruim boven de norm weerstandsratio.

Opbouw van de begroting en leeswijzer

De begroting is een verplicht document en maakt onderdeel uit van de planning & control cyclus van de gemeente. Dit stuk maakt de richting en keuzes van de gemeente inzichtelijk. De planning & control cyclus bestaat uit een aantal documenten waarmee de raad haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen. Vooraf kaderstellend met de begroting, gedurende de uitvoering controlerend met de tussenrapportages en de jaarrekening.

De begroting bestaat uit een beleidsbegroting (of ook wel programmabegroting) en een financiële begroting. De beleidsbegroting is opgebouwd uit programma's (het programmaplan) en paragrafen. In de begroting 2023 is een nieuwe programma indeling opgenomen van 9 programma's, op basis van de gehanteerde thema-indeling volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), zoals de gemeenteraad op 5 juli 2022 besloten heeft. Hierin zijn alle samenhangende activiteiten binnen een beleidsterrein bij elkaar gebracht, waarbij per programma wordt ingegaan op de doelstelling, de belangrijkste ontwikkelingen en de beleidsvoornemens binnen het betreffende programma. Beleidsmatig wordt dit afgesloten met een overzicht van de verplichte beleidsindicatoren. Als laatste treft u per programma het overzicht van de lasten en baten aan. Hierin zijn de cijfers uit 2022 (stand na 1e Tussenrapportage 2022) en de Begroting 2023, meerjarenraming 2024 t/m 2026 opgenomen. Hiermee krijgt u inzicht in wat het desbetreffende programma kost. Daarna zijn de verplicht voorgeschreven paragrafen opgenomen. Een paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de begroting vanuit een bepaald perspectief over alle programma's heen.

De begroting bevat de volgende paragrafen:

1. § Lokale Heffingen;
2. § Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. § Onderhoud Kapitaalgoederen;
4. § Financiering;
5. § Bedrijfsvoering;
6. § Verbonden Partijen;
7. § Grondbeleid;

De financiële begroting geeft in meerdere opzichten een uiteenzetting van de financiële positie. Deze bevat als eerste de uitgangspunten voor de (meerjaren)ramingen. Daarna het financieel meerjarenperspectief 2023-2026. Uitgangspunt is het saldo na de meicirculaire 2022, inclusief de structurele mutaties uit de 1e Tussenrapportage

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

2022. Daarna zijn de structurele mutaties uit de 2e Tussenrapportage 2022 opgenomen en de mutaties voor de begroting 2023 die afzonderlijk worden toegelicht.

In de financiële begroting is een aantal overzichten opgenomen, te weten: het overzicht van baten en lasten, meerjarenbalans, EMU-saldo, incidentele baten en lasten, subsidiestaat, staat van reserves en voorzieningen, subsidiestaat, investeringen en de taakvelden per programma.

Begroting 2023 in 1 Oogopslag

GEMEENTEBARENDRECHT

BEGROTING 2023 IN BEELD

INKOMSTEN

Waar komt het geld vandaan?

Lokale heffingen

Onroerende-zaakbelasting (OZB)	€ 11.411.400
Afvalstoffenheffing	€ 6.279.800
Rioolheffing	€ 3.357.200
Leges omgevingsvergunningen en Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	€ 1.395.000
Leges burgerzaken	€ 549.000
Begraafplaatsrechten	€ 530.200
Hondenbelasting	€ 299.600
Marktgelden	€ 55.200
Toeristenbelasting	€ 25.000

Overige inkomstenbronnen

Gemeentelijke bouwgrondexploitaties	€ 11.036.600
Verhuur gronden en gebouwen	€ 5.198.300
Overige inkomsten	€ 4.622.400
Opname uit reserves	€ 4.010.300
Opbrengst afval overig	€ 880.700
Reclame	€ 141.500
Rente en dividenduitkeringen	€ 77.900

INKOMSTEN

€ 134.271.700

- / -

UITGAVEN

€ 132.498.100

leiden tot een positief begrotings-saldo van

€ 1.773.600

UITGAVEN

Waar gaat het geld naartoe?

Wonen en werken	Totaal: 26,8 miljoen		
Afvalinzameling, -verwerking en milieu	€ 8.783.500	€ 178	
Onderhoud (water)wegen, kunstwerken en straatmeubilair	€ 4.593.200	€ 93	
Openbaar groen en recreatie	€ 4.051.900	€ 82	
Brand- en rampenbestrijding, veiligheid en openbare orde	€ 3.305.500	€ 67	
Riolering	€ 2.777.800	€ 56	
Verkeer, vervoer en parkeren	€ 1.096.300	€ 22	
Openbare verlichting	€ 968.900	€ 20	
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	€ 499.300	€ 10	
Begraafplaatsen	€ 288.300	€ 6	
Overige uitgaven buitenruimte	€ 221.700	€ 4	
Economie	€ 167.800	€ 3	

Samenleving	Totaal: 51,7 miljoen		
Jeugd	€ 13.452.100	€ 273	
Inkomensregelingen	€ 9.179.300	€ 186	
Wet maatschappelijke ondersteuning	€ 8.859.600	€ 180	
Onderwijs	€ 6.850.400	€ 139	
Sport	€ 3.929.500	€ 80	
Cultuur	€ 3.264.600	€ 66	
Overige uitgaven sociaal domein	€ 2.180.300	€ 44	
Participatie	€ 2.038.600	€ 41	
Volksgezondheid	€ 1.936.400	€ 39	

Bestuur en dienstverlening	Totaal: 54 miljoen		
Bedrijfsvoering	€ 35.118.600	€ 713	
Gemeentelijke bouwgrondexploitaties	€ 12.536.600	€ 254	
Bestuur en ondersteuning	€ 2.989.300	€ 61	
Overige uitgaven	€ 1.576.000	€ 32	
Sparen reserves	€ 1.185.200	€ 24	
Burgerzaken	€ 647.400	€ 13	

per inwoner
49.272 inwoners
peildatum:
1 januari 2023

Totaal:

132⁵ MILJOEN

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 0.1 Bestuur - de kosten van de bestuursorganen en de facilitering ervan:
  - college van B&W;
  - raad en raadscommissies;
  - griffie;
  - regionale en landelijke bestuurlijke samenwerking;
  - rekenkamer.
- 0.2 Burgerzaken :
  - bevolkingsregister;
  - rijbewijzen, paspoorten, overige reisdocumenten;
  - straatnamen, kadastrale informatie;
  - burgerschap

Wat willen we bereiken?

Wij organiseren goede, efficiënte en moderne dienstverlening. Wij betrekken inwoners op nieuwe manieren en zijn zelf betrokken bij netwerken en initiatieven. Wij staan open voor samenwerking die ons versterkt.

Wat gaan we ervoor doen?

- **Visie op wijkgericht werken en wijkwethouderschap ontwikkelen**

Het doel van het Wijkoverleg is enerzijds meer ruimte creëren voor inwoners/samenleving voor maatschappelijk initiatief. En hen te faciliteren om daar actief aan deel te nemen. Anderzijds willen we een betere aansluiting van de gemeentelijke organisatie bij (lokale) maatschappelijke initiatieven en behoeften.

In 2021 en 2022 is er een aantal ontwikkelingen geweest op het gebied van de visie op Meedoen in Barendrecht. In 2023 houden we deze visie tegen het licht en stellen we bij waar nodig. Verder gaan we in 2023 door met de bestaande wijk-overleggen in diverse vormen. Door het onderhouden van contacten met inwoners, instellingen en bedrijven horen we wat er leeft en speelt in de wijk. Hierdoor kunnen we beter verbindingen leggen tussen initiatieven, inwoners en organisaties en hen hierbij faciliteren.

We zijn gestopt met het wijkwethouderschap zoals dat in de vorige periode werd ingevuld. Namelijk dat alle wethouders een wijk bedienden. Dit leidde tot misverstanden en bureaucratie. Daarom is het wijkwethouderschap nu ondergebracht bij één wethouder.

- **Vorbereiding invoering omgevingswet**

Het kabinet koerst op invoering van de omgevingswet per 1 januari 2023. Daadwerkelijke invoering is afhankelijk van uitvoerige testwerkzaamheden de komende maanden en de werking van de (landelijke) ICT-infrastructuur. In oktober 2022 velt de Eerste Kamer haar finale oordeel (noodremprocedure). Wij gaan ondertussen door met de voorbereidingen van de Omgevingswet met als uitgangspunt invoering per 1 januari 2023. Voor bepaalde activiteiten, zoals de jaarlijkse herziening van de legesverordening moeten wij met twee varianten werken, opdat de gemeenten wel hun leges kunnen blijven heffen in 2023. Dit betekent wel extra capaciteit om dit voor te bereiden en te regelen. Mocht in oktober 2022 blijken dat de invoeringsdatum wederom uitgesteld wordt, dan volgen er extra kosten naast de kosten die al gemaakt moeten worden voor de implementatie. Voor de implementatie van de Omgevingswet brengen wij nader in beeld welke acties en welke capaciteit er sowieso benodigd zijn de komende jaren. Zodra hier meer duidelijkheid over is, informeren wij uw raad.

Overgangperiode

Vanaf 2023 geldt er tot en met 2029 een overgangperiode waarin de gemeente dient te zorgen voor een nieuw Omgevingsplan met alle gewenste regelgeving. Ook kunnen gebieds- en thematische visies worden vervangen door het kerninstrument Omgevingsprogramma, als uitwerking van de strategische Omgevingsvisie. Op gemeentelijk niveau zullen de komende jaren keuzes gemaakt worden hoe omgegaan zal worden met de Omgevingsprogramma's. De effecten hiervan, zoals op de personele capaciteit, zullen gaandeweg duidelijk worden. Vanaf januari 2023 is de gemeente ook in de plaats van de provincie verantwoordelijk voor een aantal bodemtaken. Het is nog onduidelijk welke financiële gevolgen dit voor de gemeente zal hebben, omdat verwacht wordt dat de Rijksbijdrage niet kostendekkend zal zijn.

- **Communicatiemiddelen beter benutten**

Op basis van het eind 2021 uitgevoerde onderzoek naar de communicatie van de gemeente worden de externe communicatiemiddelen verbeterd. Hiervoor zal een uitvoeringsplan worden opgesteld. Uit het onderzoek kwam onder meer naar voren dat veel inwoners meer behoefte hebben aan achtergrondinformatie over genomen besluiten/projecten en beleid. Ook wil men over het algemeen eerder betrokken worden bij nieuwe plannen. Bij concrete zaken die inwoners direct raken ligt grote interesse. Denk hierbij aan afval, de inrichting van de openbare ruimte en werkzaamheden in de buurt. Als het gaat om sociale media heeft de gemeente nog veel te winnen. Jongeren geven de voorkeur aan onlinekanalen. De gemeentekrant Blik op Barendrecht is goed bekend: bijna twee derde kent en leest het. Meestal niet alle artikelen, maar geselecteerde berichten die de interesse wekken. De Blik op Barendrecht blijkt in een behoefte te voorzien. De overgrote meerderheid van de lezers zou Blik op Barendrecht missen als het niet meer zou bestaan. Het onderscheid tussen de redactie van huis-aan-huis-krant De Schakel en de Blik op Barendrecht is er bij lezers lang niet altijd. Er is een voorkeur onder respondenten voor push communicatie; een (digitale) nieuwsbrief waarop een abonnement kan worden genomen, wordt door 75% van de respondenten als welkome aanvulling gezien op de huidige middelen.

- **Verbeteren digitale dienstverlening**

Onze dienstverlening is juist, tijdig en correct. We richten onze dienstverlening in vanuit onze inwoners. Onze onlinedienstverlening is gebruiksvriendelijk en betrouwbaar. We maken online zo toegankelijk mogelijk. Daarnaast houden we rekening met inwoners die wat minder makkelijk meekunnen op het gebied van online. Ook onze persoonlijke en telefonische dienstverlening is laagdrempelig. Doorontwikkeling van onze dienstverlening doen we met input van onze inwoners. Zo sluiten we aan op hun wensen en verwachtingen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

N r.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023	Begroting 2022
1.	Formatie	Toegestane formatie in fte per 1.000 inwoners van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.	6,87	6,72
2.	Bezetting	Werkelijk aantal fte per 1.000 inwoners dat werkzaam is op peildatum 1 januari t-1.	6,73	6,64
3.	Apparaatskosten	Alle personele en materiële kosten per inwoner die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie in euro's.	€633	€617
4.	Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (de kosten die opgenomen worden in de programma's) als percentage van de totale kosten.	49,4%	51,8%

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
0.1:Bestuur	3.706.500	3.543.400	3.523.200	3.436.600	3.430.000
0.2:Burgerzaken	1.714.900	1.760.900	1.700.300	1.702.400	1.695.500
Totaal Lasten	5.421.400	5.304.300	5.223.500	5.139.000	5.125.500
Baten					
0.1:Bestuur	-660.000	-584.100	-572.900	-492.000	-492.000
0.2:Burgerzaken	-560.000	-562.800	-562.800	-562.800	-562.800
Totaal Baten	-1.220.000	-1.146.900	-1.135.700	-1.054.800	-1.054.800
Saldo lasten en baten programma 1 Bestuur en ondersteuning	4.201.400	4.157.400	4.087.800	4.084.200	4.070.700

Toelichting meerjarenbeeld
(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 0.1 bestuur

In 2022 is het college teruggedaan van 6 naar 4 wethouders. Dit brengt structurele besparingen met zich mee.

Taakveld 0.2 burgerzaken

De fluctuatie in bedragen komt met name doordat het aantal verkiezingen per jaar verschillend is.

Programma 2 Veiligheid

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer - alle reguliere taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen kosten van de bestuursorganen en de facilitering ervan:
  - brand en rampenbestrijding;
  - preventieve maatregelen t.b.v. de fysieke veiligheid;
- 1.2 Openbare orde en veiligheid:
  - toezicht en handhaving openbare orde, parkeren, Boa's;
  - Wet Bibob en bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit;
  - veilige woon -en leefomgeving;
  - antidiscriminatiebeleid;
  - dierenbescherming.

Wat willen we bereiken?

Een veilige woon- en leefomgeving, toezicht en handhaving van de openbare orde.

Wat gaan we er voor doen?

- **Aanpak van cybercrime**

De gemeente zet in op het signaleren van cybercrime (awareness) om de gevolgen hiervan te minimaliseren. Naast het implementeren van technische maatregelen en het inrichten van processen en procedures worden in samenwerking met onze veiligheidspartners bewoners en ondernemers voorgelicht over de gevaren van

cybercrime. Doel is het vergroten van bewustzijn, waardoor slachtofferschap van cybercriminaliteit vermindert. De gemeente blijft de kaders van de wet- en regelgeving ten aanzien van informatieveiligheid en privacybescherming volgen.

- **Aanpakken van diefstal**

De aanpak van HIC (High Impact Crime) delicten wordt gecontinueerd en geïntensiveerd. Er wordt ingezet om data gedreven te werken om HIC-delicten te voorkomen en om gebiedsgericht een aanpak te formeren samen met de veiligheidspartners. Cybercrime is een belangrijk onderdeel van de 'nieuwe' criminaliteit waar speciale aandacht voor is. Doelstelling is om een daling te krijgen van het aantal misdrijven (diefstal). Daarvoor worden samen met de politie, corporaties, buurtpreventie en andere veiligheidspartners diverse gerichte acties uitgevoerd om dit doel te behalen. Inzet van flexibel cameratoezicht, lokauto's en lokfietsen en extra surveillance op hotspots maken hiervan onderdeel uit. Met overige acties wordt bij bewoners op het gebied van preventie bewustwording gecreëerd en gelijktijdig handelingsperspectief en veiligheidsadvies gegeven (vanuit onder andere de veiligheidsposten).

- **Meer Boa's op straat**

De Boa's worden nog meer ingezet op de piekmomenten, wanneer hun zichtbaarheid het meest noodzakelijk is. De piekmomenten zijn momenteel donderdag-, vrijdag- en zaterdagavond. De prioriteiten op deze dagen liggen voornamelijk op horeca en jeugd. Het huidige materiaal van de Boa is goed, dit was de laatste jaren één van de prioriteiten in de professionalisering. We werken de komende jaren naar een structureel vervangingsbudget om het materiaal op orde te houden.

De pilot 'Bodycams' wordt de komende 2 jaar uitgerold. In het najaar van 2022 vinden hiervoor de bestuurlijke gesprekken plaats. Eind 2022 wordt het benodigde budget vastgesteld. We volgen de landelijke ontwikkelingen. Denk hierbij aan de toe- en uitrusting van de Boa's. Met name de lijn van de Minister van Justitie en Veiligheid aangaande extra handhavingmiddelen (transportboeien en wapenstok) houden we in de gaten en werken we indien mogelijk uit in (college)voorstellen.

- **Tegengaan van ondermijnende activiteiten**

Het tegengaan van ondermijnende criminaliteit, zoals drugscriminaliteit, hennepcultuur en witwaspraktijken, is een actueel thema. We zetten de aanpak van ondermijnende activiteiten onverminderd voort, samen met onze veiligheidspartners. Onze aanpak is zowel preventief als repressief van aard. Preventief zetten we in op het vergroten van het bewustzijn en de meldingsbereidheid van onze medewerkers, inwoners en ondernemers. Het organiseren van in- en externe voorlichtingsbijeenkomsten en het uitvoeren van campagnes in samenwerking met 'Meld Misdad Anoniem' (M.) zijn onderdeel van deze aanpak. Daarnaast voorkomen wij misbruik van overheidsvoorzieningen. In dit kader passen wij de Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob) toe. Medewerkers die met deze taak belast zijn, krijgen een gepaste training. Naar verwachting wordt het toepassingsgebied van de Wet Bibob medio 2022 verder uitgebreid. Wij houden deze ontwikkeling nauwlettend in de gaten.

Onze repressieve aanpak bestaat onder andere uit het integraal controleren van bedrijventerreinen, locaties en branches. De opgedane kennis en ervaring met project MISTRAL op bedrijventerrein Barendrecht-Oost, passen wij toe op de overige bedrijventerreinen in Barendrecht. Het betreft een gebiedsgerichte aanpak, waarbij we de terreinen weerbaarder maken tegen ondermijning. Wij voeren een bestuurlijke aanpak uit in (bedrijfs)panden waar ondermijnende activiteiten worden aangetroffen. Bestuurlijke maatregelen zoals pandsluitingen, (stop)gesprekken met pandeigenaren en open gesprekken met ondernemers ('knock and talks') maken hier deel van uit.

- **Vuurwerkbeleid**

Voor komende jaarwisseling volgt de gemeente Barendrecht de richtlijnen van het landelijk vuurwerkbeleid waarbij het voor consumenten mogelijk blijft om vuurwerk af te steken van de categorieën F1 en F2. Om de overlast van vuurwerk te beperken wordt naast de huidige 4-tal vuurwerkvrije zones extra gebieden aangewezen waarbinnen het verboden is om vuurwerk af te steken. Uitbreiding van de vuurwerkvrije zones zal vragen om een verhoging van de handhavingcapaciteit.

- **Inwoners en bedrijven informeren over veiligheidsrisico's vervoer gevaarlijke stoffen**

Het streven van de nieuwe pilot omtrent risicocommunicatie over gemeentegrenzen heen is gericht op de overkoepeling van verschillende partijen, waarbij een samenwerking wordt geïnitieerd tussen gemeenten en de veiligheidsregio's Zuid-Holland-Zuid en Rotterdam-Rijnmond. Het doel van deze pilot over risicocommunicatie in

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Barendrecht is het creëren van bewustzijn bij burgers en bedrijven over de veiligheidsrisico's van het vervoer van gevaarlijke stoffen. Onderzocht wordt of ook andere onderwerpen vanuit Omgevingsveiligheid (breder begrip onder de nieuwe Omgevingswet) meegenomen worden in de pilot. Het streven is om dit in samenwerking te doen met de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en de DCMR Milieudienst.

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners (bron: CBS)	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1,1 (2021)	1,8 (2021)	0,7 (2018)	2,2 (2018)
2.	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners (bron: CBS)	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	0,8 (2021)	1,3 (2021)	2,3 (2018)	2,5 (2018)
3.	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (bron: CBS)	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	3,0 (2021)	4,3 (2021)	2,7 (2020)	4,6 (2020)
4.	Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners (bron: CBS)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	4,6 (2021)	6,1 (2021)	4,5 (2020)	6,2 (2020)
5.	Diefstal van brom-, snor-, fietsen per 1.000 inwoners (bron: dataportaal Politie)	Het aantal diefstallen van brom-,snor-, fietsen per 1.000 inwoners.	2,5 (2021)	4,2 (2021)	4,1 (2019)	3,9 (2019)

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 2 Veiligheid

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
1.1:Crisisbeheersing en brandweer	2.488.000	2.757.600	2.848.100	2.925.900	2.963.600
1.2:Openbare orde en veiligheid	1.996.200	1.863.500	1.856.900	1.858.300	1.850.400
Totaal Lasten	4.484.200	4.621.100	4.705.000	4.784.200	4.814.000
Baten					
1.2:Openbare orde en veiligheid	-67.700	-81.300	-80.700	-80.700	-80.700
Saldo lasten en baten programma 2 Veiligheid	4.416.500	4.539.800	4.624.300	4.703.500	4.733.300

Toelichting meerjarenbeeld

(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 1.1 crisisbeheersing en brandweer

De toename van de lasten komt met name door de bijdrage aan de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). Het algemeen bestuur van de VRR heeft besloten tot wijziging van de kostenverdeelsleutel en uitbreiding van de dienstverlening.

Taakveld 1.2 openbare orde en veiligheid

Over dit taakveld zijn geen bijzonderheden te melden.

Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 2.1 Verkeer en vervoer - taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur:
  - verkeersmaatregelen: verkeersborden, regelinstallaties, bewegwijzering en straatmeubilair;
  - beïnvloeden verkeersgedrag met het oog op verkeersveiligheid;
  - aanleg wegen, pleinen, fietspaden en voetpaden;
  - beheer en onderhoud bruggen, duikers, tunnels;
  - openbare verlichting;
  - gladheidsbestrijding;
  - straatreiniging.
- 2.2 Parkeren - ontwikkeling en beheer van parkeervoorziening:
  - parkeerbeleid;
  - inrichting en onderhoud parkeervoorzieningen;
  - fietsenstalling.
- 2.4 Economische havens en waterwegen:
  - baggeren waterwegen;
  - inspectie, beheer en onderhoud walkanten
- 2.5 Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

We gaan fietsen en gebruik maken van het openbaar vervoer stimuleren. Verder zetten we in op een verbetering van de wegenstructuur met daarbij als speerpunten veiligheid en bereikbaarheid van de bedrijventerreinen.

Wat gaan we ervoor doen?

- **Beleidsaanpak laadinfrastructuur**

In 2023 wordt gewerkt aan een verdere uitbreiding van de openbare laadpalen. Daarnaast zal invulling gegeven worden aan de actiepunten uit het Uitvoeringsplan Laadpalen. Hierbij gaat specifieke aandacht uit naar snel-laders, informeren van VvE's over de mogelijkheden van elektrisch laden en het vormen van een energiecollectief als alternatief voor verlengd privaat laden.

- **Betere openbaar vervoer verbinding oost-west**

Om het ov-gebruik te stimuleren moeten de buslijnen goede en logische verbindingen vormen, zowel binnen Barendrecht als richting omliggende bestemmingen. In 2023 evalueren we de proef van 2 jaar waarbij buslijn 283 via de Binnenlandse Baan, station Barendrecht en de wijk Lagewei rijdt (op weekdagen tijdens de spitsuren). In het collegeprogramma bepalen we concrete doelen en acties om de kwaliteit van het ov in Barendrecht te verbeteren.

- **Buurtbus**

In september 2019 is de buurtbus in Barendrecht gaan rijden. De komst van de buurtbus biedt een aanvulling op het reguliere openbaar vervoer in Barendrecht. We continueren onze inzet om de buurtbus in Barendrecht te laten rijden. Samen met de stichting is er regelmatig contact over mogelijke verbeterpunten en aandachtspunten. Bij de evaluatie van lijn 283 door Lagewei wordt gezien of afhankelijk van het succes van deze lijn de buurtbus hier nog een rol in kan spelen.

- **Inzet Samen Bereikbaar**

Samen Bereikbaar is in 2017 samen met werkgevers gestart om werknemers te stimuleren het aantal autoritten in de spits met 10% te verminderen. Samen Bereikbaar adviseert aangesloten werkgevers over een passende aanpak in hun organisaties. De inzet van Samen Bereikbaar is de komende jaren voornamelijk gericht op de hinderopgave rondom grootschalige werkzaamheden aan de Heinenoordtunnel en Van Brienenoordbrug. Deze inzet zorgt samen met de verbeteringen in het fiets- en het ov-netwerk voor een goede bereikbaarheid en leefbaarheid. In 2023 wordt de inzet van Samen Bereikbaar gecontinueerd waarbij de werkgeversbenadering wordt verbreed naar duurzaamheid.

- **Kosten investering 5 nieuwe fietsroutes**

In de mobiliteitsvisie is aangegeven wat de bestaande en ontbrekende fietsroutes zijn. In 2022/2023 werken we de volgende verbindingen verder uit:

- fietspad langs ontwikkeling De Stationstuinen tussen Station Barendrecht en De Bongerd;
- afronding F15 langs Binnenlandse Baan.

- **Mobiliteitsagenda Dutch Fresh Port**

In 2023 vervolgen we de uitvoering van projecten die op de mobiliteitsagenda Dutch Fresh Port staan. Deze agenda is in 2020 opgesteld. In 2023 worden projecten op de agenda verder uitgewerkt of wordt realisatie onderzocht, zoals de verbreding van de toerit A15 en het aanpakken van de interne mobiliteit (verkeersveiligheid/fiets) op Dutch Fresh Port.

- **Noldijk fietsvriendelijker maken**

Er zijn overleggen met het waterschap Hollandse Delta over de overname van het beheer van diverse wegen in het buitengebied van Barendrecht, waaronder de Noldijk. Overname van de Noldijk is voorzien in 2023. Voor de overname wordt een plan uitgewerkt om de Noldijk een verkeersveilige inrichting met ruime aandacht voor de fiets te geven.

- **Parkeerregime Stationsomgeving**

Nu de realisatie van de extra parkeerplaatsen op het dek van het station is afgerond wordt een evaluatie van de Blauwe zone uitgevoerd. Mogelijk leidt dit tot aanpassing van het parkeerregime. Een mogelijke uitbreiding van

het gebied of invoering van andere vormen van parkeerregulering horen daarbij tot de mogelijkheden. Dit moet in 2023 worden verkend en uitgewerkt.

- **Uitwerking plan Verkeers- en sociale veiligheid – onderdeel verkeersveiligheid**

In 2021 is het plan Verkeers- en Sociale Veiligheid vastgesteld door de raad. In het plan is uitgewerkt op welke wijze de gelden uit de bestemmingsreserve Verkeers- en Sociale Veiligheid de komende jaren worden besteed. In de uitwerking van het onderdeel verkeersveiligheid wordt ingezet op de volgende projecten:

- Aanpak onveilige locaties;
- Veilige inrichting 30 km/h wegen;
- Herinrichting wegen naar 30 km/h;

In 2022 is de realisatie van de eerste maatregelen gestart en in 2023 wordt dit vervolgd. Bij de uitwerking wordt zo veel als mogelijk gezocht naar mogelijkheden om werk met werk te maken en om cofinanciering in de vorm van subsidies te vinden. Daarnaast wordt ingezet op verkeerseducatie en voorlichting.

- **Verbeteren stationsomgeving**

Samen met NS, ProRail, RET, Politie en het Openbaar Ministerie werken we aan een 'schoon, heel en veilig' station. Dit doen we vanuit het Lokaal Veiligheidsarrangement (LVA). De afgelopen jaren hebben we bijvoorbeeld ingezet op projecten als:

- opknappen van de beveiligde fietsenstalling;
- aanpak verzakkingen van talud tegen overkapping;
- aanpak wateroverlast op tunneldek;

Naast het verbeteren van de stationsomgeving is ook beheer, toezicht en handhaving in het LVA georganiseerd. De aanpak hiervan continueren we in 2023. We werken ook aan een verdere ontwikkeling van het stationsgebied. Dit moet bijdragen aan een groei van het dagelijkse aantal in- en uitstappende reizigers. Om dit te bereiken werken we aan de volgende ontwikkelingen:

- opstellen masterplan Stationsgebied Barendrecht;
- uitbreiding fiets parkeren;
- verbeteren loop- en fietsroutes op en naar het station.

- **Verbeteren waterkwaliteit Gaatkensplas**

In 2020 is een 10-jarig contract met firma GKB gesloten. Deze overeenkomst behelst het verbeteren van de Gaatkensplas. De Gaatkensplas voldoet niet aan de norm Kader Richtlijn Water (KRW). Om dit te verbeteren wordt gedacht aan twee mogelijke scenario's:

-Extra water via gemaal Breeman;

-De vroegere inlaat bij de Velo weer in werking te brengen.

Veranderingen zijn niet eerder dan 2024 te verwachten.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
2.1:Verkeer en vervoer	7.112.300	7.602.600	7.248.500	7.216.600	7.239.900
2.2:Parkeren	84.900	84.000	84.000	84.000	83.900
2.3:Recreatieve havens	22.800	21.700	21.700	21.700	21.600
2.4:Economische havens en waterwegen	616.700	625.100	632.100	638.900	645.500
2.5:Openbaar vervoer	476.400	333.500	333.200	331.100	330.700
Totaal Lasten	8.313.100	8.666.900	8.319.500	8.292.300	8.321.600
Baten					
2.1:Verkeer en vervoer	-903.400	-782.400	-442.400	-442.400	-442.400
2.2:Parkeren	-48.800	-48.800	-48.800	-48.800	-48.800
Totaal Baten	-952.200	-831.200	-491.200	-491.200	-491.200
Saldo lasten en baten programma 3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	7.360.900	7.835.700	7.828.300	7.801.100	7.830.400

Toelichting meerjarenbeeld

(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 2.1 verkeer en vervoer

In 2023 is rekening gehouden met incidenteel hogere energiekosten voor openbare verlichting. De hoogte van de energietarieven voor 2024 is op dit moment nog erg onzeker. Aan de batenkant is voor 2022 en 2023 sprake hogere (degeneratie) inkomsten i.v.m. de aanleg van glasvezel. Over de overige taakvelden zijn geen bijzonderheden te melden.

Programma 4 Economie

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 3.1 Economische ontwikkeling - algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid:
  - Stimulering van samenwerkingsprojecten van onderzoekinstellingen en bedrijven;
  - lokale, regionale op versterking van de economische structuur en innovatie gerichte samenwerkingsverbanden;
  - aanleg wegen, pleinen, fietspaden en voetpaden;
  - aanleg van CAI, breedband en glasvezel.
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen - de op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening van de gemeente:
  - ontwikkeling en onderhoud van bedrijfslocaties;
  - herstructurering en verduurzaming bedrijfslocaties;
  - fietsenstalling.
- 3.4 Economische promotie - activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente:
  - investeren in bovenlokale, regionale, landelijke en internationale kennis - en economische relatienetwerken;
  - promotionele activiteiten, gericht op het aantrekken van nieuwe bedrijvigheid;
  - beurzen, jaarmarkten, volksfeesten;
  - toeristenbelasting.

Wat willen we bereiken?

We ondersteunen onze ondernemers

Wat gaan we ervoor doen?

- **Algemeen**

We zijn trots zijn op het ondernemerschap in Barendrecht. Barendrecht is een ondernemende gemeente met veel bedrijven en arbeidsplaatsen. We stimuleren duurzaam en circulair ondernemerschap op de bedrijventerreinen (nieuwe economie) en we zorgen met ondernemers voor levendige en prettige winkelgebieden. Daarnaast zet de gemeente in op maximale lokale inkoop en meet deze resultaten jaarlijks. We kiezen voor een innige samenwerking met VBP Fresh Port en maken een gezamenlijke agenda om het economisch vestigingsklimaat op het gewenste niveau te houden. Samen realiseren we een krachtiger lobby om kansen in de regio te benutten en zetten Dutch Fresh Port steviger op de kaart.

- **Bedrijventerreinen**

De uitdagingen van bedrijventerreinen liggen op het gebied van bereikbaarheid, circulair en verduurzamen. Ook veiligheid staat hoog op de agenda. Met als doel om het ondernemersklimaat hoog te houden. VBO Fresh Port is hierbij een belangrijke partner. Deze uitdagingen vragen om goede lokale plannen met draagvlak. Op verschillende bedrijventerreinen ontstaan goede initiatieven, die de gemeente optimaal zal faciliteren. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld hubs op het gebied van energie en mobiliteit (laadpleinen etc.).

- **MRDH**

Onze speerpunten voor 2023 bij de MRDH zijn gericht op het benutten van de kansen en mogelijkheden om de lokale economische ambities te realiseren en ons AGF-cluster te versterken. We streven bijvoorbeeld naar verdere campusvorming in het Agro logistieke cluster en zien kansen om deze economische functies te laten landen op de Stationstuinen. We zetten dus in op ondersteunende middelen van de MRDH voor de economie van Barendrecht.

- **Stichting Samenwerking Onderwijs-Bedrijfsleven (SOB)**

De gemeente draagt bij aan actieve verbinding tussen bedrijven en onderwijs (Stichting Samenwerking Onderwijs-Bedrijfsleven (SOB)), We zetten in op een concrete jaaragenda met goed georganiseerde lokale evenementen.

- **Stimuleren inkoop bij lokale ondernemers**

De gemeente heeft oog voor en stimuleert de lokale economie, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van ondernemers leidt. In gevallen waar een enkelvoudige offerteaanvraag of een meervoudige offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, wordt rekening gehouden met de lokale economie en gestreefd naar de inzet van lokale ondernemers. In het Inkoop en aanbestedingsbeleid 2019 van de gemeente Barendrecht zijn daarom maatregelen genomen die het mogelijk maken meer lokaal in te kopen of aan te besteden. De financiële grenzen en criteria voor enkelvoudig en meervoudig aanbesteden zijn in het inkoopbeleid zodanig aangepast dat in deze procedures zo veel als mogelijk lokaal kan worden ingekocht. Bij de grotere inkoopprojecten (Nationaal en Europees aanbesteden) houdt de gemeente Barendrecht rekening met de mogelijkheden van de lokale economie door onder meer:

- percelen in aanbestedingen op te nemen;
- de aanbestedingen transparant, eenduidig en zo eenvoudig mogelijk te houden;
- het hanteren van passende selectie- en gunningscriteria en het vermijden van onnodig zware eisen in het Programma van Eisen dat onder deel is van het aanbestedingsdocument.

- **Veiligheid ondernemers**

Cybercrime en ondermijning blijven belangrijk aandachtspunten voor de gemeente. Onder meer vanwege de sterke aanwezigheid van AGF-handel, import van overzeese groenten en fruit. We organiseren hiervoor ook in 2023 bijeenkomsten voor ondernemers. Daarnaast werken we regionaal aan het signaleren en voorkomen van ondermijnende activiteiten. Ook werken we samen met ondernemers aan de veiligheid op bedrijventerreinen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

• **Winkelcentra**

We zetten het traject ter verbetering van samenwerking in het centrum voort. Ook de KVO-overleggen pakken we weer (fysiek) op, zowel voor centrum Barendrecht als voor Carnisse Veste. Bij de laatste wordt ook de horeca nadrukkelijk betrokken. We richten ons op het vergroten van de betrokkenheid van alle partners. Daarbij betrekken we ook partners buiten de KVO-werkgroep.

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Demografische druk (bron: CBS)	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	75,7% (2022)	70,3% (2022)	75,6% (2021)	70,1% (2021)
2.	Banen (bron: CBS/LISA)	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	874,1 (2021)	805,5 (2021)	857,5 (2020)	795,9 (2020)
3.	Vestigingen (bron: LISA)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	142 (2021)	165,1 (2021)	135,0 (2020)	158,4 (2020)
4.	Netto arbeidsparticipatie (bron: CBS)	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	71,1% (2020)	68,4% (2020)	71,1% (2020)	68,4% (2020)
5.	Funcziemenging (bron: CBS/LISA)	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	58,5% (2021)	53,3% (2021)	58,1% (2020)	53,2% (2020)
6.	Lokale inkoop (bron: gemeente Barendrecht)	Het percentage lokale inkoop ten opzichte van de totale inkoop (streven is 30%).	35,0% (2021)	n.v.t.	36% (2020)	n.v.t.
7.	Werkloze beroepsbevolking (bron: CBS)	De werkloze beroepsbevolking als percentage van de (werkzame en werkloze) beroepsbevolking in de leeftijd van 15-75 jaar.	4,2% (2021)	4,2% (2021)	3,4% (2020)	3,8% (2020)

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 4 Economie

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
3.1:Economische ontwikkeling	403.800	263.400	262.900	263.300	262.300
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	140.000	133.700	133.300	133.700	132.900
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	78.300	74.700	74.400	74.700	74.200
3.4:Economische promotie	22.400	21.500	21.400	21.500	21.400
Totaal Lasten	644.500	493.300	492.000	493.200	490.800
Baten					
3.1:Economische ontwikkeling	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-537.700	-537.700	-537.700	-537.700	-537.700
3.4:Economische promotie	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal Baten	-597.700	-597.700	-597.700	-597.700	-597.700
Saldo lasten en baten programma 4 Economie	46.800	-104.400	-105.700	-104.500	-106.900

Toelichting meerjarenbeeld
(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 3.1 economische ontwikkeling

Bij de jaarrekening 2021 is een bedrag van €132.500 doorgeschoven naar 2022 voor het Gebiedsteam Dutch Fresh Port.

Over de overige taakvelden zijn geen afwijkingen te melden.

Programma 5 Onderwijs

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs - gemeentelijke taken m.b.t. het basisonderwijs :
  - primair basisonderwijs, bewegingsonderwijs inclusief schoolzwemmen;
  - passend onderwijs.
- 4.2 Onderwijshuisvesting - gemeentelijke taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs:
  - nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen;
  - verhuur (van bijvoorbeeld een gymnastieklokaal);
  - vandalismebestrijding.
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken - lokaal onderwijsbeleid en leerlingenvoorzieningen:
  - leerplicht;
  - achterstandenbeleid;
  - volwasseneducatie;
  - peuteropvang;
  - leerlingenvervoer.

Wat willen we bereiken?

We willen goede onderwijsvoorzieningen in onze gemeente.

Wat gaan we ervoor doen?

- **Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB)**

De werkgroep Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) is bezig met een kwaliteitsverhoging door, onder andere, het maken van resultaatafspraken op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Zo gaan wij afspraken maken met de kinderopvangorganisaties over de opleidingen voor de verplichte voorschoolse educatie-coach. We zetten in op het voorkomen van jonge thuiszitters door een breed onderzoek naar doorlopende leerlijnen. De uitkomsten van dit onderzoek zullen richtinggevend zijn voor aanpak rondom deze doelgroep. Een ontwikkeling is dat er een toenemend aantal kinderen is met een VE (voorschoolse) indicatie.

We monitoren en evalueren de huidige tijdelijke tussengroep voor nog niet schoolrijpe leerlingen. En we zetten indien nodig flexibelere voor- en vroegschoolse educatie (verlengde VVE) in. Dit doen we door maatwerkoplossingen te bieden voor kinderen die de overstap gaan maken naar de basisschool, maar voor wie een geleidelijke overgang nodig is.

Daarnaast wordt extra aandacht besteed aan een warme overdracht van VVE tussen kinderopvang en onderwijs. Hiervoor organiseren we sessies met onderwijs- en kinderopvangorganisaties om dit verder vorm te geven en van elkaar te leren. De ondersteuning van de schakelklas voor kinderen zonder Nederlandstalige achtergrond vanuit de onderwijsachterstandsgelden is uitgebreid.

- **Passend onderwijs**

Het recht op passend onderwijs is vastgelegd in de Wet op Passend Onderwijs (augustus 2014). Hieraan wordt uitvoering gegeven door scholen en samenwerkingsverbanden. De verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp is van groot belang en beide werkvelden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. In de gemeente Barendrecht zetten we de komende jaren extra in op de samenwerking rondom onderwijs en jeugdhulp. Onder andere door uitvoering van de Ontwikkelopdracht Onderwijs en Jeugdhulp in het kader van de aanbesteding voor lokale jeugdhulp. Specifiek voor het speciaal onderwijs betreft deze opdracht jeugdhulp op school. Daarnaast willen we realiseren dat er een betere doorgaande ondersteuningslijn komt in het onderwijszorgcontinuüm, met name in het reguliere onderwijs. Dat wil zeggen dat verschillende goed op elkaar afgestemde combinaties van onderwijs en zorg (door)ontwikkeld worden. Andere thema's die opgepakt worden zijn afspraken over grensverkeer, de aanpak van (ziekte)verzuim en het optimaliseren van werkafspraken en processen tussen partners. Hierbij is aandacht voor de toename in het aantal hulpvragen alsmede een toename in de zwaarte van de hulpvragen binnen het onderwijs.

- **Volwasseneneducatie, het bevorderen van basisvaardigheden en bestrijden van laaggeletterdheid**

Tot zeker 2024 blijft Rotterdam (als contactgemeente van de arbeidsmarktregio) de WEB-middelen ontvangen (Wet Educatie Beroepsonderwijs). Samen met de regiogemeenten is een (beleids)Programma Basisvaardigheden 2020-2024 opgesteld. De beschikbare regionale WEB-middelen zijn ingezet in een aanbesteding, die afloopt op 31 december 2022. In het regionaal overleg zijn we bezig met het opstellen van een nieuw beleidskader voor de nieuwe aanbesteding. Deze WEB gelden worden alleen ingezet voor de WEB-trajecten regionaal en lokaal. Op basis van de lokale vraag wordt er aanbod opgezet. Er vindt maandelijks monitoring en overleg plaats over deze formele en non-formele taaltrajecten.

Daarnaast is een samenwerkingsovereenkomst met de Stichting Lezen en Schrijven gesloten voor hun ondersteuning in onze aanpak van laaggeletterdheid. Hierbij wordt vooral de focus gelegd op o.a. het verbeteren van wervingsaanpak en het vergroten van de zichtbaarheid van de groep NT1-ers. In Barendrecht is het Taalpunt nu het centrale punt binnen de gemeente waar zowel inwoners (onder andere NT1-ers, laaggeletterden met Nederlands als moedertaal) als professionals terecht kunnen voor advies en vragen over taal, rekenen en digitale vaardigheden. Op deze manier is de vraag en het aanbod op het gebied van basisvaardigheden bekend en kunnen op elkaar afgestemd worden, zodat de doelgroep hiervan gebruik kan maken en hierdoor beter kan participeren in de samenleving. Een belangrijke rol hierin speelt de coördinator basisvaardigheden.

- **Jeugdeducatiefonds**

In 2023 wordt het Jeugdeducatiefonds opnieuw aangeboden op vijf scholen. Deze scholen kunnen gebruik maken van diensten en producten om alle kinderen de kans te geven om hun talenten maximaal te kunnen ontwikkelen. De diensten en producten worden in natura aan de scholen geleverd door het Jeugdeducatiefonds. De financiering hiervan komt uit het onderwijsachterstanden budget. Aan het einde van het schooljaar wordt in kaart gebracht waaraan de budgetten besteed zijn en hoeveel leerlingen hiermee bereikt zijn.

• **Schoolmaatschappelijk werk - schoolcontactpersonen**

In 2023 wordt, net als in 2022, vanuit de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingezet op extra inzet van de schoolcontactpersonen op zowel het primair als voortgezet onderwijs. Hierdoor zijn preventieve werkzaamheden, zoals kind gesprekken en vaste aanwezigheid op school mogelijk. Eind 2022/begin 2023 wordt de extra inzet van de schoolcontactpersonen geëvalueerd. Bij een positieve evaluatie wordt onderzocht of hiervoor structurele middelen ingezet kunnen worden.

• **Onderwijsvastgoed**

De komende periode gaan we aan de slag met het definitief ontwerp van de verbouw van het voormalige Edudelta pand aan de Dierensteinweg. Door macro economische ontwikkelingen is er aanvullend budget nodig, waarvoor begin '23 een raadsvoorstel volgt. Het doel is om te komen tot een verplaatsing van diverse scholen:

- De Rank en de Wijngaard worden samen met zorgpartijen in het pand van Edudelta gehuisvest;
- De Tweemaster, kan naar de oude locatie van de Rank;
- Uitbreiding van de Dr. Schaepmanschool kan van de voormalige Dubbeldekker naar een deel van de oude locatie van de Wijngaard. Het overige deel biedt kansen voor bijv. huisartsen;
- De Ark, vervangende nieuwbouw en tijdelijke huisvesting in oude pand van de Tweemaster aangevuld met tijdelijke units.

Daarnaast maken wij een nieuw Integraal Huisvestingsplan, waarmee wij inzicht krijgen in de huisvestingsbehoeften voor de lange termijn.

• **Klimaatverbetering op scholen**

Het Rijk biedt diverse subsidiemogelijkheden, desondanks is het financieel voor scholen moeilijk om te investeren in klimaatverbetering. Bij nieuwbouw en renovatie is verbetering van het klimaat in scholen een nadrukkelijke eis. Het Rijk werkt aan nieuwe subsidieregelingen en onderzoekt de huidige wijze van financiering. Scholen ontvangen nu namelijk de financiële middelen voor het onderhoud, het is goed mogelijk dat deze middelen weer terug naar de gemeente gaan.

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Voortijdige schoolverlaters tot (VO + MBO) % (bron: DUO/Ingrado)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	1,4% (2021)	1,9% (2021)	1,7% (2019)	2,0% (2019)
2.	Absoluut verzuim1 (bron: DUO/Ingrado)	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	1,1 (2021)	2,5 (2021)	2 (2018)	1,9 (2018)
3.	Relatief verzuim1 (bron: DUO/Ingrado)	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	18 (2021)	19 (2021)	31 (2019)	26 (2019)

1 De gegevens van DUO en Ingrado wijken af van de gegevens die de gemeente hanteert die ook zijn opgenomen in de jaarverslagen van Bureau Leerplicht.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 5 Onderwijs

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
4.1:Openbaar basisonderwijs	13.100	12.500	12.400	12.500	12.400
4.2:Onderwijshuisvesting	4.816.400	4.825.300	4.980.200	4.992.000	5.175.000
4.3:Onderwijsbeleid en leerling zaken	3.456.100	2.296.400	2.147.700	2.163.800	2.160.300
Totaal Lasten	8.285.600	7.134.200	7.140.300	7.168.300	7.347.700
Baten					
4.2:Onderwijshuisvesting	-1.129.400	-1.215.500	-1.258.900	-1.334.600	-1.334.600
4.3:Onderwijsbeleid en leerling zaken	-2.152.400	-794.400	-769.800	-769.800	-769.800
Totaal Baten	-3.281.800	-2.009.900	-2.028.700	-2.104.400	-2.104.400
Saldo lasten en baten programma 5 Onderwijs	5.003.800	5.124.300	5.111.600	5.063.900	5.243.300

Toelichting meerjarenbeeld

(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 4.3 onderwijsbeleid en leerlingenzaken

In 2022 zijn zowel de lasten als de baten hoger door de specifieke rijksuitkeringen voor Onderwijsachterstandenbeleid en Nationaal Programma Onderwijs.

Over de overige taakvelden zijn geen afwijkingen te melden.

Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 5.1 Sportbeleid en activering - niet fysieke maatregelen ter stimulering van professionele -en amateursport:
  - ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening;
  - ondersteunen van organisaties die zich met sport bezig houden;
  - sport in de buurt en combinatiefuncties.
- 5.2 Sportaccommodaties - alle accommodaties voor sportbeoefening:
  - sporthallen, zwembaden;
  - (groen en kunst-)velden, terreinen en opstallen inclusief faciliteiten en technische voorzieningen;
  - trapveldjes in de wijk.
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie - activiteiten ter bevordering van beeldende kunst, dans en toneel:
  - subsidiëren van podia voor muziek, dans en toneel ;
  - accommodaties voor beeldende kunst;
  - kunstzinnige vorming en cultuureducatie, bevorderen van een educatief aanbod;
  - overkoepelende organen voor kunstbeoefening.
- 5.4 Musea
  - historische archieven
- 5.5 Cultureel erfgoed - taken gericht op conserveren en voor publiek toegankelijk maken van cultureel erfgoed:
  - historische gebouwen, beschermde stads -en dorpsgezichten en overige objecten met historische waarde in de publieke ruimte;
  - subsidie, beheer, onderhoud toezicht en handhaven van cultureel erfgoed.
- 5.6 Media - zorg voor fysieke en elektronische cultuurdrager:
  - bibliotheken;
  - lokale pers en omroep;
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie:

- natuur en landschapsbescherming;
- aanleg, onderhoud openbaar groen, parken;
- aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen;
- boomplantedagen en volkstuinverenigingen.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen en in stand houden van sport, cultuur en recreatie, waaronder ook het op duurzame wijze beheren en inrichten van een aantrekkelijk openbaar groen.

Wat gaan we ervoor doen?

Sport

- **Investeringsubsidies BVV Barendrecht**

Voetbalvereniging BVV Barendrecht heeft de gemeente gevraagd om 1/3e bij te dragen aan de bouw van de nieuwe club accommodatie in de vorm van een investeringssubsidie. De gemeente staat hier welwillend achter, maar de aanvraag is nog niet compleet. Voetbalvereniging BVV Barendrecht heeft de financiering nog niet helemaal rond. Ambtelijk wordt een inschatting van 1/3e investeringssubsidie op basis van de geleverde begroting van voetbalvereniging BVV uitgewerkt.

- **Krajicek playground realiseren en trapvelden van kunstgras**

Het college heeft de opdracht gegeven om een verkennende notitie op te stellen om openbare recreatiemogelijkheden fors te vergroten. De realisatie van een Krajicek Playground in Barendrecht wordt meegenomen in de notitie, zodat het college hier een afweging in kan maken.

- **Opstellen lokaal sportakkoord**

Op 9 september 2020 is het lokaal sport en beweegakkoord getekend met meer dan 40 organisaties (o.a. sportverenigingen, onderwijs), sportbestuurders en individuen. De organisaties participeren mee met het Barendrechts Sport en- beweegakkoord. Ook in 2023 werken wij samen met onze maatschappelijke partners aan de uitvoering van het Sportakkoord. De bedoeling van het Akkoord is sportorganisaties en maatschappelijke organisaties te stimuleren concrete plannen te realiseren die één of meer van de volgende ambities ondersteunen:

- Inclusief sporten & bewegen
- Vitale sport- en beweegaanbieders
- Van jongs af aan vaardig in bewegen
- Duurzame sportinfrastructuur
- Positieve sportcultuur
- Topsport die inspireert

Elke sportorganisatie of maatschappelijke organisatie uit Barendrecht kan een initiatief (een plan/een project) aandragen dat past binnen de doelstellingen van het Akkoord en daarvoor samenwerking zoeken om het in te dienen. Ook de instandhouding van openbare sport- en beweegvoorzieningen is een belangrijk hulpmiddel om onze inwoners in beweging te krijgen en houden.

Cultuur

- **Cultuureducatie voor jeugd**

In 2023 nemen wij net als voorgaande jaren deel aan de 'Rijksregeling Cultuureducatie met kwaliteit 2021-2024'. Het doel is om cultuureducatie in het onderwijs te borgen. Wij werken met onze cultuurpartners verder aan de uitvoering van de kaders van de Cultuurnota:

1. Cultuureducatie in de breedte.
2. Samenwerking met partners.
3. Bijdragen aan de ontwikkeling van 21-eeuwse vaardigheden van de doelgroepen zoals communiceren, presenteren, creatief, kritisch en anders denken.
4. Cultuur voor bijzondere doelgroepen zoals jongeren, ouderen, minima en het onderwijs. Hier werken wij aan cultuur als middel door samenwerking met andere werkvelden. Cultuur draagt bij aan de maatschappelijke effecten zoals het bestrijden van eenzaamheid. Denk aan de samenwerking met het

sociaal domein/ welzijn via de opgavetafels na de vaststelling van de nota 'Integraal Beleid Sociaal Domein'.

5. Cultureel ondernemerschap.
6. Vraaggericht en vernieuwend werken.
7. Aandacht voor Carnisselande.

Uit de tussenevaluatie van de Cultuurnota in 2021 blijkt dat twee thema's extra aandacht verdienen: vraaggericht en vernieuwend werken.

- **Door ontwikkelen bibliotheek Carnisselande**

In 't Plein zijn de Bibliotheek AanZet, de Wijkteams en een Veiligheidspost gehuisvest. Integraliteit is van cruciaal belang om 't Plein tot een verbinder te maken tussen zowel de vaste bewoners van het pand (bibliotheek, veiligheidspost & wijkteam), de verschillende externe partners, de inwoners van de wijk en de verschillende werkvelden binnen het sociaal domein, zoals cultuur, welzijn en sport. Door als partners op te treden, kunnen maatschappelijke problemen beter worden aangepakt en kan er effectiever samen worden gewerkt aan wat er nodig is in Carnisselande. Uiteraard ieder vanuit zijn eigen specialisme, maar altijd in relatie tot elkaar vanuit de waarden 'ontmoeting' en 'ontwikkeling'.

Om dit te bewerkstelligen is de functie van gastvrouw nodig. Zij is het gezicht van 't Plein. Deze gastvrouw ontvangt de bezoekers, verwijst ze naar de juiste afdeling en/of het juiste loket en ondersteunt de partners bij hun dagelijkse werkzaamheden. Zij is de verbinder tussen de drie partners in 't Plein. Deze functie is een voorwaarde om het multifunctionele voorzieningencentrum 't Plein te laten slagen.

- **Stimuleren inzetten culturele netwerk om de samenwerking te verbeteren**

In onze (account)gesprekken met cultuurpartners is samenwerking een belangrijk thema. We continueren dan ook de inzet om samenwerking tussen partners uit verschillende werkvelden te verstevigen en vergroten. Denk aan onderwijs, welzijn/ eenzaamheid, jeugd, sport, erfgoed en ondernemers. De uitwerking van 'Nota Integraal Beleid Sociaal Domein' sluit hier mooi op aan. Door het intensiveren van onderling contact kan er meer synergie ontstaan. Denk aan muziekonderwijs voor vluchtelingen waar bijvoorbeeld de Culturele Alliantie Barendrecht een faciliterende rol speelt.

- **Realiseren nieuw Trefpunt**

In december 2021 is besloten 't Trefpunt voor de huidige gebruikers te renoveren. Hiervoor zijn de voorbereidingen in volle gang. In het najaar zal gestart worden met de eerste werkzaamheden. Naar verwachting zullen de werkzaamheden in de winter van 2024 worden afgerond.

Recreatie

- **Buitengebied aantrekkelijker maken voor wandelaars**

In de Zuidpolder zijn nog steeds verschillende percelen in ontwikkeling die worden ingericht met wandelpaden. Die worden ook beter met elkaar verbonden zodat wandelen/hardlopen over langere en meer routes kan, tussen Barendrecht en de Oude Maas. Hierbij wordt rekening gehouden met een groter aantal en meer afwisselende bomen, struiken en planten, maar ook met doorzicht voor een wijds en ruimtelijk gevoel. Het buitengebied kan zo meer recreanten aan, met meer schaduw, biodiversiteit en CO2- en waterberging. Verder wordt een wandelverbinding verkend tussen het toekomstige Stationstuinen en de Wevershoek over een nieuw in te richten perceel. Met het waterschap zijn gesprekken om het groen op dijken meer bloemrijk en toegankelijk te maken. De hele inrichting van het buitengebied wordt een belangrijk onderdeel van de groenvisie Barendrecht, die wordt opgesteld in 2022/2023.

- **Medewerking verlenen aan de ontwikkeling van natuurgood Ziedewij**

De polder Ziedewij wordt nu hoofdzakelijk agrarisch gebruikt. Een initiatiefnemer ontwikkelt een deel van de polder Ziedewij tot een natuurgood. De visie gaat uit van een ontwikkeling met meer ruimte voor recreëren, verblijven, educatie en nieuwe natuur. De gemeenteraad heeft een wijzigingsplan vastgesteld en krediet beschikbaar gesteld ten behoeve van deze visie. In 2023 zal verder uitvoering worden gegeven aan hetgeen in het wijzigingsplan staat omschreven. De ontwikkeling van het natuurgood is een marktinitiatief. Het college heeft in een anterieure overeenkomst afspraken vastgelegd met Natuur BV over het verhalen van plankosten, planschade, de aanleg van een fietspad door de gemeente, de inrichting van het terrein en de aan- en

doorverkoop van percelen. Het beoogde fietspad wordt openbaar en loopt langs en door het natuurgood. Deze gronden komen in eigendom van de gemeente.

Naast de ontwikkeling van het natuurgood wil de initiatiefnemer zijn hoveniersbedrijf verplaatsen naar een locatie in het natuurgood ter hoogte van de stationsweg. Er zal een wijziging van het bestemmingsplan nodig zijn om dit mogelijk te maken. Hiervoor is een principeplan ingediend. Initiatiefnemer zal ook hiervoor te zijner tijd een anterieure overeenkomst met de gemeente sluiten voor het verhaal van kosten.

- **Ontwikkelen omgeving bruggenhoofd met Trimbaan**

Het is goed voor de uitstraling van het gebied dat hier nu weer een nieuwe exploitant gestart is. Verder wordt verkend of de oude zandlosplaats links van het bruggenhoofd (eigendom RWS) heringericht kan worden. Deze ligt er nu verloederd bij. Daarmee zijn de instrumenten uitgeput die een significante rol kunnen spelen om het gebied een betere uitstraling te kunnen geven.

- **Evenementen**

Evenementen zorgen voor verbinding tussen inwoners en voor een levendige en sfeervolle gemeente. Wij hechten hier dan ook belang aan en willen evenementenorganisatoren met raad en daad bijstaan in dit proces. Via het evenementenloket (evenementenloket@barendrecht.nl) zijn de eventencoördinator en een vergunningverlener bereikbaar voor alle zaken waar evenementenorganisatoren advies of informatie over willen hebben in de aanloop naar een evenement. Ook kan er via het evenementenloket hulp gevraagd worden bij het aanvragen van een evenementenvergunning. Wij blijven erop inzetten dat onze dienstverlening op dit gebied optimaal blijft.

- **Buitenruimte**

Onze buitenruimte is de dagelijkse leefomgeving van veel Barendrechters en het visitekaartje voor bezoekers. De buitenruimte is daarmee een belangrijke pijler voor de leefbaarheid in de gemeente. In een goede leefbare buitenruimte wonen, werken en verblijven mensen immers met plezier en komen er graag op bezoek. De gemeente is veelal verantwoordelijk voor het beheer van de buitenruimte. Om een veilig gebruik van de buitenruimte te borgen, is onderhoud nodig. Op het juiste moment, met de juiste middelen, de juiste maatregelen uitvoeren, is hierbij de uitdaging! Stijgende grondstof- en energieprijzen en krapte op de (specialistische) arbeidsmarkt zijn op dit moment hierbij complicerende aspecten. In het collegeprogramma bepalen we concrete doelen en acties om de kwaliteit van de buitenruimte te verbeteren.

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Niet-sporters (bron: GGD+CBS+RIVM) ¹	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	48,3% (2020)	49,3% (2020)	52,2% (2016)	48,7% (2016)

¹ De Gezondheidsmonitor kent een frequentie van eens per vier jaar op het detailniveau van gemeenten. Op landelijk niveau wordt dit onderzoek jaarlijks gehouden.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
5.1:Sportbeleid en activering	541.200	532.000	531.900	532.000	531.800
5.2:Sportaccommodaties	3.747.600	3.774.000	3.636.300	3.718.300	3.679.200
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.782.300	1.920.500	1.942.400	1.961.700	1.959.300
5.4:Musea	13.100	12.500	12.400	12.500	12.400
5.5:Cultureel erfgoed	106.700	103.700	103.500	103.600	103.300
5.6:Media	1.307.000	1.370.800	1.347.100	1.345.800	1.344.200
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.346.100	6.034.000	6.038.700	6.043.000	6.041.500
Totaal Lasten	13.844.000	13.747.500	13.612.300	13.716.900	13.671.700
Baten					
5.2:Sportaccommodaties	-1.132.100	-1.171.800	-1.132.100	-1.132.100	-1.132.100
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-299.600	-310.900	-287.300	-287.300	-287.300
5.6:Media	-129.100	-142.300	-129.100	-129.100	-129.100
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-142.100	-67.100	-67.100	-67.100	-67.100
Totaal Baten	-1.702.900	-1.692.100	-1.615.600	-1.615.600	-1.615.600
Saldo lasten en baten programma 6 Sport, Cultuur en Recreatie	12.141.100	12.055.400	11.996.700	12.101.300	12.056.100

**Toelichting meerjarenbeeld
(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)**

Taakveld 5.3 cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

De lasten nemen vanaf 2023 toe door de afschrijvingslasten voor de investering in 't Trefpunt.

Taakveld 5.7 openbaar groen en (openlucht)recreatie

In 2022 zijn in de 2^e Turap extra middelen voor onderhoud groen opgenomen.
Over de overige taakvelden zijn geen bijzonderheden te melden.

Programma 7 Sociaal Domein

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie - voorzieningen die primair gericht zijn op participatie:
  - ondersteunen op participatie gerichte burgerinitiatieven, ondersteuning vrijwilligers en mantelzorg;
  - buurt -en clubhuizen;
  - collectief aanvullend vervoer;
  - kinderopvang;
  - toegankelijkheid voorzieningen;
  - noodopvang vluchtelingen.
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen - loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning. Georganiseerd in specifieke wijkteams, gemeentelijke loketten of centra voor jeugd en gezin:
  - voorlichting, advisering en (cliënt)ondersteuning;
  - toegang tot 1e en 2e lijns-voorzieningen;
  - ondersteuning gedupeerde ouders kinderopvangtoeslagaffaire;
  - aanpak Veilig Thuis, aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling: toegangstaken en doorverwijzingen.
- 6.3 Inkomensregelingen - alle inkomens en bijstandsvoorzieningen:
  - inkomensvoorzieningen en loonkostensubsidies op grond van de Participatiewet, IOAW en IOAZ;
  - schuldhulpverlening;
  - gemeentelijk armoedebeleid.
- 6.4 WSW en beschut werk - voorzieningen ter bevordering van de maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstromen naar arbeid:
  - beschut werken;

- arbeidsmatige dagbesteding:
- 6.5 Arbeidsparticipatie - alle op arbeid gerichte participatie en re-integratievoorzieningen:
  - re-integratie-instrumenten zoals proefplaatsingen, participatieplaatsen, vrijwilligerswerk /sociale activering, scholing;
  - voorzieningen zoals werkplekaanpassingen, vervoersvoorzieningen, doventolk, braileregels, aangepaste rolstoel;
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO) - materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking worden verstrekt:
  - vervoersdiensten;
  - rolstoelen;
  - woningaanpassingen;
  - hulpmiddelen.
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+ - dienstverlening aan individuele cliënten met een fysieke en/of psychische beperking die zelfstandig wonen:
  - Huishoudelijke verzorging;
  - Individueel vervoer;
  - Schuldhulpverlening.
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- -jeugdhulp die door de gemeente als individuele voorziening worden aangemerkt:
  - Begeleiding 18-, jeugd- en opvoedhulp;
  - Jeugd-GGZ;
  - PGB jeugd.
- 6.81 Geëscaleerde zorg 18+ - alle opvang en beschermd wonen-voorzieningen:
  - Vrouwenopvang, aanpak huiselijk geweld (Veilig thuis);
  - Beschermd wonen voor personen met psychische of psychosociale problemen;
  - Inloopfunctie GGZ.
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18+ - opvang gericht op het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18-:
  - Aanpak kindermishandeling;
  - Jeugdreclassering;
  - Beschermd wonen (18-)

Wat willen we bereiken?

Iedereen moet mee kunnen doen in onze gemeente. In het sociaal domein werken we aan verdere vernieuwing en aan verbetering van de samenwerking tussen organisaties.

Wat gaan we ervoor doen?

Meedoen

- **Extra ondersteuning statushouders**

De nieuwe Wet Inburgering is op 1 januari van dit jaar ingegaan. Er zijn klantmanagers Inburgering, die inburgeraars gedurende hun gehele traject begeleiden: zij voeren de regie, ook richting partners. Via Brede Intakegesprekken wordt een compleet beeld geschetst van de inburgeraar, uitmondend in een Persoonlijk Plan Inburgering en Participatie. Vanuit dit plan en onder regie van de klantmanager, samen met diverse maatschappelijke partners, wordt de inburgeraar begeleid naar een succesvolle inburgering, met aandacht voor taal, werk, zelfredzaamheid (ook financieel) en maatschappelijke participatie. Om op een integrale manier aan maatschappelijke participatie van statushouders te kunnen werken, zetten we in op de verbinding tussen maatschappelijke partners. Zodoende krijgen alle thema's van maatschappelijke participatie proportionele aandacht en kan er maatwerk worden geleverd. Concreet betekent dit:

- Faciliteren van verbinding tussen maatschappelijke partners.
- Faciliteren van buddy's die aangesloten zijn op het netwerk van de maatschappelijke partners.

De regierol die de gemeente heeft bij de inburgering in combinatie met bovenstaande werkwijze op het gebied van maatschappelijke participatie, leidt tot meer samenhang in het proces van meedoen in de maatschappij waarbij werk en zelfredzaamheid een centrale rol speelt.

- **Meer aandacht voor financiële problemen**

We zien dat de betaalbaarheid van het dagelijks leven voor steeds meer mensen onder druk staat. Het Rijk heeft hier een rol in als het gaat om bijvoorbeeld het verhogen van het wettelijk minimumloon en de compensatie van de stijging vaste lasten. De energietoeslag is hier een voorbeeld van. De energie-, olie en gasprijzen zijn flink gestegen en dat zien we terug in de dagelijkse uitgaven. Voor het produceren en vervoeren van bijvoorbeeld voedsel is immers energie en olie benodigd. We verwachten dat inwoners allereerst voor zover mogelijk hun reserves gaan aanspreken. Dit betekent dat het nog niet direct zichtbaar is dat inwoners in de financiële problemen komen. Dat is voor het eerst zichtbaar in de vroeg-signalering, waar we signalen ontvangen van 4 signaalpartners.

Om te voorkomen dat inwoners in de problematische schuldensituatie terecht gaan komen, gaan we inzetten op vroeg-signalering. Belangrijk hierbij is dat we onze inwoners weten te bereiken en zij ons. De vroeg-signalering en de Nederlandse Schuldhulprouwe (NSR) zijn hier voorbeelden van. Ook gaan we de jongeren informeren over waar zij recht op hebben en wat hun plichten zijn. Dit om te voorkomen dat zij schulden maken. We gaan daarnaast inzetten op tegengaan laaggeletterdheid. Laaggeletterdheid kan armoede en schulden in stand houden.

In 2022 hebben we een aanbestedingsprocedure uitgezet en in 2023 zal onze nieuwe partner de schuldhulpverlening gaan verzorgen. Deze aanbesteding biedt ook de mogelijkheid om de werkwijze aan te passen. Met deze gewijzigde werkwijze beogen we ook de kwaliteit van dienstverlening te verhogen. We gaan zelf de brede intake uitvoeren alsmede beschikken op de aanmelding. Op die manier houden we de regie op het traject alsmede de voortgang daarop. De nieuwe werkwijze is in 2022 geïmplementeerd. Met de nieuwe partner maken we afspraken over de samenwerking. Voor wat betreft schuldhulpverlening aan onze ondernemers loopt de samenwerking met Regionaal Bureau Zelfstandigen per 31 december 2023 af. We gaan onderzoeken op welke wijze we de schuldhulpverlening voor ondernemers gaan inrichten en doorlopen daarvoor een inkooptraject in 2023.

- **Voedsel- en Kledingbank**

We onderzoeken de mogelijkheden om de Voedselbank en de Kledingbank gezamenlijk te huisvesten.

- **Ondernemers helpen bij het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt**

Hiervoor gaan wij activiteiten ondernemen in samenwerking met het Werkgeversservicepunt (WSP) Rijnmond en het WSP BAR, waarbij wij onder andere de matchingstool 'HalloWerk' gebruiken. Verder zetten wij in 2023 in op:

- Het geven van voorlichting en helpen bij matching;
- Persoonlijke voorlichting aan ondernemers;
- Het faciliteren van loonkostensubsidie, een jobcoach en andere mogelijke instrumenten die ingezet kunnen worden voor een werkgever of werknemer. Het doel hiervan is om de werknemer met een beperking zo goed mogelijk te laten functioneren;
- Het verder harmoniseren van instrumenten en het versterken van de samenwerking van het lokale en regionale WSP.

- **Passend traject gericht op werk**

Ook in 2023 helpen we inwoners met mogelijkheden om te gaan werken. Daarnaast helpen we hen om een startkwalificatie te behalen, werknemersvaardigheden of professionele vaardigheden te ontwikkelen om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Om de match tussen werkzoekenden en arbeidsmarkt te verbeteren, wil de regering de loonwaardebepaling uniformeren. Dit zodat meerdere aanbieders dezelfde procedure volgen van de loonwaardebepaling. Andere aanpassingen van de participatiewet gaan over:

- uniformering van de (forfaitaire) loonkostensubsidie;
- vrijlating van arbeidsinkomsten bij werken met loonkostensubsidie;
- uitbreiding van de aanvraagmogelijkheid voor ondersteuning op maat, zoals bijvoorbeeld een jobcoach;
- verdere harmonisering van instrumenten in het algemeen;
- het wegnemen van administratieve knelpunten bij de no-riskpolis/ziekmelding.

- **Aanpak voor personen met verward gedrag**

We willen voorkomen dat kwetsbare inwoners (herhaaldelijk) de grip op hun leven verliezen door een opeenstapeling van problemen. We willen deze inwoners helpen om een stabiel leven te leiden waarbij hun eigen veiligheid en die van de omgeving is gewaarborgd. En als een situatie escaleert willen we daarmee het risico beperken en er zo herstelgericht mogelijk mee omgaan.

Aandachtspunten zijn onder andere de uitvoering van de hoor-plicht, versterking van de samenwerking met Ggz-instellingen, aansluiting bij de aanpak van dak- en thuisloosheid, begeleiding voor inwoners die terugkeren uit detentie. Binnen de eigen organisatie en binnen de regio versterken we de verbinding tussen zorg- en veiligheid.

- **Beschermd wonen**

2023 is de beoogde in werking treding voor de gemeenschappelijke regeling voor beschermd wonen. Dit is een lichte gemeenschappelijke regeling zonder eigen begroting. Besluiten worden wel in de GR op basis van consensus voorbereid maar lokaal besloten.

Voor inwoners die zijn aangewezen op Beschermd wonen moet er in de regio een passend en gevarieerd gespecialiseerd aanbod zijn. In 2024 zullen de nieuwe contracten voor beschermd wonen voorzieningen ingaan. De invoering van het nieuwe verdeelmodel voor beschermd wonen en het woonplaatsbeginsel is opnieuw uitgesteld tot 2024. Dit betekent dat we in 2024 hiervoor gedecentraliseerde middelen gaan ontvangen. Tot die tijd blijft de centrumgemeente financieel verantwoordelijk. De invoering van het nieuwe verdeelmodel duurt vanaf 2023 10 jaar.

De nieuwe aanpak voor dak- en thuisloosheid zal steeds verder vorm gaan krijgen. Inzicht in de gevolgen voor de begroting volgt later.

- **Eén gemeentelijke toegang voor meervoudige problematiek**

Om veel uiteenlopende redenen hebben jeugdigen tijdelijk extra hulp nodig. Vaak ligt dit buiten hun invloedssfeer. Te denken valt aan problemen ten aanzien van geld of een passende woning. Het inzetten van alleen jeugdhulp is dan geen passende oplossing. Een integrale aanpak vanuit verschillende leefdomen kan dan de oplossing bieden. Jeugdhulpverleners kijken samen met bijvoorbeeld schuldhulpverleners, professionals met volwassen GGZ-expertise en de klantmanagers Wmo naar het ondersteuningsvraagstuk van het kind en het gezin. Wanneer sprake is van complexe en/of meervoudige vragen dan passen we de Doorbraakmethode toe.

- **Intensivering van toezicht**

Handhaving en toezicht is belangrijk om misbruik en oneigenlijk gebruik van sociale voorzieningen tegen te gaan. Daarom intensiveren we toezicht op de rechtmatigheid van de voorzieningen en verstrekkingen in het Sociaal Domein. We voorkomen daardoor onrechtmatig gebruik en daarmee onnodige uitgaven. We geven een signaal af aan de inwoners en aanbieders van gemeentelijke voorzieningen dat het plegen van fraude niet loont.

- **Verbeteren samenwerking met maatschappelijke partners, zorgveld en onderwijs**

We willen de komende jaren op lokaal niveau een goed werkend wijknetwerk door ontwikkelen op het gebied van gezondheid, hulp en ondersteuning. Sinds de opzet van de wijkteams hebben we met onze partners belangrijke stappen gezet in wijkgerichte hulp en het bouwen aan een wijknetwerk. Dat opgebouwde wijknetwerk willen we behouden en de mogelijkheden om dat beter te benutten uitbouwen. Zo optimaliseren we de samenwerking met partners uit het lokale veld op het gebied van welzijn, preventie en gezondheid. Het is belangrijk om binnen het wijkgerichte werken, binnen wijkgerichte hulp en ondersteuning een gezamenlijke visie en missie te hanteren. Wij gaan hiervoor een visie wijkgerichte zorg vaststellen. Een visie die wordt gedragen door de wijkteam-professionals en de samenwerkingspartners in de wijk, zoals het onderwijs, welzijnsorganisaties, vrijwilligers, huisartsen en (jeugd)gezondheidszorg. In het collegeprogramma bepalen we concrete doelen en acties voor het door ontwikkelen van een goed werkend wijknetwerk.

- **Preventie en vroeg signalering**

In het eerste half jaar van 2023 zitten we midden in het derde en laatste uitvoeringsjaar van het Preventief Jeugdbeleid. Er zijn dan ongeveer 11 preventieve activiteiten toegekend, die in 2023 in samenwerking tussen verschillende partijen uitgevoerd gaan worden. Daarnaast is er verbinding tussen de alliantiepartners en werken ze goed samen. De gemeente heeft de regie op dit proces, volgt de voortgang en houdt zicht op de resultaten.

Begin 2023 hopen we duidelijkheid te hebben over het doorzetten van het Preventief Jeugdbeleid vanaf juni 2023 tot en met juni 2025.

Wijkteams

- **De kracht van het wijkteam**

De kracht van het wijkteam zit in het integraal en wijkgericht werken, dichtbij de inwoners. Wijkteammedewerkers pakken vragen van inwoners vroegtijdig, laagdrempelig en adequaat op. Daarbij wordt uitgegaan van de eigen kracht van de individuele inwoner en zijn of haar netwerk, de kracht van de wijk en de kracht van de wijkteammedewerker zelf.

Het wijkteam fungeert daarbij als stevige verbinding tussen de nulde-, eerste en tweedelijnszorg en is een belangrijke speler in het aanjagen van de transformatie. Met de doorontwikkeling van de wijkteams wordt nog steviger ingezet op preventief werken, vroeg signalering, outreachend werken, het realiseren van collectieve voorzieningen en het uitvoeren van basiszorg.

Zo zetten we t/m 2023 via de NPO-middelen extra in op de samenwerking met het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs door inzet van schoolcontactpersonen op de scholen voor de uitvoering van preventieve werkzaamheden. Eind 2022/begin 2023 wordt de extra inzet van de schoolcontactpersonen geëvalueerd. Bij een positieve evaluatie wordt onderzocht of hiervoor structurele middelen ingezet kunnen worden.

Belangrijke taken van de wijkteams zijn verder het bieden van advies naar aanleiding van vragen van inwoners en maatschappelijk partners, het bieden van hulpverlening en het zorgdragen voor de toegang en toeleiding naar specialistische hulpverlening door de wijkteammedewerkers Toegang.

De wijkteams onderhouden en optimaliseren de samenwerking met aanbieders van specialistische jeugdhulp (zowel lokaal als regionaal) en het gedwongen kader (Veilig Thuis, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond). Tevens maken de wijkteams afspraken met onze partners in de wijk, met verwijzers, zoals huisartsen en jeugdartsen, en met gecontracteerde aanbieders en scheppen daarmee duidelijkheid over ieders verantwoordelijkheid en rollen en taken daarin.

- **Zorg en veilig**

Sinds 1 januari 2022 voert het wijkteam intensieve vrijwillige hulpverlening (IVH) uit. Dit vervangt de dranghulpverlening die voorheen werd uitgevoerd door de Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond (JBRR). IVH betreft hulpverlening waar vaak sprake is van onveiligheid in het gezin, zoals echtscheidingsproblematiek, huiselijk geweld, verwaarlozing en delinquent gedrag van jeugdigen of ouders. Ervaringen van geweld en ernstige onveiligheid binnen gezinnen leiden tot interpersoonlijk trauma en zijn per definitie schadelijk. Als dit traumatische herinneringen tot gevolg heeft die zich aan kind, jongere of volwassene blijven opdringen, leidt dit bijvoorbeeld tot uithuisplaatsingen van kinderen of langdurige en intensieve ondersteuning vanuit specialistische zorg bij volwassenen. De jeugdprofessionals, die IVH uitvoeren, zijn de wijkteammedewerkers Zorg & Veilig. Zij werken nauw samen met het team opgeschaalde zorg en Openbare Orde en Veiligheid. Door het lokaal inbedden van IVH bereiken we een betere integrale samenwerking tussen de domeinen Zorg & Veiligheid en voorkomen hiermee de inzet van meer specialistische zorg. In het collegeprogramma bepalen we concrete doelen en acties voor het door ontwikkelen van de wijkteams.

Kinderen

- **Jeugd participatie**

Het doel is om zoveel mogelijk kinderen en jongeren tussen de 10 en 18 jaar in Barendrecht te laten participeren (informereren, raadplegen en meebeslissen) in de lokale politiek door middel van verschillende activiteiten. Samen met verschillende externe partners, waarbij De Jonge Krijger de aanjagersfunctie heeft, zal er een nieuwe visie worden opgesteld gekoppeld aan verschillende activiteiten op bijvoorbeeld scholen. Daarnaast kunnen kinderen hun idee inbrengen via www.barendrecht.nl/jong.

- **Kindpakket**

Alle kinderen doen mee. Voor de besteding van de Klijsmagelden in natura werken we samen met Stichting Leergeld. Via Stichting Leergeld wordt er een kindpakket in natura aangeboden aan kinderen van 0 tot 18 jaar. Het pakket is gericht op de kosten van school, het hebben van een computer en een fiets. Met de Kindpas kan er bijvoorbeeld kleding, schoenen en speelgoed worden gekocht. Met de Schoolspullenpas kunnen kleine schoolspullen worden gekocht zoals bijvoorbeeld schriften, een rekenmachine en een agenda. De regeling Meedoen kan worden aangevraagd voor de kosten van sport, cultuur, muziek, uitjes en zwemles.

- **Wachlijsten in de jeugdzorg terugdringen**

Samen met de gemeenten uit de regio Rijnmond geven we uitvoering aan de regio-agenda Nabij en Passend, de landelijke Hervormingsagenda en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Om jeugdhulp nabij en passend te realiseren investeren we in een sterke lokale infrastructuur en realiseren we voldoende preventief aanbod.

In 2022 is extra geïnvesteerd in de beschikbaarheid van specialistische jeugdhulp en het beperken van wachttijden. De hiervoor opgestelde werkwijze zal in 2023 verder geïmplementeerd worden en er zal een aandachtsfunctionaris wachttijden vanuit de GRJR worden aangesteld.

Daarnaast optimaliseren we de samenwerking met de huisartsen middels de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen GGZ Jeugd. Hiermee willen we de instroom vanuit de huisartsen naar de specialistische GGZ beperken en meer in de nabijheid van onze jeugdige inwoners en hun ouders/verzorgers zorg verlenen. Wij zetten zoveel mogelijk zorg in bij lokaal gecontracteerde zorgaanbieders die kortere wachttijden kennen.

Om beter te kunnen sturen op de inzet van jeugdhulp willen we meer zicht krijgen op de vraag, het aanbod en cliëntenstromen. Samen met de regio maken we afspraken over het ontwikkelen van indicatoren en het gebruik ervan om te komen tot een uniforme dataset.

Vrijwilligers, mantelzorg, dementie en eenzaamheid

- **Aandacht voor vrijwilligers en mantelzorgers**

Vrijwilligers

Vrijwilligers in Barendrecht zijn van onschatbare waarde. In 2023 wordt gezamenlijk met partners binnen de welzijnsallianties ingezet op het vinden van nieuwe (jonge) vrijwilligers. De kunst is ook om vraag en aanbod goed op elkaar aan te laten sluiten. De digitale vacaturebank voor vrijwilligers speelt daarbij een belangrijke rol. Daarnaast blijven we inzetten op de speerpunten uit het Welzijnskader: het stimuleren en ondersteunen van het vrijwilligerswerk en vrijwilligersorganisaties en het stimuleren van jongeren om vrijwilligerswerk te gaan doen. In 2022 heeft er succesvolle vrijwilligersmarkt plaatsgevonden en zijn er mooie matches bij verschillende maatschappelijke partners ontstaan. In 2023 willen we weer een vrijwilligersmarkt organiseren.

Mantelzorgers

Wij vinden het belangrijk dat mantelzorgers zo nodig ondersteuning krijgen door professionals en indien nodig (tijdelijk) ontlast worden door inzet van respijtzorg. Samen met het maatschappelijk veld creëren we een vraaggericht (preventief) aanbod. Er wordt ingezet op bewustwording rondom en (h)erkenning van mantelzorgers. Het Mantelzorg Adviespunt van KijkopWelzijn speelt hierbij een grote rol. Mantelzorgers kunnen daar terecht voor hulp, ondersteuning en wanneer wenselijk respijtzorg. Er worden vele activiteiten georganiseerd voor jonge mantelzorgers uit Barendrecht. Deze groep geeft aan dit nodig te hebben en erg fijn te vinden. In 2023 wordt hier verder op ingezet.

- **Akkoord tegen eenzaamheid**

Eenzaamheid is een urgent maatschappelijk probleem. Er zijn veel oorzaken van eenzaamheid. Sociale relaties die verloren gaan door ingrijpende gebeurtenissen, zoals overlijden van een dierbare, ziekte, de Coronapandemie, echtscheiding, verlies van werk en inkomen en verhuizingen. Eenzaamheid kan een oorzaak zijn van ongezond gedrag, bijvoorbeeld gebruik van verslavende middelen. Eenzaamheid kent veel risicogroepen. Wij willen eenzaamheid voorkomen en terugdringen onder alle inwoners van Barendrecht. Dit betreft één van de speerpunten uit het in 2019 vastgestelde Welzijnskader. Dit thema is ondergebracht in drie allianties: Sociale Samenhang, Vrijwilligerswerk en Eén tegen Eenzaamheid. Daarnaast zijn wij ook aangesloten bij de nationale coalitie "Eén tegen Eenzaamheid". We faciliteren activiteiten om het aantal eenzamen terug te dringen c.q. het eenzaamheidsgevoel bij inwoners te verminderen.

Via het 'Akkoord tegen Eenzaamheid' werken meerdere lokale organisaties samen om deze maatschappelijke problematiek te verkleinen. Het akkoord loopt dit jaar af en willen wij verlengen. De doelstellingen van een lokale eenzaamheidsaanpak bestaan uit vier componenten:

1. Voorlichting en kennisbevordering.
2. Bespreekbaar maken van eenzaamheid.
3. Netwerk breed, preventieve en duurzame aanpak.
4. Groepsgericht en maatwerk in de uitvoering.

- **AutoMaatje**

Ook het eerste gedeelte van 2023 draait het project AutoMaatje op volle voeren. AutoMaatje zorgt ervoor dat men van A naar B gebracht worden door vrijwilligers. Er zitten vrijwilligers bij KijkopWelzijn om deze ritten in goede banen te leiden. Het project zorgt er niet alleen voor dat mensen van A naar B gebracht worden, maar zorgt er ook voor dat eenzaamheid tegengegaan kan worden, zowel voor de vrijwilligers als voor diegene die gebruik maakt van AutoMaatje. Gezamenlijk met de vrijwilligers van de PCOB, KBO en het Diaconaal Platform wordt ingezet op zoveel mogelijk bekendheid van AutoMaatje. Ook in 2023 wordt er weer gestreefd naar ongeveer 1.300 ritten per jaar, zoals in voorgaande jaren. De financiering vanaf maart wordt aangevraagd in de begroting voor 2023, 2024 en 2025.

- **Dementievriendelijk Barendrecht**

De Samenwerkingsovereenkomst Ketenzorg Dementie is de basis om met de ketenpartners de komende jaren toe te werken naar zo een dementievriendelijk mogelijke samenleving in Barendrecht. Het gaat daarbij om vroegtijdige signalering door medewerkers van onder meer maatschappelijke organisaties, woningcorporaties, vrijwilligersorganisaties, thuiszorgorganisaties, de eerstelijnszorg. Een ander belangrijk onderdeel is de bewustwording bij mensen met (beginnende) dementie en hun directe omgeving. De partners hebben hiervoor een Meerjarenplan Dementie opgesteld. We willen een zo breed mogelijk publiek voorzien van informatie over dementie door voorlichting, lotgenotencontact, promotie en herkenning. Dat vergroot de kennis over hoe om te gaan met mensen met dementie en dat verbetert de levenskwaliteit van mensen met dementie, hun familie en mantelzorgers. Deze samenhangende aanpak vindt zijn oorsprong in het Welzijnskader en is verankerd in de alliantie mantelzorg en dementie. Concreet is er een doorlopend mantelzorgprogramma, een lotgenotencontactgroep en er zijn workshops voor professionals, wijkteams, semiprofs, ondernemers, sportverenigingen en vrijwilligers, de promotie van de Wereld Alzheimer dag vol met activiteiten en het Alzheimer Café.

- **Doelgroepenvervoer**

Wmo-vervoer

Door dubbele vergrijzing en ambulantisering groeit de groep inwoners die een beroep doet op het Wmo-vervoer. Want het Wmo-vervoer stelt onze inwoners in staat om actief deel te nemen aan de maatschappij. We stimuleren het zelfstandig reizen met het ov of het zelf organiseren van vervoer. Alleen daar waar de mobiliteitsbeperking zodanig is dat zelfstandig reizen niet mogelijk is zetten we het doelgroepenvervoer in. Bij het organiseren van vervoer zoeken we naar juiste balans tussen hoogwaardige kwaliteit en beheersbare kosten.

Leerlingenvervoer en Jeugdwet vervoer

In Barendrecht willen we dat alle kinderen naar school, dagbesteding of behandeling kunnen. Ouders van wie de kinderen vanwege bijzondere omstandigheden zoals handicap of afstand (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen reizen, ondersteunen we bij het vervoer. Ouders blijven primair verantwoordelijk voor het schoolvervoer van hun kinderen. Wij zorgen voor (bekostiging van) vervoer naar de dichtstbijzijnde school die voor de leerling toegankelijk is. Ook maken we de afweging of zelfstandig reizen (met het openbaar vervoer), al dan niet met begeleiding, op termijn tot de mogelijkheden behoort.

De contracten van de regiecentrale en de vervoerders voor zowel Wmo- als leerlingen- en Jeugdwetvervoer lopen in augustus 2023 af. We besteden het Doelgroepenvervoer opnieuw aan.

- **Herontwikkeling van Borgstede**

De woonzorglocatie Borgstede wordt momenteel geheel vernieuwd. Het eerste herbouwde deel wordt medio voorjaar 2023 opgeleverd. De beoogde oplevering voor het vernieuwde complex als geheel staat inmiddels gepland rond het voorjaar van 2024. De oplevering van het vernieuwde dienstencentrum staat gepland voor het najaar 2022. Het dienstencentrum nieuwe stijl willen wij laten uitgroeien tot de social hub van de wijk. Een plek voor alle wijkbewoners, waar mensen elkaar ontmoeten, men met elkaar kan eten en drinken, waar ondersteuning geboden kan worden en verbinding gemaakt kan worden bij een zorg- of behandelvraag. Daarnaast moet het dienstencentrum de spil gaan vormen in het (zorg-)netwerk voor ouderen in de wijk. Een netwerk voor en door alle betrokken maatschappelijke partners en bovenal de wijkbewoners zelf, waarbij ervoor wordt gezorgd dat voorzieningen en activiteiten beschikbaar zijn of komen daar waar ze het beste tot hun recht komen en het grootste bereik hebben.

- **Ontwikkeling maatwerkvoorzieningen**

De verwachting is dat deze doelgroep door ambulantisering, (dubbele) vergrijzing en het abonnementstarief ook in 2023 verder zal toenemen. Bij inwoners met psychische aandoeningen vindt behandeling en begeleiding

steeds vaker thuis plaats (ambulant) en minder op klinische opname (intramuraal). Voor vervoerders, aanbieders huishoudelijke hulp en begeleiding betekent ambulantisering een grotere diversiteit aan hulpbehoefte en toenemende zorgvraag in volume en complexiteit. Door mondiale spanningen en landelijke economische ontwikkelingen stijgen de prijzen van energie, brandstof, voedsel en arbeid. Deze prijsstijgingen werken ook door in de prijzen en lonen van onze zorgaanbieders. We houden rekening met forse indexering van onze tarieven. Daarnaast zullen de financiële middelen voor beschermd wonen dit jaar nog niet worden gedecentraliseerd. Dat is uitgesteld tot 2024. De beschikbare middelen stijgen niet in gelijke pas mee met de trends en ontwikkelingen. Daarom is sturing aan de poort en op de beschikbare middelen noodzakelijk.

Hulpmiddelen, trapliften en woningaanpassingen

Waar de landelijke uitrol van de verbeteragenda hulpmiddelen inzichten oplevert die kunnen bijdragen aan de verdere verbetering van de kwaliteit van onze eigen maatwerkverstrekking, willen we dergelijke kansen en inzichten, waar mogelijk, overnemen. Deze lessen nemen we mee in de voorbereiding op de aanbesteding Hulpmiddelen. Per 1 maart 2023 zal het nieuwe contract ingaan.

Hulp bij het huishouden, begeleiding en dagbesteding

In 2022 is de nieuwe werkwijze voor Wmo Huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en dagbesteding geïmplementeerd. Op deze basis willen we verder bouwen. We initiëren innovatieve projecten waarin nieuwe vormen van dienstverlening in partnerschap met zorgaanbieders worden ontwikkeld en getest. Bij de inzet van dagbesteding willen we een betere aansluiting realiseren met de toeleiding naar beschut werk of vrijwilligerswerk. Daarom beogen we een betere integratie tussen Wmo en de Participatiewet.

Beschermd Wonen

De doordecentralisatie van beschermd wonen, inclusief de verdeling van de financiële middelen, zal stapsgewijs, beginnend vanaf 2024 worden doorgevoerd. Tevens implementeren we het nieuwe regionale Beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dat geldt ook voor de nieuwe contracten die op regionaal niveau met nieuwe zorgaanbieders worden gesloten.

- **Sociale kaart Barendrecht**

Op www.wiewatwaarbarendrecht.nl wordt de sociale kaart van Barendrecht vormgegeven. Samen met Mijn Buurtje zorgen we ervoor dat de sociale kaart functie ook in 2023 up-to-date blijft, zodat alle Barendrechtters op deze plek terecht kunnen om te kijken welke organisaties er in Barendrecht acteren. We zetten in op een grotere bekendheid van de website.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Verwijzingen Halt (bron: Bureau Halt)	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	5 (2021)	7 (2021)	4 (2020)	10 (2020)
2.	Jongeren met een delict voor de rechter (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	1% (2020)	1% (2020)	1% (2019)	1% (2019)
3.	Jongeren met jeugdhulp (bron: CBS)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.	9,3% (2021)	12,9 % (2021)	8,5% (2020)	11,9% (2020)
4.	Jongeren met jeugdreclassering (bron: CBS)	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	0,2% (2021)	0,3% (2021)	0,3% (2020)	0,4% (2020)
5.	Jongeren met jeugdbescherming (bron: CBS)	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	0,6% (2021)	1,2 % (2021)	0,5% (2020)	1,2% (2020)
6.	Bijstandsuitkeringen (bron: CBS)	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	245,5 (2021)	431,2 (2021)	198,8 (2020)	459,7 (2020)
7.	Huishoudens met bijstandsuitkeringen (bron: CBS)	Het percentage huishoudens met een bijstandsuitkering t.o.v. totaal aantal huishoudens	2,7% (2021)	5,0% (2021)	2,9% (2020)	5,2% (2020)
8.	Alleenstaanden met bijstandsuitkeringen (bron: CBS)	Het percentage alleenstaanden met een bijstandsuitkering t.o.v. totaal aantal huishoudens alleenstaand	6,1% (2021)	8,7% (2021)	6,4% (2020)	9,0% (2020)
9.	Lopende re-integratievoorzieningen (bron: CBS)	Het aantal lopende re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	175,5 (2020)	202,0 (2020)	175,5 (2020)	202,0 (2020)
10.	Wmo-cliënten met maatwerkarrangement (bron: CBS)	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo, per 10.000 inwoners.	560 (2021)	n.n.b. (2021)	560 (2020)	700 (2020)
11.	% kinderen in armoede (bron: CBS)	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3% (2020)	6% (2020)	3% (2019)	6% (2019)
12.	% jeugdwerkloosheid (bron: CBS)	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	2% (2020)	2% (2020)	1% (2019)	2% (2019)

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 7 Sociaal Domein

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	2.851.700	2.735.500	2.667.200	2.642.200	2.595.900
6.2:Wijkteams	3.960.400	3.948.700	3.943.500	3.947.800	3.937.900
6.3:Inkomensregelingen	9.514.200	9.109.800	9.109.700	9.109.800	9.109.700
6.4:Begeleide participatie	166.200	160.100	159.800	160.100	159.300
6.5:Arbeidsparticipatie	3.078.300	2.964.100	2.957.000	2.962.900	2.949.300
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.108.800	1.107.400	1.107.300	1.107.300	1.107.100
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	7.053.500	7.652.300	7.637.700	7.637.700	7.637.600
6.72:Maatwerkdienstverlening 18-	9.862.500	10.434.700	10.428.500	10.428.700	10.428.500
6.81:Geëscaleerde zorg 18+	52.900	52.900	52.900	52.900	52.900
6.82:Geëscaleerde zorg 18-	1.875.900	1.836.400	1.836.400	1.836.400	1.836.400
Totaal Lasten	39.524.400	40.001.900	39.900.000	39.885.800	39.814.600
Baten					
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-222.200	-146.800	-142.200	-142.200	-142.200
6.3:Inkomensregelingen	-8.347.500	-7.774.600	-7.774.600	-7.774.600	-7.774.600
6.71:Maatwerkdienstverlening 18+	-298.500	-298.500	-298.500	-298.500	-298.500
6.72:Maatwerkdienstverlening 18-	-517.800	0	0	0	0
Totaal Baten	-9.386.000	-8.219.900	-8.215.300	-8.215.300	-8.215.300
Saldo lasten en baten programma 7 Sociaal Domein	30.138.400	31.782.000	31.684.700	31.670.500	31.599.300

Toelichting meerjarenbeeld
(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 6.3 Inkomensregelingen

In 2022 zijn zowel de lasten als de baten hoger door de uitkeringen Wet BUIG. De uitgaven en rijksbijdrage zijn in de 1^e Turap 2022 met ruim 5 ton bijgeraamd.

Taakveld 6.71 maatwerkdienstverlening 18+

De lasten voor Wmo huishoudelijke verzorging Zin zijn vanaf 2023 structureel ca. 4 ton hoger door nieuwe tarieven voor hulp bij het huishouden en toename van gebruik. Dit is meegenomen in de 2^e Turap 2022 en verwerkt in de begroting vanaf 2023. De lasten voor Wmo begeleiding en overige in natura zijn voor 2022 incidenteel met ca. 2 ton verlaagd in de 1^e Turap 2022 en overgeheveld naar de BAR i.v.m. het uitvoeren van wettelijk verplichte herindicaties Wmo Begeleiding, dagbesteding en Hulp bij het Huishouden.

Taakveld 6.72 maatwerkdienstverlening 18-

De lasten voor Lokale Jeugdhulp ZIN zijn vanaf 2023 ca. 6 ton hoger door een verschuiving van regionaal naar lokaal niveau. Dit is toegelicht bij het financieel meerjarenperspectief (nr.5).

Over de overige taakvelden zijn geen bijzonderheden te melden.

Programma 8 Volksgezondheid en Milieu

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 7.1 Volksgezondheid - maatregel ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen:
  - monitoren van de gezondheidssituatie;
  - bestrijding infectieziekten en aanbieden van vaccinaties;
  - het geven van voorlichting, advies en begeleiding;
  - het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen;
  - prenatale voorlichting aanstaande ouders.
- 7.2 Riolering - taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding:
  - opvang en verwerking van afval -en hemelwater;
  - voorkomen van grondwaterproblemen door afvoer van overtollig grondwater;
  - rioolwaterzuivering;
  - baten rioolheffing.
- 7.3 Afval - inzameling en verwerking van bedrijfs -en huishoudelijk afval:
  - afvalscheiding en recycling;
  - vuilophaal en afvoer;
  - vuilstort en verwerking;
  - baten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.
- 7.4 Milieubeheer - gemeentelijke taken ter bescherming van het milieu waaronder:
  - bescherming en de sanering van de kwaliteit van bodem en atmosfeer;
  - beheersing van geluidhinder:
  - ongediertebestrijding
  - Regionale Uitvoeringsdiensten.
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria - gemeentelijke taken op het gebied van de lijkbezorging:
  - begraafplaatsen;

- lijkschouw;
- baten begraafplaatsrechten.

Wat willen we bereiken?

We geven extra aandacht aan gezondheidsbevordering, energietransitie, klimaatbeleid en afvalinzameling.

Wat gaan we er voor doen?

Gezondheid

- **Dekkend AED-netwerk**

Net als in 2023 zorgen we ervoor dat alle AED's binnen Barendrecht zo goed mogelijk werken en blijven werken. De buurtbewoners en betrokken initiatiefnemers worden gefaciliteerd bij het opstarten van initiatieven om op plekken buiten de dekkingsgraad AED's te plaatsen in Barendrecht. Daarnaast zorgt HartslagNU er nog steeds voor, dat er een actueel overzicht is met beschikbare AED's. Verder vindt er elk kwartaal een reanimatiecursus plaats om bewoners te stimuleren om burgerhulpverlener te worden.

- **Volksgezondheid**

Gemeenten hebben verschillende wettelijke taken op het gebied van de volksgezondheid, zoals de bestrijding van infectieziekten, informatievoorziening, het (laten) doen van onderzoek naar de gezondheidssituatie van de inwoners, het bevorderen van psychosociale hulp bij rampen, het bevorderen van preventieprogramma's en het uitvoeren van de inspectie kindercentra.

GGD Rotterdam-Rijnmond

GGD Rotterdam-Rijnmond verzorgt voor de gemeente Barendrecht het basistakenpakket volksgezondheid, waarmee de gemeente voldoet aan de wettelijke taken conform de Wet publieke gezondheid. De rol van de GGD-RR tijdens de coronacrisis en de gevolgen van de bezuinigingen in de laatste decennia op de publieke gezondheidszorg laten zien dat het anders moet. Daarom is de GGD-RR inmiddels gestart met het visietraject GGD 3.0 ter voorbereiding op de meerjarenbegroting vanaf 2024. In dit traject wordt de koers van de GGD-RR voor de toekomst bepaald. Extra inzet op preventie en infectieziekte bestrijding zijn een belangrijk onderdeel. Ook de ontwikkelingen rondom de invoering van de omgevingswet worden meegenomen in de visie. De concept meerjarenbegroting wordt in 2023 aan de raad voorgelegd. De GGD-RR heeft daarnaast vanaf 2023 een extra taak op het gebied van gemeentelijke en collectieve advisering gezonde leefomgeving in voorbereiding op de invoering van de omgevingswet.

Preventie

In 2023 zetten wij ons verder in voor preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Hieronder valt het tegengaan van roken, overmatig alcoholgebruik en overgewicht. Deze drie aspecten staan centraal in het lokaal preventieakkoord. In samenhang met verschillende lokale partners wordt het lokaal preventieakkoord gedragen en wordt verbinding gelegd met verschillende bestaande allianties en initiatieven, zoals 'De Bewuste Kantine', 'Kansrijke Start', 'De Gezonde School' en JOGG-gemeente.

In 2023 willen we inzetten op onderzoek naar de achterliggende factoren van een ongezonde leefstijl, zoals armoede, laaggeletterdheid en verminderde participatie. In verband met de toenemende vergrijzing heeft ouderengezondheid onze aandacht: tegengaan van eenzaamheid en aanpak dementie. Hierbij participeren we ook in de regionale aandacht op dit vlak. We bevorderen dat gezondheid als pijler sterk verankerd wordt in de omgevingswet i.o. Ook willen we ervoor zorgen dat de Barendrechters de juiste zorg op de juiste plek krijgen. Dit doen we door de verbinding te versterken tussen de huisartsen, de wijkteams en de overige welzijnsinstellingen (KijkopWelzijn) door geregeld bijeenkomsten te organiseren, de implementatie van zorgdomein en de inzet van de wijkmanager.

Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Zorg voor de publieke gezondheid is vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering hiervan. Stichting Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) Rijnmond is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg tot 18 jaar in de gemeente Barendrecht. Het CJG is dé plek waar ouders, verzorgers, kinderen en jongeren terecht kunnen met vragen over gezondheid, opvoeden, opgroeien en verzorging. Het ministerie VWS heeft besloten om de HPV-vaccinatie uit te breiden en

de vaccinatie ook voor jongens op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Vanaf 2023 worden hiervoor middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. CJG Rijnmond voert voor Barendrecht het RVP uit. De beschikbare middelen voor de HPV-vaccinatie zullen per 2023 worden opgenomen in de kosten van het RVP.

- **Milieubeheer**

We werken vanuit ons milieubeleid aan een gezonde leefomgeving voor onze inwoners. We vertalen dit naar actiepunten die bijdragen aan een goede, gezonde en duurzame leefwijze én leefomgeving. Daarbij hebben we aandacht voor zowel ruimtelijke als maatschappelijke aspecten. Volksgezondheid en Milieu raken elkaar hierbij. We zetten ons in om verdere reductie van de geluidsoverlast in de gemeente (met name in de woonwijken) te realiseren en onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren. Hierbij zetten wij in op de volgende maatregelen:

- Verminderen van het aantal geluidgehinderden door onder andere:
  - Het afronden van de sanering van woningen van de B-lijst (geluidsbelasting tussen 60 en 64 decibel);
  - Uitvoeren van acties uit het Actieplan Geluid;
  - Opstellen nieuw Actieplan Geluid.
- Verbeteren van luchtkwaliteit:
  - Onder andere door het uitvoeren van acties zoals de campagnes Hout stook (winter) en BBQ (zomer);
  - Iedereen kan dagelijks via een app de luchtkwaliteit meten. Hiermee vergroten we de bewustwording, houding en gedrag. Denk hierbij aan autorijden en het stoken van hout.
- Verlagen van risico's binnen de gemeente bij de productie, het vervoer, de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen
  - Onder andere door het borgen van de maatregelen uit de Visie Externe Veiligheid en het uitvoeren hiervan.
- Beheersen van de gemeentelijke bodemproblematiek.
  - Starten met het actualiseren van de bodemkwaliteitskaarten.

Duurzaamheid

- **Klimaatakkoord**

Op basis van de vastgestelde Klimaatopgave Barendrecht en het Uitvoeringsprogramma wordt op basis van de programmastructuur en een thematische verdeling gewerkt aan de visie vanuit de gemeenteraad. In 2023 wordt ingezet op het concreet maken van maatregelen en het betrekken van onze inwoners en bedrijven om op vrijwillige basis stappen te zetten naar de verduurzaming van vastgoed. De inzet op het opstellen van wijkuitvoeringsplannen voor het aardgasvrij maken van wijken wordt getemporeerd.

- **Natuur -en milieueducatie op scholen**

We zetten in op bewustwording van klimaat, energie, biodiversiteit en hergebruik (circulair). We stimuleren scholen om zelf aan de slag te gaan met activiteiten en faciliteren met een zwerfafvalkist, waterlessen en interactieve (zwerf)afvallessen.

- **Regionale Energie Strategie**

In 2022 is de RES 2.0 ontwikkeld en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden. De uit de RES 2.0 volgende lokale acties zijn opgenomen in het Uitwerkingsprogramma. Hierbij wordt in 2023 ingezet op zon op dak bij zowel de woningen als bij de bedrijven. Inzet op grootschalige zonneparken is beperkt.

- **Vergroten bekendheid WoonWijzerWinkel**

Het versterken van ons energieloket, de WoonWijzerWinkel, is onderdeel van met name het thema Besparen uit de Klimaatopgave. Met behulp van diverse media, zowel digitaal als analoog worden onze inwoners attent gemaakt op de WoonWijzerWinkel. Het doel daarbij is om bewoners optimale ondersteuning en hulp te bieden voor de energiebesparingsmaatregelen, die ze zelf, of in opdracht, kunnen uitvoeren. Ook in 2023 zetten we hier verder op in.

- **Duurzaam ondernemerschap**

Met de inzet van het bedrijvenloket wordt ingezet op het benaderen en helpen van bedrijven die mogelijkheden hebben om te verduurzamen. Dit betreft naast kantoren ook bedrijfspanden. Ook vindt inzet plaats in het kader van circulair ondernemerschap en duurzame (bedrijfs)mobiliteit.

- **Verduurzamen buitenruimte bedrijventerreinen**

Bij grootschalig onderhoud op bedrijventerreinen is het streven de buitenruimte zo toekomstbestendig mogelijk in te richten. Dit doen we onder andere door aandacht te hebben voor klimaatadaptatie en ruimte te maken voor biodiversiteit. Verder houden we bij de inrichting rekening met laadinfrastructuur voor elektrische auto's. In 2023 wordt deze inzet verder gecontinueerd.

Circulaire economie en afvalbeleid

- **Communicatiecampagne**

In het collegeprogramma zullen we aangeven wat de aanpak is voor het betrekken van de inwoners bij het nieuwe afvalbeleid. Draagvlak onder onze inwoners staat daarbij centraal.

- **Nieuw afvalaanbiedstation**

Er wordt gewerkt aan een goed en werkbaar concept voor een circulair ambachtscentrum in Barendrecht.

- **Realiseren strategie voor circulaire economie**

Op basis van de in 2021 vastgestelde visie op circulariteit en het daarbij opgestelde uitvoeringsprogramma wordt in 2023 verdere uitwerking gegeven aan het uitvoeringsprogramma. Hierbij zijn de acties uit het uitvoeringsprogramma leidend waarbij ook ingezet wordt op het verbeteren van onze eigen uitvragen, zowel in bouw als civiel op circulair gebied. Ook de eigen CO2 footprint is aanleiding om in te zetten naar onder andere circulaire inkoop.

- **Verminderen restafval**

In het collegeprogramma zullen we aangeven wat de aanpak is voor het betrekken van de inwoners bij het nieuwe afvalbeleid. Draagvlak onder onze inwoners staat daarbij centraal.

Wat willen we bereiken?

Klimaatveranderingen

- **Operatie Steenbreek**

Barendrecht is reeds een aantal jaren aangesloten bij de landelijke Stichting Steenbreek. Daarmee geven we aan dat we achter de doelstelling staan om bewoners te enthousiasmeren hun tuin te vergroenen. Daarbij richten we ons op bewustwording. De negatieve gevolgen van verstening worden daarbij onder de aandacht gebracht en deze worden afgezet tegen de positieve effecten van groene tuinen. Denk hierbij aan bescherming van biodiversiteit en klimaatadaptatie. Daarnaast ligt de focus op het makkelijker maken van het daadwerkelijk ontsteden. We gaan door met de geveltuinenactie, waarbij bewoners zonder voortuin of zijtuin de mogelijkheid krijgen een geveltuintje aan te leggen in de openbare bestrating. Ook gaan we door met de tegel-inleveractie, waarbij het voor bewoners laagdrempelig is om tegels af te voeren. Daarbij kijken we naar samenwerking met woningbouwverenigingen om onze doelstellingen te behalen. Andere initiatieven van bewoners, scholen, verenigingen, stichtingen en ondernemers stimuleren en faciliteren wij waar mogelijk, zodat het draagvlak voor onze doelstellingen ook op deze manier wordt vergroot. In het collegeprogramma bepalen we concrete doelen en acties voor het vergroenen van de buitenruimte

- **Strategie en uitvoeringsprogramma**

De lokale strategie is vastgelegd in de Klimaatopgave Barendrecht en in het Uitwerkingsprogramma. Aan de hand van het Uitwerkingsprogramma wordt invulling gegeven aan de diverse thema's. Op halfjaarlijkse basis is een voortgangsrapportage opgesteld, waarbij inzage is in de stand van zaken van de diverse thema's.

- **Terugdringen CO2-uitstoot**

In de 'Uitvoeringsagenda Bereikbaarheid 2016' van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag is de opgave gedefinieerd om de uitstoot van CO2 door het verkeerssysteem in 2025 te verminderen met 30% ten opzichte

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

van 2015. Om deze opgave te realiseren is een actieplan opgesteld met maatregelen om de uitstoot van CO2 te reduceren. Dit is opgenomen in het programma Duurzame Mobiliteit.

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Huishoudelijk restafval (bron: CBS)	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).	283kg (2018)	171kg (2018)	283kg (2018)	171kg (2018)
2.	Hernieuwbare elektriciteit (bron: Klimaatmonitor-RWS)	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa (%).	7,6% (2020)	26,8% (2020)	4,8% (2019)	20,1% (2019)
3.	Gemeentelijke Duurzaamheidsindex-GDI (bron: GD Index)	Op basis van in totaal 24 indicatoren verdeeld over de 3 dimensies Mens & maatschappij, Milieu en energie en Economie wordt een score berekend op de schaal van 0-10.	5,9% (2021)	5,9% (2021)	5,9% (2020)	5,8% (2020)
4.	Woningen met zonnepanelen (bron: CBS)	Percentage aantal woningen met een zonnepaneel t.o.v. totaal aantal woningen.	14,4% (2020)	15,7% (2020)	9,8% (2019)	12,3% (2019)

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Wat mag het kosten? Programma 8 Volksgezondheid en Milieu

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
7.1:Volksgezondheid	1.866.500	1.993.700	2.081.500	2.130.400	2.128.800
7.2:Riolering	3.496.600	3.521.700	3.278.400	3.278.100	3.271.700
7.3:Afval	6.784.000	7.168.600	7.213.000	7.170.600	7.326.000
7.4:Milieubeheer	3.134.300	2.454.600	2.449.500	2.478.600	2.475.800
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	963.200	888.600	927.100	927.500	922.100
Totaal Lasten	16.244.600	16.027.200	15.949.500	15.985.200	16.124.400
Baten					
7.1:Volksgezondheid	-70.300	-70.300	-70.300	-70.300	-70.300
7.2:Riolering	-4.473.400	-4.612.600	-4.321.300	-4.319.200	-4.317.100
7.3:Afval	-7.117.500	-7.245.800	-7.291.100	-7.247.200	-7.405.000
7.4:Milieubeheer	-948.800	-278.100	-278.100	-278.100	-278.100
7.5:Begraafplaatsen en crematoria	-530.200	-530.200	-530.200	-530.200	-530.200
Totaal Baten	-13.140.200	-12.737.000	-12.491.000	-12.445.000	-12.603.500
Saldo lasten en baten programma 8 Volksgezondheid en Milieu	3.104.400	3.290.200	3.458.500	3.540.200	3.520.900

Toelichting Meerjarenbeeld

(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 7.2 Riolering

In 2022 en 2023 zijn de lasten hoger vanwege hogere energiekosten voor gemalen.

Taakveld 7.3 Afval

In 2023 nemen de lasten toe door hogere verwerkingskosten voor restafval en meerkosten voor inzameling.

Taakveld 7.4 milieubeheer

De hogere lasten en baten in 2022 worden veroorzaakt door Regionale Energie Strategie (ca. 9 ton). Vanaf 2023 is dit ca. 3 ton.

Over de overige taakvelden zijn geen bijzonderheden te melden.

Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en Stedelijke Vernieuwing

Beschrijving

Binnen dit programma vallen de volgende taakvelden, per taakveld worden een aantal deeltaken genoemd zodat een beeld kan worden gevormd van de feitelijke inhoud:

- 8.1 Ruimtelijke ordening - taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening:
  - voorbereiden en vaststellen van structuur -en bestemmingsplannen;
  - faciliterend grondbeleid;
  - BGT (Basisregistratie Grootschalige Topografie)
- 8.2 Grondexploitatie - activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie:
  - grondverwerving, bouw en woonrijp maken;
  - verkoop van bouwrijpe gronden.
- 8.3 Wonen en bouwen - gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening:
  - leges omgevingsvergunning;
  - bouwtoezicht;
  - BAG (Basisregistratie Adressen Gebouwen);
  - Woningbouw en verbetering;
  - Woonruimteverdeling;
  - Stedelijke vernieuwing
  -

Wat willen we bereiken?

Vitale kernen en wijken om te zorgen voor een prettige leefomgeving. Realiseren van betaalbare woonvormen voor de burgers van Barendrecht.

Wat gaan we ervoor doen?

Volkshuisvesting

- **Meer betaalbare woningen voor jongeren en ontwikkeling stationsgebied**

Om aan de woonbehoefte van alle Barendrechtse te voldoen, wordt bij nieuwbouw een mix van sociale, middel dure en duurdere woningen gerealiseerd. Het gebied ten oosten van het station (Stationstuinen) is bij uitstek geschikt voor betaalbare woningen voor onder andere jongeren. Vanaf 2023 worden op deze locatie begonnen met de bouw van ruim 3.000 woningen. Daarbij wordt een mix van 30% sociaal, 30% middelduur (samen 60% betaalbaar) en 40% duur gerealiseerd. Binnen de bestaande sociale woningvoorraad wordt nog steeds actief ingezet op doorstroming: Dankzij de 'Doorstroomregeling grote woningen' kunnen ouderen met voorrang doorstromen naar levensloopbestendige appartementen. Hierdoor komen deze grotere woningen vrij voor jongere huishoudens.

- **Meer sociale huurwoningen realiseren**

De 2 scenario's van het 'Regioakkoord Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018 - 2030' zijn opnieuw onderzocht t.b.v. de actualisatie van de regionale woningmarktafspraken die eind 2022 worden vastgesteld. Net als in 2018 heeft Barendrecht voor de eigen woningbehoefte (referentiescenario) veel minder sociale woningen nodig dan wanneer we bouwen voor de regio (meer evenwicht scenario): voor de eigen behoefte volstaat 17% sociale nieuwbouw maar voor de regio is 92% sociale nieuwbouw nodig. De regio en provincie willen nog steeds het meer-evenwicht-scenario volgen. Uiterlijk 1 september 2022 moet elke gemeente een realistisch concept-bod indienen bij de regio. Barendrecht zal een concept-bod indienen met circa 30% sociaal, 30% middelduur en 40% duur (overeenkomstig de verdeling in de Stationstuinen). De sociale opgave wordt opgepakt door de 3 grootste lokale woningcorporaties (dezelfde 3 die de woningen van Vestia hebben overgenomen).

- **Waarborgen van wetgeving voor wonen en bouwen**

Uitstel Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op de VTH taken Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet en Wkb zullen zowel de kosten als de baten van de VTH-taken structureel wijzigen. Dit hangt voor een groot deel samen met het privatiseren van een deel van het bouwtoezicht als gevolg van de Wkb. Onzekerheid over de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wkb zorgt ervoor dat het op dit moment onzeker is welke capaciteit en financiële middelen in 2023 om de VTH-taken op het gewenste kwaliteitsniveau uit te voeren. Wij gaan vooralsnog uit van de laatst bekendgemaakte datum van 1-1-2023.

Capaciteit VTH-taken: overbruggen en bijstellen na wetswijziging. De toename van het aantal aanvragen op de langere termijn zorgt voor noodzaak structurele bijstelling van de formatie. In deze begroting zijn de benodigde structurele middelen opgenomen om de VTH-taken op het gewenste kwaliteitsniveau uit te voeren. Daarnaast is een separate mutatie opgenomen vanwege het uitstel van de Omgevingswet en de Wkb van 1-6-2022 tot 1-1-2023.

Ruimtelijke Ontwikkeling

- **Oostkant van het station ontwikkelen (Stationstuinen)**

Voor de oostzijde van het station is het ontwikkelkader Stationstuinen vastgesteld in januari van dit jaar. Dit document moet inspireren en geeft de ruimtelijke en functionele kaders aan waarbinnen marktpartijen hun ontwikkeling kunnen uitvoeren. De basis voor het ontwikkelkader zijn de eerder vastgestelde documenten: het koersdocument en de gebiedsvisie. Het doel is om te komen tot een levendig en verbindend stationsgebied waarin, wonen en werken samengaan. Het bedrijventerrein transformeert naar een aantrekkelijk woon- en werkgebied, waar ook ruimte is voor educatie en innovatie. Bij het opstellen van het ontwikkelkader staan naast de wooncategorieën voor de verschillen doelgroepen ook de parkeeropgave (betaald - niet betaald), de aandacht voor de bestaande bedrijven en de kwaliteit van de openbare ruimte centraal. Dit heeft ook de basis gelegd voor de samenwerkingsovereenkomst met de grootste eigenaar in het gebied. Doel is om dit jaar ook intentieovereenkomsten met andere ontwikkelende partijen op te stellen. De MER onderzoeken en de

activiteiten voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan zijn nu in uitvoering en zijn eind dit jaar gereed. Als laatste zijn er ook rijksmiddelen ontvangen in het kader van de Woningbouw Impuls (WBI) en kunnen we nog verdere middelen binnenhalen voor mobiliteit en infrastructuur. Ook dat wordt dit jaar duidelijk. Deze bijdragen hebben als doel om de gebiedsontwikkeling Stationstuinen verder te versnellen. Verder wordt er dit jaar een voorstel gemaakt voor een vorm van betaald parkeren, gaan we voorbereidingen treffen om bedrijven te gaan verplaatsen naar o.a. Nieuw Reijerwaard, wordt er een Voorlopig Ontwerp opgesteld voor de boven- en ondergrondse infra en inrichting van de buitenruimte en wordt er een civieltechnisch plan opgesteld.

- **Toekomstvisie Oude dorpskern**

Met de bewoners, vertegenwoordigd door beide verenigingen van de Oude Dorpskern, zijn de behoeften en opgaven zoals die zich in de Oude Dorpskern voordoen geactualiseerd. Knelpunten, dilemma's en oplossingsrichtingen zijn geformuleerd. De volgende stap is deze opgaven integraal uit te werken naar concrete projecten, en deze ook daadwerkelijk realiseren.

Stedelijke Vernieuwing

- **Centrumaanpak**

We gaan aan de slag met de voorbereidingen voor het aanpassen van 't Vlak. Een belangrijke ontwikkeling om te kunnen komen tot een aantrekkelijk centrum. Ook goed en mooi aangelegde parkeerplaatsen met voldoende groen zijn daarvoor belangrijk. Bij het Onderlangs proberen we daarom de garageboxen in eigendom te krijgen. Voor het Achterom werken we tekeningen uit om tot aanbesteding te komen van deze omgeving. Daarbij heeft ook het terugdringen van wateroverlast onze aandacht. Daarnaast blijven we ons inzetten om initiatieven zo goed mogelijk te faciliteren in hun planvorming. Ook op deze wijze vernieuwen en verbeteren we telkens een stukje van het centrum.

- **Hart van Carnisselande**

Het programmaplan is de basis om binnen de verschillende domeinen te werken aan een bruisend centrum van Carnisselande. Daarvoor is meer betrokkenheid en samenwerking in het gebied nodig. Dat vindt plaats op diverse vlakken binnen de organisatie. Buurt Bestuurt is een belangrijke gesprekspartner voor het contact met de bewoners. Zij is sinds 2018 actief. De verbouwde Bibliotheek Aanzet speelt een centrale rol in de coördinatie van activiteiten in Het Plein en rondom het Middeldijkerplein. In Carnisse Veste is er samenwerking en contact tussen partijen en gemeente via het Keurmerk Veilig Ondernemen Carnisse Veste. In 2023 wordt het klimaat adaptieve herinrichting van het Havenhoofd gerealiseerd. Het ontwerp is met de input vanuit vele verschillende doelgroepen tot stand gekomen (inwoners, ondernemers, eigenaren). Gedurende 2022 wordt het ontwerp verder uitgewerkt, getoetst en aanbesteed. Met de realisatie van de herinrichting van het Havenhoofd beschouwen we het programma als afgerond.

- **Verder ontwikkelen Zuidpolder**

Het project Zuidpolder fase 2.1 is mei 2021 in uitvoering gegaan. Flora en Faunaonderzoek (F&F) heeft het grondwerk nu stilgelegd. De reden hiervoor is dat er "2 Rode lijst soorten" zijn aangetroffen, een platte schijfhoren (waterslak) en de Kleine Wolfsmelk (1-jarig plantje). We hebben hiervoor inmiddels een ontheffing bij de provincie Zuid-Holland aangevraagd. In afwachting van de verwachte ontheffing in het vierde kwartaal van 2022, starten we met de aanpassing als gevolg van F&F en de nadere uitwerking van het Voorlopig Ontwerp naar een Definitief Ontwerp. In de eerste twee kwartalen van 2023 vangen we aan met de uitvoering van het grondwerk. De status van het ingediende markinitiatief voor het zuidelijk hiervan – nu nog agrarisch in gebruik – gelegen gedeelte zal worden meegenomen in deze laatste ontwerpfasen. Met de daadwerkelijke realisatie van dit definitieve ontwerp Zuidpolder 2.1 zal naar verwachting in het derde kwartaal van 2023 worden gestart. Doel is en blijft een goede wandel-, fiets- en kanoverbinding te realiseren tussen de eerder al aangelegde gedeelten van de Zuidpolder.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Beleidsindicatoren Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Nr.	BBV Indicator	Beschrijving indicator	Begroting 2023		Begroting 2022	
			BD	NL	BD	NL
1.	Woonlasten éénpersoonshuishouden (bron: Coelo)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	€632 (2021)	€733 (2021)	€632 (2021)	€733 (2021)
2.	Woonlasten meerpersoonshuishouden (bron: Coelo)	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	€922 (2021)	€810 (2021)	€922 (2021)	€810 (2021)
3.	WOZ-waarde woningen (bron: CBS)	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's	€337.000 (2021)	€290.000 (2021)	€318.000 (2020)	€270.000 (2020)
4.	Nieuwbouw woningen (bron: BAG-ABF)	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	8,2 (2021)	8,9 (2021)	2,3 (2020)	8,9 (2020)

Wat mag het kosten? Programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en Stedelijke Vernieuwing

Overzicht lasten en baten op taakveldniveau	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
8.1:Ruimte en leefomgeving	2.720.900	1.428.700	1.427.600	1.447.500	1.439.500
8.2:Grondexploitatie	6.211.500	12.536.600	13.294.900	2.584.500	9.497.500
8.3:Wonen en bouwen	1.674.300	1.540.400	1.515.500	1.517.800	1.510.000
Totaal Lasten	10.606.700	15.505.700	16.238.000	5.549.800	12.447.000
Baten					
8.2:Grondexploitatie	-5.915.200	-11.036.600	-13.294.900	-2.584.500	-9.497.500
8.3:Wonen en bouwen	-1.837.700	-1.447.400	-1.366.500	-1.366.500	-1.366.500
Totaal Baten	-7.752.900	-12.484.000	-14.661.400	-3.951.000	-10.864.000
Saldo lasten en baten programma 9 VHROSV	2.853.800	3.021.700	1.576.600	1.598.800	1.583.000

Toelichting meerjarenbeeld

(Kolom Begroting 2022 na wijziging is bedrag na 1^e Turap 2022)

Taakveld 8.1 ruimte en leefomgeving

Voor 2022 heeft de Raad een bedrag van €1.090.000 beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van de Stationstuinen en zijn er incidentele budgetten opgenomen voor de Omgevingsvisie (€69.600) en een Haalbaarheidsonderzoek ontwikkelkader Dierensteinweg/Lorenzweg (€68.500).

Taakveld 8.2 grondexploitatie

De begrote bedragen voor de grondexploitaties zijn op basis van de actuele Meerjaren Prognose Grondexploitaties 2022 (MPG). Voor 2022 is een bedrag van ca. €500.000 en voor 2023 een bedrag van €1.500.000 aan de lastenkant begroot voor de ontwikkeling van de Zuidpolder. De baten (onttrekking aan de bestemmingsreserve) zijn niet in dit programma opgenomen, maar bij de algemene dekkingsmiddelen.

Taakveld 8.3 wonen en bouwen

In de 2^e Turap 2022 zijn de leges voor bouwvergunningen met €869.000 afgeraadmd in verband met het doorschuiven van de vergunningaanvragen van een aantal grote woningbouwprojecten, zoals Stationstuinen, Vrouwenpolder en Lagewei van 2022 naar 2023. Dit is verwerkt in de begroting 2023. Dit is toegelicht bij het meerjarenperspectief (nr. 14).

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staat. Zoals de algemene uitkering en de inkomsten Onroerende Zaakbelastingen. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Binnen de Algemene dekkingsmiddelen hebben we ook taakvelden opgenomen die niet passen binnen de reguliere programma's zoals bijvoorbeeld beheer overige gebouwen en gronden, overhead en treasury.

Hieronder treft u aan een overzicht op taakveld-niveau. In de financiële begroting, bij de toelichting op de baten en lasten, worden deze nader toegelicht.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten					
Algemene Dekkingsmiddelen					
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	1.882.800	1.972.900	1.832.100	1.831.600	1.824.000
0.4:Overhead	16.075.900	17.048.200	16.924.000	16.887.700	16.795.600
0.5:Treasury	-129.500	-184.600	-301.500	-389.100	-365.600
0.61:OZB woningen	300.000	370.100	370.100	370.100	370.000
0.62:OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63:Parkeerbelasting	8.400	8.100	8.000	8.100	8.000
0.64:Belastingen overig	147.500	140.900	140.400	140.800	140.000
0.8:Overige baten en lasten	89.600	89.500	489.500	889.500	1.289.500
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	64.700	219.700	64.700	64.700	64.700
Totaal lasten	18.439.400	19.664.800	19.527.300	19.803.400	20.126.200
Baten					
Algemene Dekkingsmiddelen					
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-1.399.700	-1.434.900	-1.399.700	-992.700	-992.700
0.4:Overhead	-74.400	-74.400	-74.400	-74.400	-74.400
0.5:Treasury	-414.000	-572.100	-571.700	-571.600	-571.600
0.61:OZB woningen	-7.123.800	-7.672.700	-7.760.000	-7.871.400	-7.893.100
0.62:OZB niet-woningen	-3.560.800	-3.676.900	-3.711.100	-3.745.100	-3.750.700
0.64:Belastingen overig	-288.700	-299.600	-299.600	-299.600	-299.600
0.7:Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-74.074.000	-76.669.000	-81.268.000	-85.442.000	-80.409.000
0.8:Overige baten en lasten	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal baten	-82.927.400	-90.453.400	-95.114.400	-99.002.800	-94.001.700
Saldo lasten en baten Algemene Dekkingsmiddelen	-64.488.000	-70.788.600	-75.587.100	-79.199.400	-73.875.500

Paragrafen

De 7 paragrafen geven voor het desbetreffende onderwerp een dwarsdoorsnede door de begroting. Een paragraaf is een verplicht onderdeel uit het BBV. Hieronder is een overzicht gegeven van de paragrafen die van toepassing zijn voor de gemeente Barendrecht:

1. § Lokale heffingen
2. § Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. § Onderhoud Kapitaalgoederen
4. § Financiering
5. § Bedrijfsvoering
6. § Verbonden partijen
7. § Grondbeleid

Deze paragrafen zullen hierna worden toegelicht.

1. § Lokale heffingen

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en gebonden heffingen, het beleid rondom de lokale heffingen, een overzicht van de tarieven, een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk.

Algemene uitgangspunten lokale heffingen

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd. Het inflatiepercentage voor 2023 is 4,3%.

Woonlasten en tarieven

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de uitgaven van burgers aan onroerendezaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In deze paragraaf vergelijken we de woonlasten van vergelijkbare gemeenten met de lasten van Barendrecht.

De gebonden heffingen (Afvastoffenheffing, Reinigingsrecht, Rioolheffing, Bedrijven Investeringszone (BIZ), Lijkbezorgingsrechten, Marktgeden en Leges) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn, inclusief toe te rekenen compensabele btw, mutaties in voorzieningen en reserves en toe te rekenen kosten voor overhead. Voor de belastingtarieven van de OZB, toeristenbelasting en de hondenbelasting geldt dat de tarieven niet meer dan trendmatig stijgen (inflatiecorrectie). Er zal ingezet worden op het beperken van belasting- en (afval)tarieven verhogingen. We stellen een belastingnota op met de uitgangspunten (kaders) voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen, overige heffingen en het tarievenbeleid.

Algemene (beleids)ontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Vanaf 2020 is de macronorm vervangen door de benchmark woonlasten van het Coelo. De benchmark beoogt, door middel van meer vergelijking, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen. Deze informatie kunnen gemeenten gebruiken bij het maken van keuzes omtrent de ontwikkeling van de lokale lasten. De benchmark vergelijkt voor alle gemeenten de hoogte van de woonlasten voor een gezin (meerpersoonshuishoudens) met een koopwoning.

Met de vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijker gemaakt. Het overzicht vergelijkt de tariefwijzigingen per gemeente en het cumulatieve bedrag van de onroerendezaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing per gemeente.

Begrotingsregels en kostenonderbouwing tarievenberekening

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf lokale heffingen kostenonderbouwingen voor belastingtarieven moeten zijn opgenomen. Dit geldt in het bijzonder voor de gebonden heffingen. In deze paragraaf zijn de kostenonderbouwingen opgenomen volgens het BBV-model. Deze geven inzicht in de opbouw van de geraamde baten en lasten. Onderdeel van de begrotingsregels zijn richtlijnen voor de berekening van de overhead. De overhead wordt binnen de gemeentelijke begrotingen afzonderlijk zichtbaar gemaakt. In overeenstemming met de regels met betrekking tot de berekening van de overhead en de toe te rekenen kosten conform de financiële verordening van Barendrecht, wordt een opslag voor de kosten van overhead meegenomen in de tarievenberekening.

Het jaarlijkse percentage aan toerekenbare overhead wordt berekend door de totale overheadkosten vanuit de BAR-begroting en (deels) gemeentebegroting te delen door de overblijvende directe kosten van de BAR-begroting. Het berekende overheadpercentage per gemeente wordt vervolgens als toeslag berekend over de directe personeelslasten die specifiek aan de heffing/ het tarief zijn toe te schrijven.

Overzicht geraamde belastingen en heffingen

Onderstaand totaaloverzicht geeft u inzicht in de begroting geraamde opbrengsten van de ongebonden en gebonden heffingen. Voor de gebonden heffingen zijn ook de kosten van de dienstverlening en het dekkingspercentage opgenomen. De tarieven van gebonden heffingen mogen, zoals hiervoor is vermeld, maximaal 100% kostendekkend zijn.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Ongebonden heffingen	2022	2023	2024	2025	2026
Onroerendezaakbelastingen	10.913.800	11.411.400	11.509.000	11.630.500	11.662.400
Hondenbelasting	288.700	299.600	299.600	299.600	299.600
Toeristenbelasting	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Gebonden heffingen	2022	2023	2024	2025	2026
Afvalstoffenheffing	5.100.000*	6.279.800	6.325.100	6.281.200	6.441.800
Rioolheffing	3.249.600	3.357.200	3.358.200	3.375.100	3.397.200

*=op basis van vast tarief (raadsbesluit 5 juli 2022)

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De geraamde OZB-opbrengst wordt bepaald door de totale waarde van de onroerende zaken in het lopende belastingjaar te vermenigvuldigen met het dan geldende OZB-tarief. Er wordt hierbij rekening gehouden met een geschatte waardeontwikkeling van de WOZ en areaaluitbreiding. Bij de woningen wordt een waardestijging van 14% verwacht. Bij de niet-woningen een waardestijging van 1,7%. Als gevolg daarvan en met toepassing van de inflatiecorrectie van 4,3% dalen de tarieven voor woningen en stijgen de tarieven voor niet-woningen.

OZB-tarieven 2023

Op basis van het voorgaande zien de tarieven OZB voor 2023 er als volgt uit:

Tarieven	2022	2023
Onroerende zaakbelastingen		
Eigenaren woningen	0,1016%	0,0930%
Eigenaren niet-woningen	0,1870%	0,1918%
Gebruikers niet-woningen	0,1540%	0,1579%

Hondenbelasting

De uitvoeringskosten voor het hondenbeleid (onder meer schoonmaken, toezicht houden, perceptiekosten, losloopgebieden en afvalbakken) worden gedekt door de inkomsten uit de hondenbelasting. Hieronder is het overzicht opgenomen van de (jaar)tarieven van de Hondenbelasting. De tarieven zijn voor 2023 verhoogd met het inflatiepercentage van 4,3%.

Hondenbelasting	2022	2023
Eerste hond	105,90	110,40
Tweede hond	145,50	151,68
Derde en elke volgende hond	161,80	168,72
Per kennel	413,20	430,92

Toeristenbelasting

Het gaat hierbij om belasting voor overnachtingen in een hotel, camping of Bed & Breakfast. Voor 2023 blijft het tarief van € 0,75 per persoon per nacht gehandhaafd.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De tarieven voor 2023 worden met het inflatiepercentage van 4,3% verhoogd.

De in de afvalstoffenheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Berekening kostendekkendheid afvalstoffenheffing		2023
Kosten van de activiteit vanuit de NV BAR Afvalbeheer		3.623.600
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente		3.122.200
Inkomsten van de activiteit, exclusief heffingen		-966.000
Netto kosten van de activiteit		5.779.800
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten		530.500
Overhead		211.200
BTW		1.167.800
Totale kosten		7.689.300
Opbrengst afvalstoffenheffing		6.279.800
Dekkingspercentage		82%

Voor 2022 was een nieuwe heffingssystematiek ingevoerd, een vast en een variabel deel, gebaseerd op de aangeboden hoeveelheid restafval die wordt aangeleverd. Op 5 juli 2022 heeft de gemeenteraad besloten om te stoppen met het variabele tarief voor afval. In onderstaande tabel is te zien wat de oorspronkelijke tarieven waren en wat de gewijzigde tarieven voor 2022 geworden zijn na kwijtschelding van het variabele deel.

Afvalstoffenheffing	2022	2023
Eenpersoonshuishoudens (oorspronkelijk tarief)	207,51	216,48
Kwijtschelding variabel deel	-39,03	
Eenpersoonshuishoudens (tarief na kwijtschelding)	168,48	
Tweepersonshuishoudens (oorspronkelijk tarief)	324,19	338,16
Kwijtschelding variabel deel	-54,67	
Tweepersonshuishoudens (tarief na kwijtschelding)	269,52	
Huishouden van 3 of meer personen (oorspronkelijk tarief)	379,43	395,76
Kwijtschelding variabel deel	-77,99	
Huishouden van 3 of meer personen (tarief na kwijtschelding)	301,44	

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te betalen die samenhangen met de gemeentelijke watertaken. De rioolheffing wordt geheven bij gebruikers van woningen en niet-woningen. Er is een tariefdifferentiatie op basis van een-, één twee- en een meerpersoonshuishouden. Bij de rioolheffing voor gebruikers van niet-woningen is sprake van een gecombineerde heffingsmaatstaf. Hier wordt de hoogte van de aanslag bepaald door een percentage van de WOZ-waarde, verhoogd met een gestaffeld tarief per m3 waterverbruik. Bij het bepalen van het tarief voor niet-woningen is rekening gehouden met de waardeontwikkeling van de niet-woningen. De tarieven zijn voor 2023 verhoogd met 3% conform het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Berekening kostendekkendheid rioolheffing		2023
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie		402.800
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente		1.342.800
Dotatie voorziening vervanging riolering		1.435.000
Aanwending voorziening bekleemde middelen		-1.255.400
Netto kosten van de activiteit		1.925.200
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten		527.600
Overhead		380.500
BTW		523.900
Totale kosten		3.357.200
Opbrengst rioolheffing		3.357.200
Dekkingspercentage		100%

De tarieven rioolheffing zien er voor 2023 dan als volgt uit:

Rioolheffing woningen	2022	2023
Eenpersoonshuishoudens	63,60	65,40
Tweepersoonshuishoudens	122,16	125,76
Huishoudens van 3 of meer personen	187,68	193,20

Rioolheffing niet-woningen	2022	2023
Percentage van de WOZ	0,0410%	0,0421%
met een maximum van	3.700,00	3.700,00
Overige gebruikers:		
van 0 m3 t/m 20 m3	0,00	0,00
van 21 m3 t/m 500 m3	84,00	86,52
van 501 m3 t/m 1.000 m3	460,00	473,80
van 1.001 m3 t/m 1.500 m3	923,00	950,69
van 1.501 m3 t/m 2.000 m3	1.669,00	1.719,07
van 2.001 m3 t/m 3.000 m3	2.464,00	2.537,92
van 3.001 m3 t/m 4.000 m3	4.640,00	4.779,20
van 4.001 m3 t/m 8.000 m3	6.241,00	6.428,23
van 8.001 m3 t/m 15.000 m3	9.237,00	9.514,11
meer dan 15.000 m3	13.573,00	13.980,19

Overige heffingen en rechten

Leges burgerzaken, omgevings- en APV-vergunning

Voor producten en diensten die de gemeente aan burgers, bedrijven en anderen verleent, worden leges in rekening gebracht. De belangrijkste hiervan zijn de leges voor burgerzaken (paspoort, rijbewijs, huwelijksvoltrekking, enz.), aanvraag APV-vergunningen en omgevingsvergunningen. Bij de bepaling van de hoogte van de legestarieven wordt gekeken naar de kostendekkendheid. De leges worden geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges zijn wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van leges maximaal kostendekkend mogen zijn. Volgens de gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Het is mogelijk om kruissubsidiëring toe te passen. Daarmee wordt verstaan: het hoger stellen van tarieven van leges voor sommige

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

diensten om daarmee de tarieven voor andere diensten laag te kunnen houden. De Commissie BBV heeft in de "Notitie Lokale Heffingen 2021" een nieuw model aangereikt voor het inzichtelijk maken van de kostendeckendheid van Leges op hoofdstuk- en paragraafniveau van de Tarieventabel Leges. De kosten en opbrengsten van de leges zien er als volgt uit:

Berekening kostendeckendheid leges						
ALGEMENE DIENSTVERLENING	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
1. Algemene dienstverlening						
1.1. Burgerlijke stand	38.600	22.800	200	61.700	35.400	57%
1.2. Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	225.600	90.500	1.000	317.000	256.300	81%
1.3. Rijbewijzen	156.200	89.600	900	246.800	163.400	66%
1.4. Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	46.800	34.000	400	81.200	1.200	2%
1.5. Bestuursstukken						
1.6. Vastgoedinformatie						
1.7. Overige publiekszaken	99.000	13.500	100	112.600	93.300	83%
1.8. Gemeentearchief						
1.9. Bijzondere wetten	21.800	21.000	200	43.000	1.700	4%
1.10. Diversen						
TOTAAL ALGEMENE DIENSTVERLENING	588.000	271.400	2.800	862.200	551.300	64%
LEGES OMGEVINGSVERGUNNINGEN	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
2. Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet						
2.1. Begripsomschrijving						
2.2. Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag						
2.3. Omgevingsvergunning	837.300	674.000	7.100	1.518.400	1.380.900	91%
2.4. Verminderingen						
2.5. Teruggaaf						
2.6. Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project						
2.7. Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten						
2.8. Ontheffing geluidhinder bouwen en slopen						
2.9. Niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking						
TOTAAL LEGES OMGEVINGSVERGUNNING	837.300	674.000	7.100	1.518.400	1.380.900	91%
DIENSTVERLENING EUROPESE DIENSTENRICHTLIJN	Kosten taakveld	Overhead	BTW	Lasten	Baten	Dekking
3. Dienstverlening waarop de Europese dienstenrichtlijn van toepassing is						
3.1. Horeca	78.200	71.300	700	150.200	9.400	6%
3.2. Sexbedrijven						
3.3. Winkeltijdenwet	3.100	3.000	100			
3.4. Organiseren evenement of markt	208.100	195.100	2.000	405.200	1.000	0%
3.5. Standplaatsen	14.400	13.800	100	28.300	14.400	0%
3.6. Landelijke Register Kinderopvang	8.500	8.100	100	16.700	6.800	40%
3.7. Niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	9.200	8.100	100	17.400	800	5%
TOTAAL DIENSTVERLENING EUROPESE DIENSTENRICHTLIJN	321.500	299.400	3.100	617.800	32.400	5%
KOSTENDEKKING LEGES TOTALE TARIEVENTABEL	1.746.800	1.244.800	13.000	2.998.400	1.964.600	66%

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Lijkbezorgingsrechten

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen in Barendrecht worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten. De in de lijkbezorgingskosten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Berekening kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten		2023
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie		363.200
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente		374.800
Netto kosten van de activiteit		738.000
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten		
Overhead, inclusief omslagrente		324.200
Totale kosten		1.062.200
Opbrengst lijkbezorgingsrechten		530.200
Dekkingspercentage		50%

Marktgelden

Voor de kosten die de gemeente maakt voor de twee markten in Barendrecht worden marktgelden in rekening gebracht aan standplaatshouders. De kosten en opbrengsten zijn als volgt:

Berekening kostendekkendheid marktgelden		2023
Kosten van de activiteit vanuit de BAR-organisatie		16.700
Kosten van de activiteit vanuit de gemeente, inclusief omslagrente		45.300
Netto kosten van de activiteit		62.000
Overhead		16.100
BTW		100
Totale kosten		78.300
Opbrengst marktgelden		55.200
Dekkingspercentage		70%

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Indien de belastingplichtige niet, of slechts met veel moeite, de aanslag kan betalen, kan deze onder wettelijk vastgestelde voorwaarden in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. De kwijtscheldingen lopen via het SVHW. De kwijtscheldingen hebben betrekking op de afvalstoffenheffing en rioolheffing. De kosten van verleende kwijtscheldingen worden doorberekend in de tarieven van de betreffende heffingssoorten.

In de begroting zijn de volgende bedragen opgenomen voor kwijtschelding:

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen		2023
Rioolheffing		106.300
Afvalstoffenheffing		140.700
Totaal		247.000

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. De woonlasten voor de inwoners (woningen) zijn als volgt:

Omschrijving	2022	2023	Afwijking	
			Absoluut	In %
<i>+ = stijging en - = daling van lasten</i>				
A1: Eénpersoonshuishouden met een huurwoning				
Rioolgebruik	63,60	65,40	1,80	3%
Afval	207,51	216,48	8,97	4%
Totaal	271,11	281,88	10,77	4%
B1: Tweepersoonshuishouding met een huurwoning				
Rioolgebruik	122,16	125,76	3,60	3%
Afval	324,19	338,16	13,97	4%
Totaal	446,35	463,92	17,57	4%
C1: Meerpersoonshuishouden met een huurwoning				
Rioolgebruik	187,68	193,20	5,52	3%
Afval	379,42	395,76	16,34	4%
Totaal	567,10	588,96	21,86	4%
A2: Eénpersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 362.500				
Rioolgebruik	63,60	65,40	1,80	3%
Afval	207,51	216,48	8,97	4%
OZB-eigendom	323,09	337,12	14,03	4%
Totaal	594,20	619,00	24,80	4%
B2: Tweepersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 362.500				
Rioolgebruik	122,16	125,76	3,60	3%
Afval	324,19	338,16	13,97	4%
OZB-eigendom	323,09	337,12	14,03	4%
Totaal	769,44	801,04	31,60	4%
C2: Meerpersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 362.500				
Rioolgebruik	187,68	193,20	5,52	3%
Afval	379,42	395,76	16,34	4%
OZB-eigendom	323,09	337,12	14,03	4%
Totaal	890,19	926,08	35,89	4%

Op basis van de oorspronkelijke tarieven voor afvalstoffenheffing, exclusief de kwijtschelding van het variabel deel.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Barendrecht ten opzichte van buurgemeenten

We gaan hierbij uit van een gezin (meerpersoonshuishouden) in een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde.

Tarieven per gemeente 2022					
Gemeente	afvalstoffen heffing	rioolheffing	OZB tarief	gemiddelde woningwaarde	woonlasten*
Barendrecht	301	188	0,1016%	318.000	812
Zwijndrecht	373	306	0,0957%	315.000	980
H.I. Ambacht	374	191	0,0974%	375.000	930
Ridderkerk	328	186	0,0985%	332.000	842
Albrandswaard	383	270	0,1172%	423.000	1.150
Woonlasten zijn inclusief kwijtschelding variabel deel van de afvalstoffenheffing, exclusief kwijtschelding variabel deel van de afvalstoffenheffing bedragen de woonlasten €890.					

2. § Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Barendrecht voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de continu geïnventariseerde risico's en de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) is het weerstandvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

2. Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk 2 maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd t/m 28 juni 2022. We kijken vanuit de huidige omstandigheden vooruit met als doel een actueel risicoprofiel te presenteren waarin rekening wordt gehouden met realistische scenario's voor de nabije toekomst.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen worden aangehaald en we nemen een geconsolideerd Corona risico op direct gerelateerd aan de mogelijke scenario's op korte termijn (1 jaar). Dit geldt eveneens voor de Impact en de groeiende onzekerheid die de oorlog in Oekraïne op diverse vlakken met zich meebrengt. De gevolgen hiervan laten zich echter zien en voelen binnen diverse reeds bestaande aandachtsgebieden binnen het risicoprofiel.

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat circa 90% van alle geïdentificeerde risico's.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Tien belangrijkste financiële risico's gemeente Barendrecht					
Nr.	Risico	Maatregelen/Opmerkingen	Klasse	Financieel gevolg	
1/1	Risicocluster tekorten uitvoering gedecentraliseerde taken sociaal domein.	GRBAR organisatie, monitoring/ benchmarking, business intelligence, competentie-ontwikkeling, SPP	4	max.€ 1.500.000	~
2/2	Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving beveiliging data/ informatie/ gegevens/ privacy	GRBAR organisatie, Proces meldpunt datalekken, beheer register gegevensverzamelingen, Compliance	4	max.€ 1.000.000	~
3/4	Risico dat de BAR-organisatie haar taken niet kan uitvoeren binnen het beschikbaar gestelde budget.	GRBAR organisatie, monitoring, business intelligence, competentieontwikkeling.	4	max.€ 1.200.000	+
4/5	Risicocluster uitvoering Jeugdwet-tekorten die ontstaan in de uitvoering van de Jeugdwet	Beperkte invloed, GRBAR organisatie, transformatie keten, monitoring/ benchmarking, business intelligence	4	max.€ 1.000.000	~
5/6	Faillissement van derden of instellingen bij wie borgstellingen, garanties, leningen of vorderingen uitstaan kan leiden tot onvoorziene uitgaven.	Frequent toepassen audits, Analyse P&C voortgangsrapportages van instellingen.	3	max.€ 1.000.000	~
6/3	Cluster Corona risicodekking Barendrecht	Uitkomst van corona risicosimulatie	5	max.€ 566.000	-
7/8	Risico tekorten in open eind-regelingen Schulddienstverlening, Schuldhulpverlening, bijzondere bijstand	Schulddienstverlening: preventie, competentieontwikkeling, business intelligence	4	max.€ 400.000	+
8/7	Cluster WMO gerelateerde risico's. Overschrijding van budget(ten)	Beperkte invloed, GRBAR organisatie, monitoring, business intelligence	5	max.€ 400.000	+
9/12	Risico's projecten	Gecontroleerde projectomgeving, scenario-analyse/ risicoanalyse	4	max.€ 500.000	+
10/9	Financiële en imago-risico's op door de gemeente gesubsidieerde instellingen	Frequent toepassen audits, voortgangsrapportages van instellingen	3	max.€ 400.000	~

Totaal van alle risico's:
€ 10.481.000

Bedragen in top 10 zijn afgerond op €1000

-	Risico daalt in de top 10 en/of neemt af.
+	Risico stijgt in de top 10 en/of neemt toe.
~	Risico blijft gelijk in de top 10.

! Aandachtvestiging/opmerking i.v.m. ontwikkelingen

Het bovenstaande overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren, met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd. Bijgevoegde tabel geeft aan hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kans klasse	Toelichting kans klasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5 – 10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2 – 5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1 – 2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€10.481.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag
5%	€ 2.784.022
25%	€ 3.272.140
50%	€ 3.823.114
75%	€ 4.356.320
90%	€ 4.832.910
95%	€ 5.109.285

Uit de tabel met zekerheidspercentages volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.832.910 (benodigde weerstandscapaciteit).

3. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Barendrecht bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit	1-1-2023				
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Algemene reserve	18.330.200	18.133.900	19.907.500	26.198.200	35.880.700

4. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

1-1-2023					
Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{18.330.200}{4.832.900}$	= 3,79
1-1-2024					
Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{18.133.900}{4.832.900}$	= 3,75
1-1-2025					
Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{19.907.500}{4.832.900}$	= 4,12
1-1-2026					
Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{26.198.200}{4.832.900}$	= 5,42
1-1-2027					
Ratio weerstandsvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{35.880.700}{4.832.900}$	= 7,42

Het ratio weerstandsvermogen van de gemeente Barendrecht valt in 2023 met 3,79 binnen klasse A, wat staat voor een uitstekend weerstandsvermogen.

Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

5. Kengetallen

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de begroting en het jaarverslag worden kengetallen opgenomen voor de netto schuldquote, de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, de schuldratio, de solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte, de grondexploitatie en de belastingcapaciteit. Deze kengetallen maken het de leden van de gemeenteraad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Realisatie 2021	Prognose 2022	Prognose 2023	Prognose 2024	Prognose 2025	Prognose 2026
Netto schuldquote	90,9%	100,6%	103,7%	97,3%	94,5%	85,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd	90,5%	100,1%	103,2%	96,8%	94,0%	84,8%
Solvabiliteitsratio	24,7%	23,8%	22,8%	25,1%	29,3%	31,9%
Structurele exploitatieruimte	-3,7%	0,2%	1,2%	4,6%	7,5%	3,3%
Grondexploitatie	5,2%	4,8%	-0,6%	-3,7%	-4,8%	-5,3%
Belastingcapaciteit	113,6%	100,1%	102,5%	102,5%	102,5%	102,5%

De kengetallen laten op de kengetallenmonitor voor de schuldquote een middelhoge score zien en voor de solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit een hoge risicoscore. De grondexploitatie heeft een lage risicoscore.

De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in 3 categorieën. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of deze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De kengetallen fluctueren nogal. Dit komt omdat het percentage volgens de voorschriften bepaald moet worden op basis van de begrote inkomsten. Deze verschillen nogal per jaar, met name door de grondexploitaties. De berekening is als volgt:

bedragen * 1.000

Netto schuldquote	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste schulden	127.696	117.676	124.932	122.591	113.163	102.337
Netto vlottende schuld	9.962	16.992	16.913	16.908	16.034	16.668
Overlopende passiva	20.778	20.779	20.779	20.779	20.779	20.779
Totale bruto schuld	158.436	155.447	162.624	160.278	149.976	139.784
Financiële activa (excl. kapitaalverstr., leningen)	0	0	0	0	0	0
Financiële activa (verstrekte leningen)	620	606	593	590	588	586
Uitzettingen < 1 jaar	29.106	15.572	15.572	15.572	15.572	15.572
Liquide middelen	1.292	0	0	0	0	0
Overlopende activa	11.994	11.994	11.994	11.994	11.994	11.994
Totale netto schuld	116.044	127.881	135.058	132.712	122.410	112.218
Totale netto schuld gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	115.424	127.275	134.465	132.122	121.822	111.632
H. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	127.609	127.097	130.253	136.432	129.559	131.629
Netto schuldquote	90,9%	100,6%	103,7%	97,3%	94,5%	85,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	90,5%	100,1%	103,2%	96,8%	94,0%	84,8%

De schuldquote blijft de komende jaren in de klasse middel risico, in verband met de financiering van investeringen. In de meerjarenbalans is te zien dat de boekwaarde van de activa de komende jaren hoog blijft.

De **solvabiliteit** geeft aan welk gedeelte van het bezit met eigen vermogen is gefinancierd. Dit is ca. 23% voor 2023, wat betekent dat 77% met vreemd vermogen is gefinancierd.

bedragen * 1.000

Solvabiliteit	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. Eigen vermogen	57.232	52.236	51.322	56.646	65.386	68.731
B. Totaal passiva	231.582	219.873	224.870	226.027	223.490	215.519
Solvabiliteit	24,7%	23,8%	22,8%	25,1%	29,3%	31,9%

De **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering en opbrengsten uit de onroerendezaakbelasting. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (inclusief rente en aflossingen van leningen) te dekken.

bedragen * 1.000

Structurele exploitatieruimte	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. Saldo van baten en lasten	-2.437	-4.996	-914	5.324	8.740	3.345
B. Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.338	5.100	2.687	967	943	903
C. Begrotingssaldo = A+B	1.901	104	1.773	6.291	9.683	4.248
D. Waarvan incidentele baten en lasten	-6.586	-186	254	-36	-36	-36
E. Structureel begrotingssaldo = C-D	-4.685	290	1.519	6.327	9.719	4.284
F. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	127.609	127.097	130.253	136.432	129.559	131.629
G. Structurele exploitatieruimte =E/F	-3,7%	0,2%	1,2%	4,6%	7,5%	3,3%

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Hoe lager het percentage hoe beter.

bedragen * 1.000

Grondexploitatie	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. Bouwgronden in exploitatie	6.693	6.045	-771	-5.107	-6.240	-6.950
Totale bouwgronden	6.693	6.045	-771	-5.107	-6.240	-6.950
B. Totale saldo van baten (excl. mut. res.)	127.608	127.097	130.253	136.432	129.559	131.629
Grondexploitatie	5,2%	4,8%	-0,6%	-3,7%	-4,8%	-5,3%

De **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Barendrecht zit in 2023 iets boven het landelijk gemiddelde met 102,5%. In 2022 zijn de lasten lager door een lager tarief (kwijschelding variabel deel) voor de afvalstoffenheffing. Zonder de kwijschelding zou het percentage voor 2022 109,7% bedragen. Het percentage is gebaseerd op de woonlasten van een meerpersoonshuishouden.

bedragen * 1.000

Belastingcapaciteit	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
A. OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	326	323	337	337	337	337
B. Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	182	188	193	193	193	193
C. Afvalstoffenheffing voor een gezin	373	301	396	396	396	396
D. Eventuele heffingskorting voor een gezin	0	0	0	0	0	0
Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	881	812	926	926	926	926
E. Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	776	811	904	904	904	904
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor	113,6%	100,1%	102,5%	102,5%	102,5%	102,5%

6. Trends en ontwikkelingen risicoprofiel Barendrecht

Hier worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen in relatie gebracht met de risico's van de gemeente. De gemeente kan onzekerheden positief beïnvloeden door investeringen en maatregelen te treffen. In deze paragraaf worden onzekerheden en risico's toegelicht en daarbij worden negatieve scenario's als input gebruikt. Het risicoprofiel laat ons zien dat er op dit moment sprake is van een zeer onrustige periode. Diverse risico's die momenteel (deels) optreden en/of toenemen zijn direct aan elkaar gerelateerd en/of versterken elkaar. De kwaliteit van- en de tevredenheid over de dienstverlening komt in deze onrustige periode onder druk te staan en vraagt om realistische ambities passend bij de actuele omstandigheden en mogelijkheden.

Het sociaal domein laat nog steeds een trend zien van sterk stijgende kosten als het gaat om de het Wmo en de Jeugdwet. De kosten voor de uitvoering van de participatiewet stabiliseren. Het rijk past niet structureel bij. Als de stijgende kosten gedekt moeten worden uit het bedrag waarmee het gemeentefonds jaarlijks wordt aangepast leidt dat in de toekomst tot bezuinigingen.

Risico decentralisaties: De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond werkt met ingang van 2023 niet meer met het vlaktaks model waardoor iedere deelnemende gemeente alleen nog uitgaven zal gaan hebben voor hun jeugdigen. Vanaf begroting 2023 wordt als kosten verdeelmethode voor de zorglasten gekozen voor een lastenraming die eenvoudiger en transparanter is en bijdraagt aan een realistischer raming. Hiermee wordt invulling gegeven aan de gewenste verschuiving van gezamenlijke regionale anticipatie op onbekende risico's (Decentralisaties, 2014) naar individuele gemeentelijke verantwoordelijkheid voor en sturing op de jeugdhulpinzet (Regiovisie, 2023). Vanuit de ervaringen die komende periode worden opgedaan kan de risicobeheersing sterk worden verbeterd en het opgenomen risico veel scherper worden ingeschat.

Corona maakt inmiddels deel uit van ons bestaan. Ten tijde van het opstellen van dit profiel zijn de maatregelen nagenoeg volledig afgeschaald geweest maar worden in de zorg voorzichtig weer maatregelen geactiveerd. Het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames neemt weer toe en wordt er rekening gehouden met overbelasting door schaarste van personeel in de zomer. Nieuwe pieken worden voorspeld in de herfst doorlopend tot aan het voorjaar van 2023. De scenario's die hierbij worden geschetst zijn wel milder van toon qua geschetste gevolgen en maatregelen. We zien dat de hieraan gekoppelde financiële risico's m.b.t. corona nog steeds stevig zijn, maar substantieel lijken af te nemen ten opzichte van voorgaande jaren.

De oorlog in Oekraïne: De aanhoudende oorlog heeft in toenemende mate gevolgen voor de gemeente. Het realiseren van opvang en huisvesting voor de korte en langere termijn organiseren kunnen voor een grotere toename van benodigde weerstandscapaciteit gaan zorgen. Er gaat ambtelijke capaciteit naar de opvang en begeleiding van vluchtelingen en de administratieve organisatie hieromtrent. Aan de opvangtaak van de gemeente zijn vergoedingen gekoppeld. Vooralsnog geldt de insteek dat de gemeente geen financiële schade op mag lopen door de taken die hierin zijn ontstaan. We houden er rekening mee dat de kans op financiële schade als gevolg van de oorlog wel degelijk aanwezig is en toe zal nemen met het aanhouden ervan.

Sterk stijgende energieprijzen, hoge inflatie. Onder andere door de oorlog en de sancties die het Westen oplegt aan Rusland blijven de prijzen van allerlei producten stijgen. Niet alleen van gas, olie en benzine, maar ook van voedingsmiddelen, ruwe grondstoffen en bouwmaterialen blijven de prijzen stijgen. Dit zorgt ervoor dat de inflatie flink is gestegen. De koopkracht neemt zo snel af dat het voor veel huishoudens problemen op kan gaan leveren. Bouw- en onderhoudskosten lopen eveneens hard op.

Schuldhelpverlening, bijzondere bijstand. Een groeiende groep inwoners en ondernemers zal naar verwachting een beroep gaan doen op ondersteuning bij het voorkomen/beperken van schulden en/of faillissement. De groep huishoudens die het risico loopt de vaste lasten niet meer te kunnen betalen neemt toe en dit beperkt zich niet tot vooral de lage inkomens.

Oplopende kosten bedrijfsvoering. Zoals eerder aangegeven versterken diverse ontwikkelingen elkaar momenteel. De capaciteit die nu op de aan crisis gerelateerde activiteiten wordt ingezet levert elders gebrek aan capaciteit op. Er is sprake van hoger ziekteverzuim onder gemeentebambtenaren, extra uitgaven op inhuur en een hogere werkdruk. Er is hierbij sprake van een krappe arbeidsmarkt ook wel een werknemersmarkt. Het werven van goed personeel wordt steeds lastiger en duurder. Vrijwillig ontslag kan een vlucht nemen en een toenemend risico gaan vormen omdat de vraag in de arbeidsmarkt groot is en de lokale overheid een lastige concurrentiepositie heeft.

ICT/ Informatiebeveiliging. De bescherming van alle gevoelige informatie en het aanbieden van moderne en veilige digitale product- en dienstverlening ontkomt ook niet aan oplopende kosten van noodzakelijk onderhoud, beheer en doorontwikkeling. De kosten voor ICT en informatiebeveiliging lopen de laatste jaren sneller op. De gemiddelde kosten per inwoner ontwikkelt zich komende periode van € 95 richting € 100. Dit heeft alles te maken met de toenemende eisen die noodzakelijkerwijs worden opgelegd en synchroon hieraan onder meer de ontwikkeling van kennis en kunde bij kwaadwillenden. Het verschil tussen de investering die werkelijk wordt gedaan en wat er gemiddeld nodig is vormt een belangrijke indicatie voor de risico-inschatting.

De gemeente krijgt steeds meer last van bovengenoemde ontwikkelingen als het gaat om het **assetmanagement** (beheer en onderhoud van gemeentelijke eigendommen zoals gebouwen, gemalen etc.). Bouw- en onderhoudsbedrijven hebben veel werk terwijl personeel schaars is en grondstoffen en bouw materiaal veel duurder worden. Dit kan gaan zorgen voor vertraging en oplopende prijzen in het onderhoud voor de gemeente.

Bij gemeentelijke **projecten** worden risicoanalyses uitgevoerd. Hierbij worden scenario's geschetst van positief tot meest negatief. Deze scenario's zijn belangrijk om een bandbreedte voor het risicoprofiel op te kunnen stellen. Op dit moment komt dit risicocluster terug in de top 10 van belangrijkste risico's omdat de kans dat een project vertraging oploopt of niet door kan gaan toeneemt.

Bestuurlijke en financiële verhoudingen Rijk en decentrale overheden (risico Rijksbijdrage gemeentefonds)
Er is sprake van een (toegenomen) disbalans tussen financiële en bestuurlijke verhoudingen tussen Rijk en decentrale overheden. Onder andere de schommelingen in de bijdragen van het gemeentefonds en onzekerheid over de toekomst van de verdeling van het gemeentefonds vormt een risico. Dit risico valt momenteel net buiten de top 10.

Verbonden partijen. Risico's van bijna alle risicodragende verbonden partijen worden in de loop van 2022 en 2023, in één cluster samengevoegd gerelateerd aan paragraaf verbonden partijen. Voor de verbonden partijen wordt één risicoprofiel opgesteld waarop een risicosimulatie wordt uitgevoerd. Op dit moment komt dit clusterrisico niet terug in de top 10. Uitzondering hierop vormt nu nog de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond welke nu nog onderdeel is van het cluster risico decentralisaties en de uitvoering van de

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Jeugdwet, welke prominent aanwezig zijn in de top 10. Het risico van de gemeenschappelijke regeling Nieuw Reijerwaard levert momenteel een positief risico op en is hierdoor niet langer negatief van invloed op de benodigde weerstandscapaciteit.

3. § Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Onze buitenruimte bestaat uit diverse openbare voorzieningen zoals wegen, verlichting, groen, speeltoestellen, water etc. Deze voorzieningen zijn de kapitaalgoederen van de gemeente. Om veilig gebruik van deze voorzieningen te verzekeren en om kapitaalvernietiging te voorkomen, is verzorgend, dagelijks en planmatig onderhoud nodig. Aan het eind van de levensduur wacht rehabilitatie of vervanging. Dit is niet alleen belangrijk om de kapitaalgoederen voor de huidige gebruikers duurzaam in stand te houden, maar ook voor toekomstige generaties. Om het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen beleidsmatig en planmatig te organiseren, zijn beheer- en beleidsplannen essentieel. Onderstaande tabel geeft een overzicht van die beheer- en beleidsplannen.

Beheerplan	Jaar van vaststelling	Jaar van herziening	Financiële reserve/voorziening	Gemeentelijk beleid
Wegen, fiets- en voetpaden	2020	2025	Nee	- Kwaliteitsverbetering openbare ruimte (2015) - Integrale Visie Openbare Ruimte (2008)
Civiele Kunstwerken	2020	2025	Nee	
Groen en Recreatie gebieden	2020	2025	Nee	- Kwaliteitsverbetering openbare ruimte (2015) - Groenbeleidsplan 'Barendrecht ziet groen' (2008) - Integrale Visie Openbare Ruimte (2008)
Openbare verlichting	2020	2025	Nee	- Appendix duurzaamheid (2015) - Beleidsplan openbare verlichting (2004)
Speelvoorzieningen	2020	2025	Nee	- Speelruimteplan 2010-2020 (2009) - Notitie schoolpleinen (2013)
Straatmeubilair en Verkeersvoorzieningen	2015	2021	Nee	- Parkeernota Barendrecht (2008) - Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Riolering	2017	2023	Ja	- Het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022
Waterhuishouding	2020	2025	Nee	- Waterbeheerprogramma 2016-2021 van Waterschap Hollandse Delta. - Nota bodembeheer en bodemkwaliteitskaart van gemeente Barendrecht
Accommodaties			Ja	- Kadernota Vastgoed (2014) - Integraal HuisvestingsPlan (IHP)

Wegen

Beheer

Het beheer van gemeentelijke wegen, fiets- en voetpaden richt zich niet alleen op veilig gebruik maar ook op afvoer van hemelwater en bestrijding van onkruid. Naast landelijke normen houden we rekening met vastgestelde kwaliteitsniveaus. Met periodieke inspecties, lokale metingen en wijkstouwen krijgen we informatie over de toestand van onze verhardingen. Met behulp van een geautomatiseerd beheerprogramma vertalen we deze informatie naar een meerjarenonderhoudsplanning. Deze planning stemmen we af met ander werkzaamheden en planontwikkelingen in de buitenruimte. In dezelfde inspectie nemen we ook het klein onderhoud mee. Dat zijn kleinere gebreken die op korte termijn opgelost/gerepareerd kunnen worden. Direct onderhoud vindt plaats als de verkeersveiligheid in het geding is. Verder moet asfaltonderhoud op tijd plaatsvinden. Bij uitstel zijn na verloop van tijd zwaardere (en duurdere) maatregelen nodig en is kans op kapitaalvernietiging. Bij elementenverharding is dat minder; uitstel is vooral te zien aan een teruglopende beeldkwaliteit.

Vooruitblik 2023

Naast het dagelijks onderhoud staat een aantal grotere projecten op de planning. Het opknappen van Buitenoord gaat verder met o.a. Klipper fase 3, Boeier, Kogge en een deel van het fietspad langs de Ziedewijdse Baan. Ook staat revitalisering van de Talmaweg en delen van Donge, Vecht en Van Koetsveld-akker op het programma.

Civiele kunstwerken

Beheer

Onder civiele kunstwerken vallen bruggen, tunnels, viaducten, duikers, damwanden, kademuren, steigers en dijktrappen. Elk civiel kunstwerk laten we iedere vijf jaar uitgebreid inspecteren conform landelijke kaders en richtlijnen. Houten bruggen en kunstwerken vragen meer onderhoud en laten we daarom in de tussenliggende periode nog een aantal keer visueel schouwen. Op basis van de inspectieresultaten bepalen we de jaarlijkse onderhouds- en vervangingsmaatregelen. Deze variëren van klein onderhoud tot grootschalige vervanging.

Vooruitblik 2023

Voor 2023 staan geen grootschalige vervangingen op de planning. Wel laten we dagelijks onderhoud uitvoeren zoals schilderen, leuning en bruggedelen repareren, slijtlagen vervangen, metselwerk herstellen en taludbekleding herstraten.

Openbaar groen in beheer bij gemeente

Beheer

Onze bomen, struiken, rozen, vaste planten en gras bepalen in belangrijke mate het groene beeld van de gemeente. Vanuit de zorgplicht laten we onze bomen structureel controleren en het beheer is gericht op een optimale begeleiding en ontwikkeling van de bomen. Beplanting en gras onderhouden we op basis van integrale frequentiebestekken conform vastgesteld kwaliteitsniveau (dagelijks onderhoud). Beschadigde of dode bomen en beplanting vervangen we (inboet). Dat geldt ook voor bomen en beplanting aan het eind van de levensduur, bij afnemende vitaliteit, ziektes of onbeheerbare situaties (planmatig onderhoud). De grote groengebieden (Zuidelijk Randpark, Zuidpolder, Oude Maas, Wevershoek) zijn niet bij de gemeente in beheer maar bij Staatsbosbeheer.

Vooruitblik 2023

De resultaten van de boomveiligheidscontrole zijn leidend voor het uitvoeren van de veiligheids- & beheermaatregelen bij onze bomen. Op bestek basis voeren lokale aannemers het dagelijks onderhoud uit aan beplanting (snoeien, schoffelen, hagen knipper etc.) en gras (maaien, kanten steken). Groenrenovaties en boomvervangingsprojecten leggen we voor en bespreken we met direct omwonenden. Bij aanplant van bomen in verharding schenken we aandacht aan het verbeteren van de ondergrondse groei ruimte zodat bestratingsopdruk wordt voorkomen. Ook proberen we de buitenruimte klimaatadaptiever in te richten (extra bomen aanplanten, meer diversiteit, geschikte soorten, groen voor tegels etc.)

Openbare verlichting

Beheer

Bij lampvervanging laten we onze lichtmasten visueel inspecteren (gemiddeld elke vier jaar). Stabiliteits-/sterktemetingen vinden plaats wanneer lichtmasten 40 jaar oud zijn. Onveilige situaties –vaak gemeld door burgers en bedrijven– lossen we direct op. Armaturen hebben een gemiddelde levensverwachting van 25 jaar. Naast de gemeente zijn ook andere beheerders verantwoordelijk voor openbare verlichting (bijv. de wegen met verlichting in eigendom van Waterschap Hollandse Delta).

Vooruitblik 2023

We verbeteren onze onlinedienstverlening met behulp van nieuwe software en besteden een nieuwe raamovereenkomst aan. Hierbij houden we rekening met technische en wettelijke ontwikkelingen. Februari 2023 stopt de productie van de conventionele PL-lamp (spaarlamp). Dit na wijziging van twee EU-verordeningen (aanscherpen energie-efficiëntie verlichting voor afdwingen duurzamer klimaat en beperken gevaarlijke stoffen in elektr(on)ische apparatuur). PL-lampen zien we terug op plekken waar het licht langdurig moet branden (bijv. langs fiets- en voetpaden en langs wegen in woonwijken en winkelcentra). Uitfasering van deze lampen betekent dat deze producten na het verstrijken van de geldigheidsdatum, niet meer in Europa op de markt worden gebracht.

Gelukkig hoeven we niet direct nieuwe armaturen aan te schaffen. We zijn namelijk al enkele jaren bezig met de ledtransitie en gaan daar in 2023 mee door. Armaturen die we nog niet vervangen, rusten we uit met zogenaamde retrofit ledlampen. Om kapitaalvernietiging te voorkomen, wegen we de restlevensduur van oude armaturen af tegen de kosten voor een snellere overstap naar compleet nieuwe ledarmaturen.

Speelvoorzieningen

Beheer

De gemiddelde levensduur van speeltoestellen bedraagt ca. 12 jaar. We houden hierbij geen rekening gehouden met vandalisme, wel met slijtage door intensief gebruik. Speelvoorzieningen vervangen we aan de hand van een flexibel vervangingschema waarbij de budgetten voor vervanging vrijkomen in het theoretische vervangingsjaar. Het moment van daadwerkelijke vervanging bepalen we mede op basis van de technische staat van het toestel. Zo veel als mogelijk richten we de speelplekken in zijn geheel opnieuw in. Dit biedt immers nieuwe kansen om de inrichting nog beter te laten aansluiten op de vraag en het gewenste gebruik.

Vooruitblik 2023

De speeltoestellen worden jaarlijks vier keer op veiligheid geïnspecteerd. Aan de hand van de resultaten van de laatste veiligheidsinspectie van het jaar 2022 maken we een planning voor 2023. Naast veiligheid kunnen sterk gewijzigde demografische gegevens in een wijk of het einde van de levensduur van de speeltoestellen, aanleiding zijn om een speelplek op de herinrichtingsplanning te zetten. Gebruikers en buurtbewoners betrekken we bij de voorbereiding. Daarbij bieden we eerst de mogelijkheid ideeën kenbaar te maken. Op basis van de meest realistische ideeën maken we twee ontwerpen met speeltoestellen. Tenslotte kan iedereen –bij voorkeur de kinderen– hieruit een keuze maken. Het ontwerp met de meeste stemmen leggen we aan.

Straatmeubilair

Straatmeubilair is het meubilair in de openbare ruimte dat niet primair wordt aangebracht om het verkeer te geleiden, maar te voorzien in behoeften van allerlei aard. Voorbeelden zijn zitbanken, fietsenrekken, hekwerken, afvalbakken, enzovoorts.

Beheer

Het onderhoud richt zich op het schoon, bruikbaar, heel en veilig houden. De onderhoudsstrategie bestaat uit vervangen wat niet meer te repareren is en/of vervangen nadat de technische levensduur is bereikt. Daarbij wordt ook bekeken of het nog functioneel is en of het nog aan de behoefte voldoet. Verzoeken van burgers en bedrijven hebben daar invloed op.

Riolering

Beheer

De uitgangspunten voor het beheer en onderhoud van de riolering zijn vastgelegd in het Gemeentelijk rioleringsplan 2018-2022 (GRP). Hoe de gemeente haar wettelijke zorgplicht –voor afvalwater, hemelwater en grondwater– invult, staat in dat GRP. Met de zorg voor riolering wordt gewerkt aan bescherming van de volksgezondheid, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving en bescherming van het milieu en de natuur. Het taakveld riolering is een kostendekkend product. Dit betekent dat alle kosten die hiermee gepaard gaan via de rioolheffing in rekening worden gebracht. Ook bouwen we een financiële voorziening op voor toekomstige vervangingsinvesteringen.

Klimaatverandering is in heel Nederland voelbaar, ook in Barendrecht. Wateroverlast bij forse regenbuien is niet alleen op te lossen met het aanleggen van grotere rioolbuizen. We hebben immers ook te maken met perioden van extreme droogte. Om tot een goed evenwicht te komen van vasthouden, bergen en (vertraagd) afvoeren van hemelwater, bekijken we deze vraagstukken integraal en in samenwerking met andere beheerdisciplines, inwoners, ondernemers en het waterschap Hollandse Delta. Kortom: maatwerk voor ieder vraagstuk afzonderlijk.

Vooruitblik 2023

In nieuwe ruimtelijke ontwerpen houden we rekening met de kwetsbaarheden (wateroverlast) die uit de stresstest naar voren komen. Het klimaatstresstest-model zetten we in om nieuwe ontwerpen te toetsen. Qua onderhoud reinigen we circa 45 km riolering, waarvan we de helft ook direct laten inspecteren. De inspectieresultaten vormen de basis voor een (grootschalig) renovatieplan en het uitvoeren van kleine reparaties. In 2023 renoveren we riolering in de wijk Buitenoord. Daarnaast vervangen we riolering bij integrale projecten in de buitenruimte. Zo starten we met de voorbereiding van rioolvervanging in de Talmaweg. De uitvoering is afhankelijk van de afronding van de bouwwerkzaamheden Patrimonium. Ook gaan we verder met rioolvervanging in de omgeving van het Achterom. De komende jaren renoveren we veel oude drukrioleringsinstallaties. Door standaardisatie in pompen en besturingen is het mogelijk scherper in te kopen en een kleinere voorraad te houden. Ook zetten we in op optimalisatie van de pompinstallaties. Dit gebeurt door renovatie met innovatieve en duurzame nieuwe technieken.

Afvalinzameling

Het onderhoud, reiniging en de garantie van de ondergrondse containers is geborgd in een onderhoudsovereenkomst van de gemeente met de leverancier. Het betreft verzamelcontainers voor PMD/restafval, papier/karton, glas en gft-cocons. De (ondergrondse) container is onderdeel van de openbare ruimte (onroerende goederen) en komt als investering ten laste van de gemeente. De N.V. BAR Afvalbeheer faciliteert de gemeente in de aanschaf, plaatsing en het onderhoud van de ondergrondse containers.

Waterhuishouding

Beheer

Op basis van steekproeven voor kwaliteits- en kwantiteitsmetingen van de baggeraanwas op de waterbodem bepalen we welke gemeentelijke watergangen worden gebaggerd. Het waterschap baggert haar eigen watergangen maar als de aanliggende grond van de gemeente is, heeft de gemeente een ontvangstplicht en betalen we het transport en de afvoer van deze bagger. Beschoeiingen vervangen we op basis van inspecties waarbij veiligheid vaak doorslaggevend is. De Gaatkensplas en het omliggende gebied is in beheer bij de gemeente. Voor het integraal onderhoud is t/m 2029 een contract afgesloten met de lokale aannemer GKB. Vanuit hun expertise werken ze –samen met een klankbordgroep– creatieve en innovatie oplossingen uit die de recreatieve en ecologische waarden in het gebied vergroten. Een goede waterkwaliteit is daarbij essentieel.

Vooruitblik 2023

Reguliere baggerwerkzaamheden voeren we uit op basis van de resultaten van de baggeraanwas-metingen. Wel gelden daarbij nog steeds beperkingen als gevolg van de landelijke PFAS-problematiek. Ook vindt in alle watergangen maaionderhoud plaats. Riet en waterplanten worden verwijderd waarbij ook stukken blijven staan (gefaseerd maaien uit oogpunt van ecologie). Bij het maaien is aandacht voor vislocaties. Beschoeiing vervangen we waar nodig of vormen we –waar mogelijk– om tot natuurvriendelijke oever.

Onderhoud openbare ruimte

De begrote bedragen voor het onderhoud van de openbare ruimte in 2023 zijn als volgt:

Omschrijving	2023
groen	3.027.800
wegen	2.330.400
riolering	2.000.400
straatreiniging	806.500
waterwegen	662.900
speelvoorzieningen	640.500
openbare verlichting	586.400
kunstwerken	129.400
gladheidsbestrijding	28.900
Budgetten openbare ruimte	10.213.200

Accommodaties

Maatschappelijk Vastgoed

Uitgangspunt voor het beheer en het onderhoud van de maatschappelijk vastgoedportefeuille is het (blijven) bieden van een hoogwaardig functioneel voorzieningsniveau, met kwalitatief goede accommodaties. De maatschappelijke vastgoedportefeuille faciliteert de gemeente beleidsdoelstellingen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur, welzijn, enzovoorts. Het onderhoud is onderverdeeld in het planmatig, dagelijks en meldingenonderhoud. Het planmatig onderhoud richt zich op het in stand houden van het vastgoed dat voldoet aan conditiescore 3 van de NEN2767(schoon, heel en veilig) en uiteraard aan de vigerende wet- en regelgeving van het Bouwbesluit.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Conditie score	Omschrijving conditie	Toelichting
1	Uitstekend	Incidenteel geringe gebreken
2	Goed	Incidenteel beginnende veroudering
3	Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering. Functievervulling van gebouw- en installatiedelen niet in gevaar
4	Matig	Functievervulling van bouw- en installatiedelen in gevaar
5	Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
6	Zeer slecht	Technisch rijp voor sloop

Dagelijks onderhoud is onderhoud dat vooraf niet ingepland kan worden en meestal door gebruikers gemeld wordt. Ook wel meldingen en-of reparatieonderhoud genoemd. Onvoorziene kostbare storingen en-of wijzigingen in bouwregelgeving kunnen grote invloed hebben op het budget dagelijks onderhoud. Voor ieder gemeentelijk gebouw is een meerjarenonderhoudsprognose (MJOP) opgesteld met als uitgangspunt "conditiescore 3" conform de NEN 2767.

De gemeente streeft ernaar een voorbeeldfunctie te vervullen als het gaat om duurzaamheid en energiebesparing. Ook vanuit de nieuwe Omgevingswet die in werking zal gaan treden passen we duurzame maatregelen toe. Deze investeringen wordt zoveel mogelijk gecombineerd met het planmatig onderhoud. Wanneer vanuit (veranderde) wet- en regelgeving aanpassingen nodig zijn, treden wij indien nodig in overleg met gebruikers en/of (mede)eigenaren.

Verduurzaming Maatschappelijk Vastgoed

In het klimaatakkoord (onderschreven door VNG) zijn doelstellingen benoemd ten aanzien van de reductie van CO₂-uitstoot. De doelstellingen zijn: 49% reductie in 2030 en 95% reductie in 2050, inclusief aardgasvrij. Uit een recente inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed is gebleken dat met eerdere verduurzamingsprojecten reeds een reductie van 34% is gerealiseerd. Tot 2030 is daarom een aanvullende besparing van 15% nodig. Bij voorkeur wordt dit gerealiseerd door op natuurlijke vervangmomenten in te zetten op verduurzaming. Hierdoor blijven de bestaande onderhoudscycli in stand en wordt het gebouwenbestand zonder desinvesteringen steeds duurzamer. Wel zijn extra investeringen nodig voor de inzet van duurzame middelen op natuurlijke vervangmomenten. Per project wordt een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de benodigde extra investeringen en haalbaarheid van maatregelen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Areaalgegevens

Onderdeel	Omschrijving	Aantal	Eenheid
Gemalen	Bergbezinkvoorziening	1	stuks
Gemalen	CVK (Centrale VerdeelKast)	9	stuks
Gemalen	Drukriool	223	stuks
Gemalen	Groot gemaal (droog)	2	stuks
Gemalen	Groot gemaal (nat)	60	stuks
Gemalen	Oppervlaktewatergemaal	3	stuks
Groen	Boom	23.010	stuks
Groen	Cultuurbeplanting	329.957	vierkante meter
Groen	Gras	2.102.517	vierkante meter
Groen	Haag	54.075	vierkante meter
Groen	Natuurlijke beplanting	229.574	vierkante meter
Kunstwerken	Fiets-voetbruggen	101	stuks
Kunstwerken	Overige kunstwerken	205	stuks
Kunstwerken	Verkeersbruggen/viaducten	45	stuks
Openbare verlichting	Armatuur	13.312	stuks
Openbare verlichting	Lamp	13.499	stuks
Openbare verlichting	Lichtmast	12.938	stuks
Riolering	Drukriolering	60.891	streckende meter
Riolering	Rioolput	8.826	stuks
Riolering	Rioolvoorziening	2	stuks
Riolering	Vrijvervalleiding	340.203	streckende meter
Spelen	Kunstmatige valondergrond	7.238	vierkante meter
Spelen	Schoolpleinen	17	stuks
Spelen	Speel en sportplekken	274	stuks
Spelen	Speeltoestellen	1.590	stuks
Verkeer	Markering	2.905.874	vierkante meter
Verkeer	Verkeersbord	5.165	stuks
Verkeer	Verkeersteken (paal/drager)	3.831	stuks
Water	Natuurlijke oever	29.690	streckende meter
Water	Natuurvriendelijke oever	4.379	streckende meter
Water	Oeverbeschoeiing	89.806	streckende meter
Water	Watergang	731.093	vierkante meter
Wegen	Asfalt	792.215	vierkante meter
Wegen	Bestrating	1.860.315	vierkante meter
Wegen	Goot	4.157	streckende meter
Wegen	Kolken	32.336	stuks
Wegen	Overige verharding	28.787	vierkante meter

Peildatum 10 juni 2022

4. § Financiering

Algemeen

In de paragraaf financiering beschrijven we de plannen en acties op het gebied van liquiditeitsbeheer, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's voor de jaren 2023 tot en met 2026. Naast enkele onderwerpen die verplicht onderdeel uitmaken van deze paragraaf, gaan we ook in op een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie.

Wettelijke kaders en Treasurystatuut

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. De uitwerking van deze kaders zijn vastgelegd in de financiële verordening 2018 en het treasurystatuut 2018. In 2018 zijn de financiële verordening en het treasurystatuut herzien en vastgesteld. Hierna zijn er geen wijzigingen meer geweest in wet- en regelgeving of in het gemeentelijk beleid. Aanpassing van de financiële verordening of het treasurystatuut is daarom op dit moment niet aan de orde. Wel heeft het college in 2021 de nota garantstellingen en leningen 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de spelregels en beleidskaders rondom garantstellingen en leningen vastgelegd, bedoeld als uitwerking van hetgeen in het treasurystatuut is opgenomen.

Rentevisie en beleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Het is, gezien de omvang van de bedragen, gewenst uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en de factoren die invloed op de rente hebben. Dit alles vatten wij samen onder de term 'rentebeleid'. We maken daarbij onderscheid tussen korte rente en lange rente. Van korte rente is sprake bij leningen tot maximaal 1 jaar en van lange rente bij termijnen van 1 jaar of langer. Het is van belang de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's die deze voor ons inhouden. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en maken gebruik van de (online) informatie van een aantal geldverstrekkers. De rente is de afgelopen jaren historisch laag geweest. De vooruitzichten voor de wereldeconomie zijn als gevolg van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne echter ongunstiger geworden. De oorlog leidt tot een sterke stijging van de prijzen van energie en andere grondstoffen. Ook is de onzekerheid over de economische situatie toegenomen. De centrale banken, waaronder de ECB, zullen het monetaire beleid (geleidelijk) verkrappen. Dit jaar zijn de officiële tarieven van de ECB met 50 basispunten verhoogd en liggen verdere verhogingen in vooruitzicht. In de loop van 2023 zal de rente verder worden verhoogd. De ECB heeft al besloten om de effectenaankopen in het derde kwartaal van dit jaar te beëindigen. De rente voor een kasgeldlening (looptijd < 1 jaar) was de afgelopen jaren negatief. Ook deze rente kent een stijgende trend. Zolang het gunstiger is om voor liquiditeitstekorten een kasgeldlening af te sluiten in plaats van gebruik te maken van de kredietfaciliteit op de rekening courant, maken we gebruik van deze faciliteit met inachtneming van de kasgeldlimiet.

Rentevisie BNG

Afgaande op recente besluiten van de ECB verwachten we dat het monetaire beleid sneller zal worden verkrapt dan eerder was aangenomen. Bovendien komt de inflatie in 2022 en 2023 nog hoger uit dan eerder was voorzien. In verband met deze ontwikkelingen zijn de verwachtingen voor de rentetarieven in alle looptijden naar boven bijgesteld.

	Actueel	Over een jaar Prognose BNG
euribor 3 mnd.	0,28%	1,3-1,5 %
euroswap 5 jaar	1,55%	2,4-2,6 %
euroswap 10 jaar	1,81%	2,6-2,8 %
euroswap 30 jaar	1,63%	2,8-3,0 %

Renterisicobeheer

In dit onderdeel krijgt u inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld: De rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar en de kasgeldlimiet op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Het doel van deze normen is om de budgettaire risico's als gevolg van rentestijging te beperken.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering (van aflossingen op bestaande leningen) en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen.

Door toepassing van deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie, waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld. Jaarlijks komt maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Onder herfinanciering verstaan we het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Het onderstaande overzicht maakt duidelijk dat er ruimte is binnen de renterisiconorm om ook eventuele extra investeringen of uitgaven ten behoeve van de grondexploitatie met lang vreemd vermogen te financieren.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD				
bedragen * 1.000				
	2023	2024	2025	2026
Renterisico op vaste schuld	begroot	begroot	begroot	begroot
1. Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	10.904	11.162	11.600	10.876
3. Renterisico op vaste schuld (1+ 2)	10.904	11.162	11.600	10.876
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal 2023	132.352			
4b. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4. Renterisiconorm	26.470			
Toets Renterisiconorm				
5a Ruimte onder renterisiconorm (4 - 3)	15.566			

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de gemeente haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico te voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar. Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient dit te worden gemeld bij de toezichthouder, de Provincie, inclusief een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet. Hieronder is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet over 2023. Als er sprake is van een liquiditeitstekort, wegen wij af of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende financiering, afhankelijk van de rentestand en de financieringsbehoefte.

bedragen x 1.000				
	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Totaal vlottende schuld	11.945	11.945	11.945	11.945
Totaal vlottende middelen	802	802	802	802
Gemiddeld saldo schuld (+) of overschot (-)	11.143	11.143	11.143	11.143
Kasgeldlimiet	11.250	11.250	11.250	11.250
Begrotingstotaal 2023	132.352			
vastgestelde percentage	8,5%			
Ruimte onder kasgeldlimiet	107	107	107	107

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Liquiditeitsplanning en Financieringsbehoefte

De financieringspositie wordt bepaald door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten in de grondexploitaties en mutaties in de geldleningenportefeuille. Met een liquiditeitsplanning brengen we meer structuur aan in de verwachte inkomsten en uitgaven.

Financiering activa

De activa van de gemeente zijn per begin 2023 naar verwachting als volgt gefinancierd:

		bedragen * 1.000	
		verwachting per 1-1-2023	
Boekwaarde activa	183.730		
vaste financieringsmiddelen:			
Reserves en Voorzieningen	64.430		
Langlopende leningen	117.670		
			182.100
Financieringsoverschot			1.630

Leningenportefeuille

Bij een structureel liquiditeitstekort sluiten we een langlopende geldlening af. We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de bestaande langlopende leningen (per 1 januari 2023 is deze gemiddeld 1,23%). In onderstaand overzicht is het verloop van de reeds opgenomen langlopende leningen en de, op grond van de financieringsbehoefte, verwachte nieuw af te sluiten langlopende leningen opgenomen. Zoals uit het financieringsoverzicht blijkt, zijn de begrote inkomsten en uitgaven, de investeringsbedragen en de inkomsten en uitgaven uit grondexploitaties niet voldoende om deze met eigen middelen of kortlopende leningen (meerjarig) te kunnen financieren. Uitgaande van de begrote investeringsplanning betekent dit dat in 2023 een langlopende lening van €18,2 miljoen benodigd is (2024: €8,8 miljoen; 2025: €2,2 miljoen; 2026 €0 miljoen). Aanpassingen van de investeringsplanning of de grondexploitaties en daaruit voortvloeiende wijziging van de financieringsbehoefte verwerken we in de tussenrapportages.

Overzicht Langlopende Leningen	(bedragen x € 1.000)			
	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026
Stand leningen	117.676	124.932	122.591	113.163
Nieuwe lening	18.160	8.824	2.177	60
Reguliere aflossingen	10.904	10.215	10.215	9.386
Aflossingen nieuwe leningen	0	950	1.390	1.500

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

EMU-saldo

Hieronder wordt een beeld geschetst van het verwachte verloop van ons EMU-saldo over de periode 2022 tot en met 2026. De gemeentelijke systematiek van nu investeren en afschrijven over een reeks van jaren, strookt niet met de manier waarop het EMU-saldo wordt berekend. Investerings in een jaar worden direct ten laste gebracht van het EMU-saldo. Hierdoor ontstaat een negatief effect op het EMU-saldo.

bedragen * 1.000

Overzicht EMU-saldo	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging en onttrekkingen aan reserves (+)	-4.996	-914	5.324	8.740	3.345
Mutatie vaste activa (-)	3.779	11.826	5.496	-1.402	-7.259
Mutatie voorzieningen (+)	-3.722	-1.266	-1.821	-975	-1.124
Mutatie voorraden (-)	-648	-6.816	-4.336	-1.133	-710
Totaal EMU-saldo	-11.849	-7.190	2.343	10.300	10.190

- = tekort en + = overschot

Uitzettingen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijkschatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). Deze rente is op dit moment nog vrijwel nihil. Bij overliquiditeit maken wij daarom geen gebruik van de mogelijkheid om dit op een deposito te zetten. Volgens het treasurywettelijk kader kunnen, in het geval van tijdelijke liquiditeitstekorten en -overschotten, de BAR-organisatie en de drie gemeenten elkaar onderling kasgeldleningen verstrekken tegen een marktconforme rente. Zolang de rente op kasgeldleningen gunstiger is, benutten we deze faciliteit niet.

Verstreckte leningen

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de leningen die zijn verstrekt aan derden. Wanneer bij deze leningen sprake is van een variabele rente, wordt bij de renteberekening uitgegaan van het 1 maands Euribor per rentevervaldatum.

		uitzetting 1-1-2023	Mutaties in 2023	uitzetting 31-12-2023
Spruit B.V.	3,00	1.465	-1.465	0
BAR-Organisatie	n.v.t.	19.373	-11.784	7.589
Totaal verstrekte gelden		20.838	-13.249	7.589

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV wordt voor het berekenen van de renteomslag onderstaand model gebruikt. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten voor externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het BBV schrijft voor dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende omslagrente. Conform onderstaande berekening komen we voor 2023 uit op een gemiddelde renteomslag percentage van 0,85%. Voor 2023 hanteren we een omslagpercentage van afgerond 1% (afwijking betreft alleen afronding en is dus niet meer dan 0,5%).

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Schema rentetoerekening

a1.	Externe rentelasten over lange financiering	+/+	1.705.000
a2.	Externe rentelasten over korte financiering	+/+	5.000
b1.	Externe rentebaten over lange financiering	-/-	600
b2.	Externe rentebaten over korte financiering	-/-	
Saldo rentelasten en rentebaten			1.709.400
c1.	Rente die doorberekend wordt aan de grondexploitaties	-/-	129.800
c2.	Rentelast projectfinanciering die doorgerekend wordt aan betreffende taakveld	-/-	0
c3.	Rentebaat projectfinanciering die doorgerekend wordt aan betreffende taakveld	+/+	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente			1.579.600
d1.	Rente over het eigen vermogen	+/+	0
d2.	Rente over voorzieningen	+/+	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente			1.579.600
e.	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	1.899.300
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		-319.700

Toe te rekenen rente	1.579.600
Boekwaarde per 1-1-2023	185.656.000
Gemiddelde rente	0,85%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. Met het oog op de financiële risico's die de gemeente hierbij loopt, gaan wij terughoudend om met het honoreren van deze aanvragen. Alleen als het maatschappelijk belang ermee gediend is en er voldoende zekerheden gesteld worden, wordt een garantie verleend. Per 1 januari 2022 is het totaal van de directe garantstellingen €11,1 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is €122,7 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

Relatiebeheer

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vindt periodiek overleg plaats, waarbij we nieuwe ontwikkelingen bespreken. Verschillende kredietverstrekkers geven regelmatig adviezen over het aantrekken en uitzetten van gelden. Ook in 2023 maken we gebruik van de verschillende adviserende instanties om optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten. In ons treasury statuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven.

5. § Bedrijfsvoering

§ Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt vanaf 1 januari 2014 door de GR BAR-organisatie uitgevoerd. Voor een toelichting op de bedrijfsvoering verwijzen wij u naar de begroting 2023 van de GR BAR-organisatie.

Ten aanzien van de realisatie van het collegeprogramma signaleren wij dat, vanwege de spanning op de arbeidsmarkt, de bestuurlijke ambities onder druk kunnen komen te staan. Op dit moment zien we dat er veel vraag is naar mensen en een beperkt aanbod. Hierdoor wordt het steeds moeilijker om de juiste mensen in te huren voor de realisatie van de programma's. Dit ondanks dat het programma-budget toereikend is. Dit kan betekenen dat het bestuur genoodzaakt worden om scherp te prioriteren. Hierover zullen daar waar nodig, de gesprekken gevoerd worden om te komen tot keuzes.

6. § Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Barendrecht heeft een kadernota verbonden partijen. Het doel van deze nota is een methodiek te ontwikkelen waarmee de bestaande verbonden partijen kunnen worden beoordeeld en aangestuurd. De nota sluit aan bij de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1-1-2015 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd. Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren, is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongeval slachtoffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de Gemeenschappelijke meldkamer. De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.
Deelnemende partijen	15 gemeenten uit het Rijnmond gebied nemen deel aan de VRR.
Bestuurlijk belang	De burgemeester is lid van het Algemeen Bestuur (+1 plaatsvervangend lid). Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonertal boven 50.000. Zij brengen voor elk volgend 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van elf stemmen per gemeente. Stemverhouding: 5%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €2.669.700
Eigen vermogen	01-01-2023: €1.402.000
	31-12-2023: €1.633.000
Vreemd vermogen	01-01-2023: €102.633.000
	31-12-2023: €105.120.000
Financieel resultaat	2023: €562.000
Risico's	Het weerstandsvermogen van de VRR is gezond wanneer er gestreefd wordt naar een goede verhouding tussen de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit ter dekking van de risico's, hierbij moet er minimaal sprake zijn van een factor 1. Ondanks dat voor de berekening van het weerstandvermogen van dit begrotingsjaar al rekening is gehouden met een positief geraamd resultaat betreft het weerstandsvermogen van de VRR nog altijd laag. Daarnaast bestaat er nog altijd onzekerheid over de gemaakte kosten tijdens de huidige Oekraïne crisis. De aanname die wordt gemaakt is dat het Rijk extra gemaakte kosten rondom de crisis zal vergoeden. Er bestaat echter nog geen duidelijkheid over hoe om te gaan met deze vrijwilligers, wat het de VRR zal kosten en welke vergoeding daartegenover staat.
Actuele ontwikkelingen	Maatschappelijke, bestuurlijke en technologische ontwikkelingen hebben invloed op het werk van de VRR. Zo hebben ze te maken met een toenemende vergrijzing, klimaatverandering, de energietransitie en neemt de concentratie van mensen en bedrijven in dunbevolkte gebieden al jaren af, terwijl het in dichtbevolkte gebieden juist verder toeneemt. Daarbij is hun manier van communiceren, zakendoen en samenwerken compleet veranderd. De economische en maatschappelijke afhankelijkheid leidt tot complexere incidenten en grotere effecten, terwijl risico's steeds minder worden geaccepteerd in de sterk geïndividualiseerde samenleving.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling (SVHW)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Klaaswaal
Doelstelling en openbaar belang	Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen, de waardebepaling, in het kader van de wet WOZ.
Deelnemende partijen	Een Waterschap, RAD en 20 gemeenten.
Bestuurlijk belang	Bevoegdheden van het College m.b.t. heffing en invordering belastingen, WOZ is overgedragen aan de verbonden partij. Het Algemeen Bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de Ambtelijke Commissie: 1 lid (accounthouder VP), het Algemeen- en Dagelijks Bestuur: 1 lid. Stemverhouding: 3.3%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €530.000
Eigen vermogen	01-01-2023: €700.000
	31-12-2023: €700.000
Vreemd vermogen	01-01-2023: €5.577.000
	31-12-2023: €5.482.000
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Uittreding van deelnemers waardoor de kosten voor de overgebleven deelnemers gaan stijgen.
Actuele ontwikkelingen	De wijzigingen de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en enkele andere wetten hebben de controlerende rol van gemeenteraden van de deelnemers van de GR SVHW versterkt. Op grond hiervan wordt de huidige GR SVHW aangepast aan de wettelijke wijzigingen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling DCMR Milieudienst Rijnmond (DCMR)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Schiedam
Doelstelling en openbaar belang	Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeente t.a.v. de uitvoering van het Besluit Bodemkwaliteit.
Deelnemende partijen	15 Rijnmondgemeenten en de provincie Zuid-Holland
Bestuurlijk belang	1 lid Algemeen Bestuur. Stemverhouding: 1.8%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €753.400
Eigen vermogen	01-01-2023: €3.700.000
	31-12-2023: €2.900.000
Vreemd vermogen	01-01-2023: €14.000.000
	31-12-2023: €14.000.000
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Controle over en sturing op het financieel resultaat. De komst van de Omgevingswet zorgt voor wat onzekerheid in deze. Daarnaast het werven van nieuwe mensen in de huidige moeilijke markt en het behouden van de kennis.
Actuele ontwikkelingen	De invoering van de Omgevingswet (per 01-01-2023) vraagt de aandacht. Samen met alle participanten bereidt DCMR zich voor op de naderende wetswijziging, o.a. door inzicht te krijgen in de (milieu)kwaliteit van het gebied op basis van toegankelijke data. De ingezette ontwikkeling naar een data gedreven DCMR wordt in 2023 doorgezet. Het toezicht wordt weer gebiedsgericht georganiseerd, met behulp van steeds meer innovatie rond meldkamer en toezichtinstrumenten

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling Gezondheidsdienst Rotterdam- Rijnmond (GGD Rotterdam- Rijnmond)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de Wet Publieke Gezondheid. De doelstelling: Een evenwichtig productenaanbod, zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.
Deelnemende partijen	Gemeenten regio Rijnmond
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het Algemeen Bestuur. Stemverhouding: 6.67%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €426.700
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing 31-12-2023: Niet van toepassing
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing 31-12-2023: Niet van toepassing
Financieel resultaat	2023: Niet van toepassing
Risico's	In tegenstelling tot andere gemeenschappelijke regelingen niet de deelnemende gemeenten risicodragend voor de GGD-RR, maar is dit de gemeente Rotterdam. De GGD-RR is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam en legt verantwoording af aan het college van de gemeente Rotterdam.
Actuele ontwikkelingen	De corona-crisis zal ook op langere termijn gevolgen hebben voor de GGD-organisatie. Nog los van landelijke maatregelen om de afdelingen infectieziekten van GGD-en verplicht te verstevigen denken we dat de huidige crisis heeft aangetoond dat het waakvlamniveau en de daarbij horende normen waarop de meeste GGD-en hun bezetting hebben gebaseerd, te kwetsbaar is om zo door te gaan. Daarom is de GGD-RR gestart met het traject van GGD 3.0 waarin tot een visie over de GGD van de toekomst is gekomen die samen met bestuurders en ambtenaren is opgesteld en die is vastgesteld in het algemeen bestuur

Gemeenschappelijke Regeling voor het Natuur- en Recreatiegebied IJsselmonde (NRIJ)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Schiedam
Doelstelling en openbaar belang	Ontwikkelen en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde.
Deelnemende partijen	BAR-gemeenten, H.I. Ambacht, Zwijndrecht, Rotterdam en PZH.
Bestuurlijk belang	1 lid van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur. Stemverhouding: 14%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €376.400
Eigen vermogen	01-01-2023: €4.026.300 31-12-2023: €3.999.800
Vreemd vermogen	01-01-2023: €2.500.300 31-12-2023: €2.757.900
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Structurele tekorten middellange termijn.
Actuele ontwikkelingen	Bezuinigingen vormgegeven i.v.m. verwachte afname budget.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 7/24 crisisopvang. Het realiseren van schaalvoordelen. Het delen van kennis en expertise. De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten.
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Schiedam, Vlaardingen, Westvoorne en Rotterdam
Bestuurlijk belang	1 lid van het Algemeen Bestuur. Stemverhouding: 6.25%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €6.868.700
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing
	31-12-2023: Niet van toepassing
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing
	31-12-2023: Niet van toepassing
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Alle deelnemende gemeenten zijn volledig risicodragend. Het zorgverbruik wordt echter per gemeenten afgewikkeld. In 2021 zijn stappen gezet om de managementinformatie over het zorgverbruik en wachttijden te verbeteren, waardoor gedurende het jaar steeds beter inzicht is in het zorgverbruik. Middels Power BI zijn inmiddels diverse dashboards actueel.
Actuele ontwikkelingen	Er is sprake van een hoog beroep op de ambulante specialistische jeugdhulp, waardoor sprake is van lange wachttijden voor met name specialistische GGZ. Er is, samen met VWS, een plan van aanpak opgesteld om de wachtlijsten terug te brengen tot de treeknorm. Aanbesteding jeugdhulp loopt.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Ridderkerk
Doelstelling en openbaar belang	De gemeenten Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam hebben gezamenlijk de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard op zich genomen. Hiertoe hebben zij per 1 januari 2012 de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR) opgericht. De GRNR heeft de opdracht om een 96 hectare groot bedrijventerrein, de daarbij horende ontsluiting en de aanleg van een groene corridor te realiseren in Nieuw Reijerwaard in Ridderkerk.
Deelnemende partijen	Barendrecht, Ridderkerk, Rotterdam
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit tien leden, de voorzitter inbegrepen. De raden van Barendrecht en Ridderkerk wijzen uit hun midden, de voorzitter van de raad inbegrepen, en uit 2 wethouders, elk vier leden en twee plaatsvervangend leden aan. Van deze vier leden respectievelijk twee plaatsvervangend leden dienen ten minste twee leden respectievelijk één plaatsvervangend lid deel uit te maken van het college van burgemeester en wethouders. De raad van Rotterdam wijst uit de voorzitter van de raad en uit de wethouders, twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks. Stemverhouding: 33.33%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €0
Eigen vermogen	01-01-2023: €0
	31-12-2023: €0
Vreemd vermogen	01-01-2023: €133.801.000
	31-12-2023: €108.801.000
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Bij een negatief resultaat bij het afsluiten van de grondexploitatie moet Barendrecht 1/3 van het negatieve saldo bijdragen.
Actuele ontwikkelingen	De marktontwikkelingen zijn positief, er is veel interesse vanuit de markt voor uit te geven bedrijfskavels.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling BAR-Organisatie	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Barendrecht
Doelstelling en openbaar belang	Doel van de regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de deelnemende gemeenten opgedragen taken. In samenwerking ten behoeve van de drie gemeenten het werkgeverschap en de inkoopfunctie uit te voeren. Het doel van de samenwerking is om door het samenvoegen van grote delen van de ambtelijke organisatie de burgers van de drie gemeenten kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden. Er wordt invulling gegeven op zeven inhoudelijk verbindende thema's van de drie gemeenten. Deze thema's zijn: Duurzaamheid, Veiligheid, Economie, Maatschappij, Voorzieningen, Ruimte en Mobiliteit.
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur is het hoogste bestuursorgaan van de BAR-organisatie en bestaat uit de drie colleges van de 3 BAR-gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Dit bestuur vergadert vier keer per jaar. Het Dagelijks bestuur bestaat uit zes leden (van het algemeen bestuur), twee van elke deelnemende gemeente, de voorzitter meegerekend. Stemverhouding: 33.33%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €34.409.700
Eigen vermogen	01-01-2023: €0 31-12-2023: €0
Vreemd vermogen	01-01-2023: €6.507.200 31-12-2023: €6.120.000
Resultaat	2023: €0
Risico's	Uitvoering/implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, informatiebeveiliging, ver(der)gaande digitalisering van de werkprocessen en dienstverlening. Voldoende en gekwalificeerd personeel om de opdrachten en (wettelijke) taken uit te voeren.
Actuele ontwikkelingen	Bestuurlijk is gekozen de organisatie opnieuw in te richten/deels te ontvlechten. Daarbij blijft Corona boven de markt hangen, opvang van asielzoekers, statushouders en vluchtelingen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	Verbetering Economisch Vestigingsklimaat en Bereikbaarheid van de regio.
Deelnemende partijen	23 gemeenten
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur door de burgemeester. Stemverhouding: 3.47%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €137.400
Eigen vermogen	01-01-2023: €33.097.500
	31-12-2023: €32.597.500
Vreemd vermogen	01-01-2023: €1.313.805.100
	31-12-2023: €1.353.381.500
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	De steun van het Rijk loopt af in 2022. Als het aantal reizigers niet herstelt, kan dit leiden tot bezuinigingen en minder openbaarvervoer in de regio.
Actuele ontwikkelingen	De afname van het aantal reizigers door Corona herstelt zich niet, wat kan leiden tot minder opbrengsten voor vervoersbedrijven. De MRDH financiert zowel in railvoertuigen en infrastructuur, wat kan leiden tot een kredietrisico.

Landschapstafel IJsselmonde	
Rechtsvorm	Bestuursovereenkomst
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	1. Komen tot afstemming van beleid, uitvoering en monitoring ten aanzien van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde ten einde de kwaliteit van het landschap in stand te houden c.q. te verbeteren; 2. Samen werken aan het Uitvoeringsprogramma 'Groen IJsselmonde' om een stimulus te geven aan en te komen tot een recreatief aantrekkelijk, toegankelijk en bruikbaar groen landschap, waardoor ook kan worden bijgedragen aan de economische ontwikkeling van IJsselmonde; 3. Inzetten op afstemming van het beheer van de groen- en recreatiegebieden op IJsselmonde, het stellen van kaders voor het beheer en streven naar een verbetering van de efficiëntie in beheer in overleg met de terrein behorende instanties.
Deelnemende partijen	Gemeenten Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk, Hendrik-Ido-Ambacht, Zwijndrecht en Rotterdam.
Bestuurlijk belang	1 lid in bestuur.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €6.100
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing
	31-12-2023: Niet van toepassing
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet van toepassing
	31-12-2023: Niet van toepassing
Financieel resultaat	2023: Niet van toepassing
Risico's	Geen.
Actuele ontwikkelingen	Weinig kans op nieuwe subsidies van provincie Zuid Holland.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond	
Rechtsvorm	Stichting
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Westvoorne.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad voor het Publiek Belang. Stemverhouding: 3.6%.
Financieel belang	De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €1.692.600.
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Financieel resultaat	2023: Niet bekend
Risico's	Onzekerheid impact coronavirus op dienstverlening/ onzekerheid omvang subsidie/ onvoldoende informatiebeveiliging/ onverwachte kostenstijgingen door overheidsmaatregelen of verhoging van premies/ beperkte beschikbaarheid zorgprofessionals op de arbeidsmarkt/ discrepantie tussen toekomstig profiel personeel versus huidig personeelsbestand.
Actuele ontwikkelingen	De marktontwikkelingen zijn stabiel.

NV BAR Afvalbeheer	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Rhoon
Doelstelling en openbaar belang	Inzameling huishoudelijke afvalstoffen.
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard, Ridderkerk
Bestuurlijk belang	1 lid de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Stemverhouding: 33.33%.
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 100.000. De bijdrage van Barendrecht voor 2023 is: €3.623.600
Eigen vermogen	01-01-2023: €300.000
	31-12-2023: €300.000
Vreemd vermogen	01-01-2023: €0
	31-12-2023: 0
Financieel resultaat	2023: €0
Risico's	Beperkt. Eigendom van afval en dus risico op extra verwerkingskosten is bij de gemeente gebleven. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.
Actuele ontwikkelingen	Verwerkingsprijzen en opbrengsten grondstoffen fluctueren.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Stedin groep N.V.	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat dit maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt dit voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.
Deelnemende partijen	53 gemeenten
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Stemverhouding: 0.45%.
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 1.353.779 (€453.779 reguliere aandelen en € 900.000 extra cumulatieve preferente aandelen).
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Financieel resultaat	2023: Niet bekend
Risico's	Stedin heeft een laag risicoprofiel als gevolg van een gereguleerde markt. Er is echter sprake van sterk gereguleerde nettarieven waarin de gemaakte kosten niet direct of gedurende een langere periode aan de klant mogen worden doorgerekend. Door toename investeringsvolume, geopolitieke onrust en flink stijgende energieprijzen, stijgen de kosten en staan financiering en dividenduitkering onder forse druk.
Actuele ontwikkelingen	Om de versnelling van de energietransitie mogelijk te maken, de economische groei te faciliteren en de kwaliteit van het huidige netwerk te borgen, zal naar verwachting van 2023 tot en met 2030 ruim 8 miljard nodig zijn om te investeren in de netten. De komende jaren is € 1,8 miljard nodig. Daarover is Stedin in gesprek met huidige en mogelijke nieuwe aandeelhouders zoals het Rijk, provincies en niet-aandeelhoudende gemeenten.

Sportfondsenbad Inge de Bruijn	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Barendrecht
Doelstelling en openbaar belang	Het Inge de Bruijn zwembad is één van de voorzieningen op het gebied van sporten en bewegen voor en door de Barendrechtse inwoners.
Deelnemende partijen	Barendrecht
Bestuurlijk belang	2 leden in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Stemverhouding: 100%.
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 45.300. De bijdrage van Barendrecht voor 2022 is: €381.500
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Financieel resultaat	2023: Niet bekend
Risico's	De terugloop van de zwemsport.
Actuele ontwikkelingen	In samenwerking met de zwemvereniging en derden wordt een plan opgesteld voor een beter sluitende exploitatie.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Vestigingsplaats	Den Haag
Doelstelling en openbaar belang	BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.
Deelnemende partijen	401 gemeenten
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Stemverhouding: 0.058%.
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 72.825.
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Financieel resultaat	2023: Niet bekend
Risico's	Er is sprake van onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. De BNG heeft voldoende buffers en een AAA-rating. Voor verliesmakende klanten treft de BNG jaarlijks een (forse) voorziening, maar op het totale krediet is het percentage oninbare leningen erg laag. De kredietportefeuille blijft kwalitatief sterk
Actuele ontwikkelingen	BNG blijft zich richten op behalen van maatschappelijke impact voor de klanten. Doel (hoge ambitie) is om deze impact in 2023 met 10% te verhogen t.o.v. van de nulmeting in 2021.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Gemeenschappelijk Bezit Evides (water)	
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doelstelling en openbaar belang	Evides draagt zorg voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. Levering drinkwater aan 2,5 miljoen klanten en het bedrijfsleven in Zeeland, het zuidwesten van Zuid-Holland en de Brabantse Wal. Daarnaast biedt Evides industriewaterdiensten op maat aan grote industriële klanten in onder meer Nederland, België en Duitsland. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van Evides (50% van de aandelen bij 21 gemeenten) omdat deze nut heeft voor de inwoners van onze gemeente en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.
Deelnemende partijen	Gemeenten 21 stuks in Zuid-Holland Zuid) en Provincies.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging/stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Stemverhouding: 0.5%.
Financieel belang	Aandelenkapitaal € 354.686.
Eigen vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Vreemd vermogen	01-01-2023: Niet bekend
	31-12-2023: Niet bekend
Financieel resultaat	2023: Niet bekend
Risico's	Drinkwater en de tarieven worden steeds meer gereguleerd. Met name de Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een grote invloed op de tariefstelling en daarmee op de resultaten. Vervuiling van drinkwater kan zorgen voor hogere reinigingskosten. Hierdoor kunnen tijdelijk activiteiten stilvallen, kunnen (lopende) projecten vertragen en in specifieke segmenten kan sprake zijn van vraaguitval
Actuele ontwikkelingen	Voor drinkwater is sprake van een gebonden klantenmarkt met monopolie. Daarnaast is voor industriewater sprake van een concurrerende markt.

7. § Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf Grondbeleid bevat:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's van deze begroting;
- een beknopte beschrijving van de uitvoeringswijze van het grondbeleid en een stand van zaken per grondexploitatie;
- een prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- een prognose van het totaal van geraamde winstnemingen;
- een beschrijving van verliesvoorzieningen en risico's.

Visie

In de Nota Grondbeleid is opgenomen dat wij lokale ontwikkelingen en initiatieven stimuleren en faciliteren. Stimuleren doen we door zelf te investeren in onze infrastructuur, de buitenruimte en voorzieningen. Verder spannen we ons in om initiatiefnemers te faciliteren in hun planvorming. Deze initiatieven zijn namelijk heel belangrijk voor het verder vernieuwen en verbeteren van onze gemeente. Daarmee spelen wij ook in op de toekomstige Omgevingswet.

Aanpak

Op basis van uitnodigingsplanologie (prijsvragen, vraag specificaties) en marktinitiatieven geven wij vorm aan het gewenste grondbeleid. Wanneer ons belang groter is dan het belang van de markt, passen wij actief grondbeleid toe.

Hieronder is de stand van zaken van de lopende grondexploitaties toegelicht:

• Bedrijventerrein Oost

De civiele werken zijn afgerond. De uitgifte van de kavels is vertraagd in afwachting van de ontwikkeling van De Stationstuinen, naar verwachting vanaf 2026.

• De Botter

De woningen zijn opgeleverd, het inrichtingsplan loopt door in 2022. Eind 2022 zal de grondexploitatie naar verwachting beëindigd worden.

• Stationstuin

Deze grondexploitatie is nagenoeg gereed, niet te verwarren met de externe ontwikkeling van Stationstuinen welke aan het begin van de ontwikkeling staat. Er zijn nog enkele werkzaamheden af te ronden, naar verwachting zal deze grondexploitatie eind 2022 beëindigd worden.

• Centrumaanpak

Voor de realisatie van het parkeerterrein aan het Onderlangs kopen we de laatste garageboxen aan. Ook voor het Achterom treffen we voorbereidingen voor de aanpassing van parkeerplaatsen, wegen en ondergrond (riolering, K&L, wateropvang). Voor deze grondexploitatie moeten nog beslissingen genomen worden, die we later dit jaar verwachten.

• Carnisselande

Voor verschillende kavels lopen gesprekken met potentiële kopers. Deze gesprekken bevinden zich in verschillende fasen van het verkoopproces. Naar verwachting zullen de laatste kavels binnenkort worden getransporteerd. De buitenruimte bij de woningen van Seattle/Kamelenburg is in samenwerking met de bewoners ontworpen. Bij de uitvoering van de werkzaamheden is een aantal tegenvallers opgetreden. Hierdoor zijn er herstelwerkzaamheden uitgevoerd, zodat de beheerders het gebied over kunnen nemen. Verder worden de laatste woningbouwplekken nader ontwikkeld.

De ontwikkelingen langs de Koedood zijn onderwerp van gesprek met de provincie Zuid-Holland. Verder wordt nog een ontwikkeling van een horecagelegenheid bij de speelplek langs de snelweg voorzien en wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van het terrein aan de Voordijk.

• Lagewei

De planvorming voor het laatste deel van Lagewei komt binnenkort tot ontwikkeling. Dit is het braakliggend terrein ten noorden van de Zichtwei. In 2024 wordt Lagewei naar verwachting afgerond.

• Vrouwenpolder

Voor deelgebieden 4, 5 en 6 zal een herziening plaats vinden. Voor deelgebied 5 is een stedenbouwkundig plan vastgesteld in samenwerking met bouwclaimhouder. Hier is een begroting voor opgesteld. Voor deelgebied 6 is inmiddels een grondverkoopprocedure doorlopen. Na de zomer zal gestart worden met de bouw. Voor deelgebied 4 zal na de zomer een openbare grondverkoopprocedure worden opgestart. De grondexploitatie van Vrouwenpolder loopt naar verwachting door tot en met 2025.

Prognose resultaten

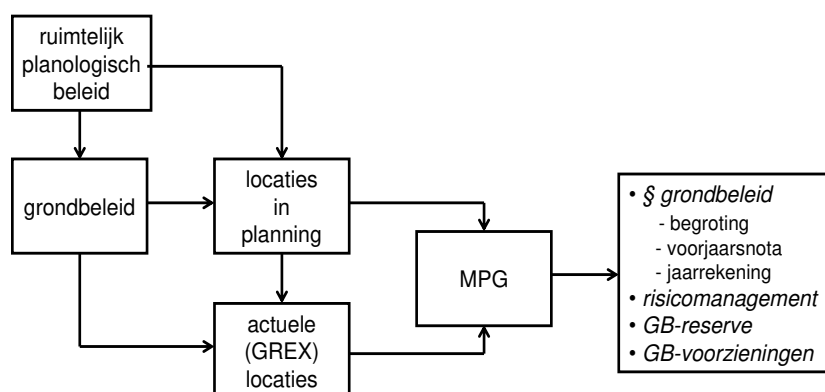
Alle grondexploitaties zijn geactualiseerd en opgenomen in het Meerjarenprogramma Grondexploitatie (MPG). De prognose van de resultaten op de grondexploitaties is hieronder weergegeven.

kosten op startwaarde	opbrengsten op startwaarde	saldo op startwaarde	saldo op netto contante waarde 1-1-2022	saldo op eindwaarde
95.040.800	92.132.300	-2.908.500	-6.520.200	-6.891.800

In het MPG worden alle grondexploitaties samengevoegd en wordt aangegeven welke locaties in planning zijn. Het MPG is een belangrijk product voor de beheersing van de grondbedrijf complexen. Het MPG legt de basis voor:

- De benodigde omvang reserve grondbedrijf om fluctuaties als gevolg van de marktgevoeligheid van het exploiteren van gronden op te vangen;
- De benodigde voorzieningen;
- Risicomanagement;
- De paraaf grondbeleid in de jaarrekening en begroting.

De relaties van het MPG met de overige producten binnen het grondbedrijf zijn in onderstaande figuur weergegeven.

Winstnemingen

Als gevolg van de gewijzigde BBV-regels geldt dat winsten worden genomen. Dit vindt plaats op basis van het 'percentage of completion' methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Tussentijdse winstnemingen worden verantwoord in de jaarrekening. Bij afsluiting van een grondexploitatie vindt de eindafrekening plaats. Dit is meestal aan het einde van het boekjaar, bij het opstellen van jaarrekening.

Verliesvoorzieningen

Als in een grondexploitatie een verlies wordt verwacht, wordt een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies. Het verlies wordt genomen bij afsluiting van een grondexploitatie. Meestal vindt dit plaats aan het einde van een boekjaar, bij het opstellen van de jaarrekening. De getroffen verliesvoorziening wordt dan aangewend om het verlies te dekken. Soms is er sprake van een verschil tussen het daadwerkelijke verlies en de getroffen verliesvoorziening. In zo'n geval komt het verschil ten gunste of ten laste van de reserve grondbedrijf.

Risico's

Op basis van de vastgestelde grondexploitaties worden in het MPG de risico's beschreven en eventuele beheersmaatregelen genoemd. Door actief risicomanagement vindt beperking van de risico's plaats. Dit beleid wordt voortgezet.

Financiële begroting

Uitgangspunten meerjarenramingen

Investeringslijst 2023-2026

Voor de begroting 2023 is volgens de nota Activabeleid 2021 een investeringslijst 2023-2026 opgesteld. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden tot een evenwichtige spreiding over de planperiode. De kapitaallasten worden gerekend vanaf 1 januari van het jaar ná oplevering van de investering.

Prijsstijging op uitgaven/inflatie

Er is geen algemene indexering toegepast voor 2023. Voor de jaren 2024 t/m 2026 is een stelpost van €400.000 (cumulatief) opgenomen voor prijsstijgingen.

Indexering tarieven

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie (4,3% = Geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) augustus 2022 Centraal Plan Bureau) gecorrigeerd. In de Voorjaarsbrief 2023 was dit 2,2% (HICP maart 2022). Voor de rioolheffing is 3% gehanteerd op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2018-2022. Daarnaast wordt bij de opbrengsten rekening gehouden met de woningbouwplanning (areaaluitbreiding) en verminderingen op aanslagen (in verband met bezwaren).

Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds

De algemene uitkering in de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2026 wordt berekend op basis van de meicirculaire 2022.

Gemeenschappelijke regelingen

Op 7 december 2021 heeft het college ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen 2023 door gemeenschappelijke regelingen VRR, GGD, DCMR en GRJR. Dit betekent een (totale) inflatiecorrectie van 4,8%.

Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. Regio Haaglanden coördineert de indexering van de inwonersbijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. Deze indexering komt uit op 0,6% voor loonkosten en 2,3% voor materiële kosten.

Algemene reserve

De algemene reserve maakt deel uit van de berekening van het weerstandsvermogen en weerstandsratio. De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Barendrecht bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

De normtabel biedt de landelijk geaccepteerde waardering van de berekende ratio. Reeds gedurende langere termijn is het uitgangspunt een weerstandsratio van 1,4.

Renten

Marktrente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente (ontwikkelingen) van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 2,0% meerjarig voor nieuw af te sluiten leningen vanaf 2023.

Rente grondexploitaties

In de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) van maart 2022 zijn de laatste voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast. Op basis van de berekening in de jaarrekening 2021 wordt in het MPG 2022 e.v. 1,08% rente toegerekend aan de grondbedrijf complexen.

Dividend

De dividendopbrengst in de begroting wordt geactualiseerd op basis van de meest recente informatie.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Financieel meerjarenperspectief 2023-2026

Het financieel meerjarenperspectief ziet er als volgt uit:

	2023	2024	2025	2026
Saldo begroting 2022, meerjarenraming 2023-2025 inclusief dekkingsplan	854.100	-78.300	-1.206.600	-1.120.400
Amendement beleidsarme begroting 2022	-70.900	-173.000	-173.000	-173.000
Septembercirculaire 2021	-1.268.000	-1.279.000	-1.544.000	-1.544.000
Decembercirculaire 2021	-370.000	-370.000	-379.000	-379.000
Bijgesteld saldo begroting 2022 na decembercirculaire 2021	-854.800	-1.900.300	-3.302.600	-3.216.400
	overschot	overschot	overschot	overschot
Mutaties 1e Turap 2022				
Begraafplaatsen	95.000	95.000	95.000	95.000
Ontmoetingsruimte Borgstede	-23.500	4.500	-3.500	-22.500
Mastreclame	33.000	33.000	33.000	33.000
Wijkcentrum 't Plein	25.400	25.400	25.400	25.400
Doorontwikkeling griffie	68.000	68.000	68.000	68.000
Cao-salarisvergoeding (bijdrage GR BAR)	744.400	744.400	744.400	744.400
Cao-thuiswerkvergoeding €2 per dag (bijdrage GR BAR)	42.700	42.700	42.700	42.700
Cao-vergoeding thuiswerkplek (bijdrage GR BAR)	44.200	44.200	44.200	44.200
Informatieveiligheid en Privacy (bijdrage GR BAR)	207.200	207.200	207.200	207.200
Nieuwe Wet Inburgering (bijdrage GR BAR)	119.200	137.200	137.200	137.200
Openingsdagen KCC Maatschappij (bijdrage GR BAR)	39.000	39.000	39.000	39.000
Gastvrouw 't Plein (bijdrage GR BAR)	51.000	51.000	51.000	51.000
Interne controle (bijdrage GR BAR)	54.300	54.300	54.300	54.300
Beleidscapaciteit Wmo (bijdrage GR BAR)	42.500	42.500	42.500	42.500
Opleidingsbudget (bijdrage GR BAR)	28.300	28.300	28.300	28.300
Netwerccoördinator WEB (bijdrage GR BAR)	21.400	21.400	21.400	21.400
Abonnementskosten online kennisbank ASVV (bijdrage GR BAR)	3.100	3.100	3.100	3.100
Multifunctionele accommodaties	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal mutaties 1e Turap 2022	1.625.200	1.671.200	1.663.200	1.644.200
VRR herverdeling op basis van nieuwe verdeelsteutel/uitbreiding dienstverlening scenario 2	122.900	211.800	281.800	281.800
Stelpost indexering	520.000	520.000	520.000	520.000
Extra heffing vennootschapsbelasting grondexploitatie	155.000			
Mutaties Voorjaarsbrief 2023	797.900	731.800	801.800	801.800
Saldo na 1e Turap 2022/Voorjaarsbrief 2023	1.568.300	502.700	-837.600	-770.400
	tekort	tekort	overschot	overschot
Meicirculaire 2022	-7.274.000	-10.156.000	-12.621.000	-8.449.000
Stelpost indexering				400.000
Saldo na meicirculaire 2022	-5.705.700	-9.653.300	-13.458.600	-8.819.400
	overschot	overschot	overschot	overschot
Mutaties 2e Turap 2022				
Aanleg glasvezelnetwerk	-340.000			
Verwarming dek NS-station	50.000			
Wmo huishoudelijke verzorging ZIN	398.300	398.300	398.300	398.300
Wmo collectief vervoer	137.200	137.200	137.200	137.200
Aanpassing lonen wijkteammedewerkers	70.700	70.700	70.700	70.700
Leerlingenvervoer	126.000	126.000	126.000	126.000
Minimabeleid	125.000	125.000	125.000	125.000
Terugvordering leenbijstand	45.000	45.000	45.000	45.000
Compacter college van b&w	-217.000	-217.000	-217.000	-217.000
Kosten gemeenteraad	34.000	34.000	34.000	34.000
Leidraad inrichting openbare ruimte (bijdrage GR BAR)	2.500	2.500	2.500	2.500
Vesterking ondersteuning wijkteams (bijdrage GR BAR)	116.000	119.000	122.000	
Team KCC1 & Webcare (bijdrage GR BAR)	38.900			
Procesmanagement (bijdrage GR BAR)	26.800	26.800	26.800	26.800
Energiekosten gemeentelijke gebouwen	355.000			
Totaal mutaties 2e Turap 2022	968.400	867.500	870.500	748.500

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Mutaties Begroting 2023	2023	2024	2025	2026
1 Renovatie 't Trefpunt (exploitatie, raadsbesluit 21 december 2021)	123.200	231.400		
2 Periodieken 2023 (bijdrage GR BAR)	77.400	77.400	77.400	77.400
3 Verkiezingen	97.200	48.300	48.300	48.300
4 Leges burgerzaken	34.200	34.200	34.200	34.200
5 Lokale Jeugdhulp ZIN	634.000	634.000	634.000	634.000
6 Bijdragen Verbonden Partijen	647.500	649.400	662.900	701.000
6 Bijdragen Verbonden Partijen ten laste van stelpost indexering €920.000	-647.500	-649.400	-662.900	-701.000
7 Subsidies maatschappelijke partners	204.300	204.300	204.300	204.300
7 Subsidies maatschappelijke partners ten laste van stelpost indexering €920.000	-204.300	-204.300	-204.300	-204.300
8 Vrijval stelpost indexering	-68.200	-66.300	-52.800	-14.700
9 Energiekosten openbare verlichting	345.000			
10 Lampvervangingen openbare verlichting	75.000	52.000	52.000	52.000
11 Beheerplan wegen 2022-2026	487.800	487.800	487.800	487.800
12 Aframen storting voorziening glasschade	-40.500	-40.500	-40.500	-40.500
12 Baten OZB	-526.800	-364.400	-225.900	-257.800
13 Formatie Vergunning, toezicht en handhaving (bijdrage GR BAR)	147.600	161.400	132.400	132.400
14 Baten leges bouwvergunningen	-520.900	-190.000	-190.000	-190.000
15 Huurderving NAM terrein i.v.m. herontwikkeling			407.000	407.000
16 CAO Samenwerkende gemeentelijke organisaties	800.000	800.000	800.000	800.000
17 Afschrijvingen investeringen	-266.600	-381.000	-271.300	-133.600
18 Gemeentecontroller en extra junior bestuurssecretaris (bijdrage GR BAR)	220.000	220.000	220.000	220.000
19 ICT budgetten toekomstvast (bijdrage GR BAR)	390.100	510.300	459.400	392.400
20 Formatie openbare verlichting (bijdrage GR BAR)	92.000	92.000	92.000	92.000
21 Rijksbijdrage Jeugdzorg	-71.000	-751.000	-693.000	168.000
22 Afval	870.700	870.700	870.700	870.700
23 Overige mutaties kleiner dan €25.000	63.500	68.800	63.900	43.800
Totaal mutaties begroting 2023	2.963.700	2.495.100	2.905.600	3.823.400
Saldo begroting 2023, meerjarenraming 2024-2026	-1.773.600	-6.290.700	-9.682.500	-4.247.500
	overschot	overschot	overschot	overschot

De mutaties uit de 1e en 2e Tussenrapportages 2022 worden in de begroting niet toegelicht. Hiervoor verwijzen wij u naar de 1e Tussenrapportage die op 5 juli 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld en naar de 2e Tussenrapportage die gelijktijdig met de begroting 2023 wordt behandeld. Over de gevolgen van de meircirculaire 2022 is de raad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief van 21 juni 2022. De mutaties die opgenomen worden in de begroting (nr. 1 t/m 23) worden hierna toegelicht.

1. Renovatie 't Trefpunt

Op 21 december 2021 heeft de gemeenteraad gekozen voor renovatievariant B1 met een investeringsbedrag van €4.960.000 en huurkosten voor tijdelijke huisvesting en verhuiskosten van €354.600. Het investeringsbedrag van €6 miljoen dat al in de begroting was opgenomen voor 't Trefpunt en de afschrijvingslasten vanaf 2024 worden afgeraamd. In onderstaande tabel is het effect voor de begroting 2023 weergegeven. De mutatie in de afschrijvingen wordt meegenomen bij nr. 17 in de totale mutatie van de afschrijvingen op investeringen. In het 4^e kwartaal van 2022 zal de gemeenteraad een raadsvoorstel voor de renovatie van 't Trefpunt ontvangen.

		2023	2024	2025	2026
Renovatie 't Trefpunt bouwkundig	€3.570.000			€178.500	€178.500
Renovatie 't Trefpunt installaties	€1.052.400			€70.200	€70.200
Renovatie 't Trefpunt inrichting	€52.600			€5.300	€5.300
Renovatie 't Trefpunt parkeren/terrein	€285.000			€14.300	€14.300
Totaal investering	€4.960.000			€268.300	€268.300
Aframen huidige investering 't Trefpunt	€6.000.000		-€189.600	-€189.600	-€189.600
Mutatie afschrijvingen			-€189.600	€78.700	€78.700
Huurkosten tijdelijke huisvesting	€324.600	€108.200	€216.400		
Verhuiskosten	€30.000	€15.000	€15.000		
Totaal huurkosten tijdelijke huisvesting en verhuiskosten	€354.600	€123.200	€231.400		
Mutatie renovatie 't Trefpunt		€123.200	€231.400		

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

2.Periodieken (bijdrage GR BAR)

Bij goed functioneren ontvangen medewerkers binnen hun salarisschaal meestal jaarlijks een salarisverhoging door in de volgende trede van de salarisschaal te worden ingedeeld. Deze salarisverhoging wordt periodiek genoemd. Als de laatste trede van de schaal is bereikt worden in de regel geen periodieken meer toegekend en blijft het salaris gelijk. Het toekennen van periodieken aan de medewerkers heeft in 2023 een kostenstijging van €77.400 tot gevolg. Dit is opgenomen in de begroting 2023 van de GR BAR die op 5 juli door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

	2023	2024	2025	2026
Periodieken (bijdrage GR BAR)	€77.400	€77.400	€77.400	€77.400

3.Verkiezingen

De begrote kosten voor verkiezingen zijn ontoereikend. Meerdaags stemmen leidt tot meer kosten, o.a. voor presentiegelden en huur van gebouwen en materialen. De inzet van mobiele billboards van hoogwaardige kwaliteit, zogenaamde trotters, zorgt ook voor hogere kosten. Daarnaast treedt per 1 januari 2023 de nieuwe Wet Vaststelling Verkiezingsuitslagen in werking. Er wordt door het college van B&W een gemeentelijk stembureau (GSB) ingesteld om de verkiezingsuitslag op gemeenteniveau vast te stellen. Hierdoor zijn meer leden en tellers nodig. In 2023 zijn er verkiezingen voor Provinciale Staten en het Waterschap.

	2023	2024	2025	2026
Verkiezingen	€97.200	€48.300	€48.300	€48.300

4.Leges burgerzaken

Dit nadeel komt met name door het bijstellen van de begrote bedragen voor rijk afdrachten voor reisdocumenten en bijzonder wetten (o.a. de verklaring omtrent gedrag en naturalisatie).

	2023	2024	2025	2026
Leges burgerzaken	€34.200	€34.200	€34.200	€34.200

5.Lokale Jeugdhulp ZIN

In de regiovisie Nabij en Passend is de ambitie uitgesproken dat jongeren meer dan voorheen hulp in de eigen leefomgeving gaan ontvangen. Om dit te realiseren is ervoor gekozen dat de inkoop van een substantieel deel van dag- en ambulante jeugdhulp, de zogenaamde percelen D en E, van de GR Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) verschuift van het regionale naar het lokale niveau. Dit betekent ook een verschuiving van de financiële verantwoordelijkheid. Op basis van de verdeling over alle 15 gemeenten zijn de uitnamen uit de begroting van de GRJR 2023 berekend. Voor Barendrecht gaat het om een bedrag van €634.000. Hierdoor zullen de kosten op lokale jeugdhulp vanaf 2023 stijgen met €634.000. Doordat de GRJR bepaalde producten op de percelen D en E niet meer inkoop, maar een lokale verantwoordelijkheid wordt, zijn de kosten voor de inkoop van de GRJR daarmee lager. Verschillende wijzigingen/ontwikkelingen in de zorgvraag/andere afrekeningssystematiek zorgen er echter voor dat de inleg niet met €634.000 afneemt, maar dat er sprake is van een hogere inleg van €132.300 (zie nr. 6).

	2023	2024	2025	2026
Lokale Jeugdhulp ZIN	€634.000	€634.000	€634.000	€34.200

6.Bijdragen Verbonden Partijen

Op basis van de ingediende begrotingen 2023 van de verbonden partijen zijn de bijdragen aangepast. Voorgesteld wordt om dit te dekken uit de stelpost indexering van €920.000, zoals opgenomen in de Voorjaarsbrief 2023.

	2023	2024	2025	2026
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag (MRDH)	€4.900	€4.900	€4.900	€4.900

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

	2023	2024	2025	2026
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR)	€132.300	€134.200	€147.700	€185.800
Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ)	-€3.700	-€3.700	-€3.700	-€3.700
Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)	€132.300	€132.300	€132.300	€132.300
Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond (DCMR)	€46.800	€46.800	€46.800	€46.800
Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW)	€71.000	€71.000	€71.000	€71.000
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD)	€50.000	€50.000	€50.000	€50.000
Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond (CJG)	€103.700	€103.700	€103.700	€103.700
Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)	€28.000	€28.000	€28.000	€28.000
Indexering begroting 2023 GR BAR	€82.200	€82.200	€82.200	€82.200
Dekking stelpost indexering	-€647.500	-€649.400	-€662.900	-€701.000

7.Subsidies maatschappelijke partners

Indexering

Cao-stijgingen en andere vaste lasten stijgen, en zijn onvermijdelijk voor onze maatschappelijke partners. Als we niet tegemoetkomen in deze extra kosten vindt er een onwenselijk verkapte bezuiniging plaats. Consistent (financieel) beleid is noodzakelijk voor een gezonde organisatie. Daarom zijn de subsidies geïndexeerd met een inflatiepercentage van 4,3%.

Huur Blok0180

Stichting KijkopWelzijn huurt met ingang van 1 april 2016 een gemeentelijke accommodatie voor de uitvoering van maatschappelijke activiteiten aan de Haarspitwei 5-7-9 te Barendrecht. De overeenkomst is aangegaan voor de duur van vier jaar en negen maanden lopende tot 31 december 2020. De overeenkomst is vervolgens voortgezet voor aansluitende periode van telkens een jaar. Echter is over het hoofd gezien om na 31 december 2020 het subsidieplafond voor de huur van de accommodatie structureel op te hogen in de begroting.

De accommodatie ook wel bekend als BLOK0180 is noodzakelijk voor de uitvoering van belangrijke kerntaken van Stichting KijkopWelzijn. BLOK0180 heeft als belangrijkste functie jongerencentrum voor de jeugd van Barendrecht. Daarnaast wordt de accommodatie door Stichting KijkopWelzijn voor verschillende andere maatschappelijke activiteiten en bijeenkomsten gebruikt. Door de oplegging van de wet Markt en Overheid zal de huur van de accommodatie per 01-01-2023 worden vastgesteld conform de kostprijs dekkende huur methode. Om te voldoen aan de financiële consequenties door deze oplegging, stellen wij voor om structureel een budget van €46.300 op te nemen. Het betreft kostprijs dekkende huur inclusief gas, licht en water. Met Stichting KijkopWelzijn zijn in 2020 afspraken voor onderverhuur gemaakt. Door de maximale inzet vanuit Stichting KijkopWelzijn en mogelijk de hieruit voortkomende winst, is met Stichting KijkopWelzijn afgesproken, dat de winst na aftrek van de lasten terugbetaald wordt aan de gemeente.

Voorgesteld wordt om deze bedragen eveneens te dekken uit de stelpost indexering.

	2023	2024	2025	2026
KijkopWelzijn	€64.100	€64.100	€64.100	€64.100
Huur Blok0180	€46.300	€46.300	€46.300	€46.300
Theater Het Kruispunt	€34.800	€34.800	€34.800	€34.800
Bibliotheek	€41.900	€41.900	€41.900	€41.900
Stichting Cultuur Lokaal	€11.300	€11.300	€11.300	€11.300

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

	2023	2024	2025	2026
Stichting Kunst Creatief Barendrecht	€5.900	€5.900	€5.900	€5.900
Dekking stelpost indexering	-€204.300	-€204.300	-€204.300	-€204.300

8. Vrijval stelpost indexering

Voorgesteld wordt om het restant van de stelpost indexering, na de dekking van de bijdragen van de verbonden partijen en de subsidies voor maatschappelijke partners, vrij te laten vallen.

	2023	2024	2025	2026
Stelpost indexering	€920.000	€920.000	€920.000	€920.000
Bijdragen verbonden partijen	-€647.500	-€649.400	-€662.900	-€701.000
Subsidies maatschappelijke partners	-€204.300	€204.300	-€204.300	-€204.300
Vrijval stelpost indexering	-€68.200	-€66.300	-€52.800	-€14.700

9. Energiekosten openbare verlichting

In de 1^e Tussenrapportage is voor 2022 een bedrag van €261.800 bijgeraamd voor energiekosten openbare verlichting, waarbij aangegeven is dat dit bij het opstellen van de begroting 2023 de situatie opnieuw bekeken zou worden. Voor 2023 verwachten we een nog hogere stijging van de kosten van €345.000. De hoogte van de energietarieven voor 2024 is op dit moment nog erg onzeker.

	2023
Energiekosten openbare verlichting	€345.000

10. Lampvervangingen

De verwachte uitgaven voor lampvervangings waren nog niet begroot. Telkens worden de kosten voor lampvervangings afgewogen tegen energieverbruik, restlevensduur van armaturen en de toepassing van retrofit ledverlichting.

	2023	2024	2025	2026
Lampvervangingen	€75.000	€52.000	€52.000	€52.000

11. Beheerplan wegen 2022-2026

Op basis van het beheerplan wegen 2022-2026 is voor het onderhoud van de wegen een structureel extra budget nodig van €487.800.

	2023	2024	2025	2026
Beheerplan wegen 2022-2026	€487.800	€487.800	€487.800	€487.800

12. Aframen storting voorziening glasschade

In verband met hoge premies en het risico van nacalculatie is besloten geen verzekeringscontract meer af te sluiten voor glasschade aan basisscholen. In plaats daarvan is een voorziening glasschade gevormd. De laatste jaren is de voorziening toegenomen omdat de kosten voor glasschade lager waren dan de jaarlijkse storting van €40.500. Eind 2021 zat er €110.500 in de voorziening. Naar verwachting is dit voldoende voor de dekking van de kosten voor de komende 4 jaar. Daarom wordt voorgesteld de storting af te ramen.

	2023	2024	2025	2026
Aframen storting voorziening glasschade	-€40.500	-€40.500	-€40.500	-€40.500

12. Baten OZB

De geraamde OZB-opbrengst wordt bepaald door de totale waarde van de onroerende zaken in het lopende belastingjaar te vermenigvuldigen met het dan geldende OZB-tarief. Er wordt hierbij rekening gehouden met een geschatte waardeontwikkeling van de WOZ en areaaluitbreiding. Bij de woningen wordt een waardestijging van 14% verwacht. Bij de niet-woningen een waardestijging van 1,7%. Als gevolg daarvan en met toepassing van de inflatiecorrectie van 4,3% dalen de tarieven voor woningen en stijgen de tarieven voor niet-woningen.

	Tarief 2022	Tarief 2023
Woningen	0,1016%	0,0930%
Niet-woningen gebruikers	0,1540%	0,1579%
Niet-woningen eigenaren	0,1870%	0,1918%

	2023	2024	2025	2026
Begroting 2022	-€10.884.600	-€11.144.600	-€11.404.600	-€11.404.500
Mutatie	-€526.800	-€364.400	-€225.900	-€257.900
Begroting 2023	-€11.411.400	-€11.509.000	-€11.630.500	-€11.662.400

13. Formatie Vergunning, Toezicht en Handhaving

Via een raadsinformatiebrief van 8 maart 2022 is de raad geïnformeerd over de extra capaciteit die nodig is voor het uitvoeren van VTH-taken. Door een toename van het aantal omgevingsvergunningen in de laatste jaren en de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging is deze uitbreiding noodzakelijk. Dit kan gedekt worden uit de hogere baten van leges voor bouwvergunningen (zie nr.14).

	2023	2024	2025	2026
Formatie Vergunning, Toezicht en Handhaving	€147.600	€161.400	€132.400	€132.400

14. Baten leges bouwvergunningen

Door het doorschuiven van de vergunningaanvragen van een aantal grote woningbouwprojecten zoals Stationstuinen, Vrouwenpolder en Lagewei van 2022 naar 2023 of verder, vallen de verwachte legesinkomsten in 2022 lager uit. Voor 2023 en verder zijn de inkomsten de komende jaren hoger.

	2023	2024	2025	2026
Baten leges bouwvergunningen	-€520.900	-€190.000	-€190.000	-€190.000

15. Huurderving NAM-terrein i.v.m. herontwikkeling

In verband met een mogelijke herontwikkeling van het NAM-terrein zullen naar verwachting de huurinkomsten vanaf 2025 wegvallen. Voorzichtigheidshalve wordt hier al rekening mee gehouden in de begroting 2023.

	2023	2024	2025	2026
Huurderving NAM terrein i.v.m. herontwikkeling			€407.000	€407.000

16. CAO Samenwerkende gemeentelijke organisaties

Voor de werknemers van de GR BAR is de cao Samenwerkende gemeentelijke organisaties (SGO) van kracht. De cao SGO 2021-2022 is op 27 januari 2022 bekrachtigd en loopt van 1 januari 2021 tot 1 januari 2023. De gevolgen van de nieuwe cao in 2023 zijn nog niet bekend. Vooruitlopend hierop nemen we hiervoor in de begroting €800.000 op.

	2023	2024	2025	2026
CAO Samenwerking gemeentelijke organisaties	€800.000	€800.000	€800.000	€800.000

17. Afschrijvingen investeringen

De afschrijvingslasten zijn berekend op basis van de actuele investeringsraming 2023-2026.

	2023	2024	2025	2026
Afschrijvingen oud	€8.348.200	€8.984.800	€9.141.500	€9.308.600
Mutatie afschrijvingen	-€266.600	-€381.000	-€271.300	-€133.600
Afschrijvingen nieuw	€8.081.600	€8.603.800	€8.870.200	€9.175.000

18. Gemeentecontroller en extra junior bestuurssecretaris

In de afgelopen jaren is een toename te zien in het aantal gemeentelijke taken op het gebied van control. Zo is vanaf het begrotingsjaar 2023 het college verplicht om voor de jaarrekening een rechtmatigheidsverantwoording af te geven (in het begrotingsjaar 2021 is hier reeds mee proef gedraaid). Daarnaast zien we een toename van het aantal specifieke uitkeringen aan gemeenten die om beheersing en verantwoording vragen. In de afgelopen jaren is tijdelijk ingehuurd op de functie van gemeentecontroller. Inmiddels is duidelijk dat deze functie om een vaste en structurele invulling vraagt. Daarmee wordt tevens beoogd om, naast het opvangen van nieuwe taken, een kwaliteitssprong te maken op het terrein van rechtmatigheid en doelmatigheid. Zodat inwoners kunnen blijven rekenen op een betrouwbare overheid.

Het bureau bestuursondersteuning beschikt op dit moment over 1 bestuurssecretaris. Deze richt zich onder andere op de coördinatie van raadsvragen/toezeggingen/moties, de realisatie van ambities uit het collegeprogramma en toetsing op de kwaliteit van college- en raadsvoorstellen. In de afgelopen jaren is het aantal raadsvragen aanzienlijk toegenomen (60% in de afgelopen 5 jaar), is de werkdruk op dit terrein verhoogd en is de huidige invulling te kwetsbaar gebleken. In 2022 is hier reeds tijdelijk extra capaciteit voor ingehuurd. Daarnaast heeft het huidige college een hoog ambitieniveau en wil zij vol inzetten op het realiseren van haar doelen en het verhogen van kwaliteit. Daarom wordt dan ook voorgesteld structureel te investeren in een extra (junior) bestuurssecretaris.

	2023	2024	2025	2026
Gemeentecontroller	€120.000	€120.000	€120.000	€120.000
Extra junior bestuurssecretaris	€100.000	€100.000	€100.000	€100.000

19. ICT-budgetten toekomst vast

Om in de komende jaren onze dienstverlening aan inwoners en bedrijven te kunnen blijven garanderen en om op relevante data gebaseerd beleid te kunnen ontwikkelen, moeten onze ICT-kosten meegroeien. Die kostenontwikkeling is niet zozeer een keuze, maar een gevolg van verdergaande digitalisering en het enorme belang daarvan voor onze dienstverlening en beleidsontwikkeling. Sinds de start van de BAR-samenwerking is sprake van een forse kostenbeheersing op het gebied van ICT. We zijn erin geslaagd om de totale gerealiseerde kosten tot en met eind 2020 op het niveau van 2015 te houden. We zien dit ook terug in de ICT-benchmark gemeenten van 2021, waarin duidelijk naar voren komt dat we per inwoner significant minder ICT kosten hebben dan organisaties die een vergelijkbaar aantal inwoners bedienen. De ICT kosten stijgen en om bij te kunnen blijven moeten de begrote budgetten meegroeien. Als we dit niet doen lopen we in toenemende mate risico's in onze dienstverlening en beleidsontwikkeling en uitvoering.

	2023	2024	2025	2026
Toenemende digitalisering	€390.100	€510.300	€459.400	€392.400

20. Formatie openbare verlichting

Afgelopen 2 jaar blijkt dat met de huidige capaciteit het adequate beheer van openbare verlichting niet kan worden uitgevoerd. Het onderhoud begint achter te lopen. Ook is er te weinig capaciteit om te adviseren bij nieuwbouwprojecten. Daarom wordt voorgesteld de formatie uit te breiden met 1 FTE voor openbare verlichting.

	2023	2024	2025	2026
Formatie openbare verlichting	€92.000	€92.000	€92.000	€92.000

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

21. Rijksbijdrage Jeugdzorg

Tussen het rijk en de koepels van gemeenten, Interprovinciaal Overleg (IPO) en VNG is afgesproken dat gemeenten in hun meerjarenraming voor de jaarschijven 2024, 2025 en 2026 rekening mogen houden met de volledige bijdragen uit de Hervormingsagenda Jeugd. Vorig jaar was dat nog 75%. Zekerheid of het rijk die toezegging nakomt is er niet. Daarnaast wil het kabinet, in het kader van de hervorming van de jeugdzorg, een pakket maatregelen invoeren waardoor gemeenten als uitvoerende organisaties minder middelen nodig hebben of waarbij ze alternatieve inkomsten kunnen genereren. Hoe dit pakket eruit komt te zien is nog niet bekend. Voor 2023 is de rijksbijdrage bekend.

	2023	2024	2025	2026
Rijksbijdrage Jeugdzorg begroting 2022	-€2.401.000	-€2.254.000	-€2.077.000	-€2.077.000
Mutatie	-€71.000	-€751.000	-€693.000	€168.000
Rijksbijdrage Jeugdzorg begroting 2023	-€2.472.000	-€3.005.000	-€2.770.000	-€1.909.000

22. Afval

Voorgesteld wordt de tarieven van de afvalstoffenheffing uit de begroting 2022 te indexeren met het inflatiepercentage van 4,3%. De baten voor 2023 komen dan uit op een bedrag van €6.279.800 en de tarieven zijn hieronder weergegeven:

Afvalstoffenheffing	2022	2023	Stijging tarief	%
Eenpersoonshuishoudens (oorspronkelijk tarief)	207,51	216,48	8,97	4,3%
Kwijtschelding variabel deel	-39,03			
Eenpersoonshuishoudens (tarief na kwijtschelding)	168,48			
Tweepersoonshuishoudens (oorspronkelijk tarief)	324,19	338,16	13,97	4,3%
Kwijtschelding variabel deel	-54,67			
Tweepersoonshuishoudens (tarief na kwijtschelding)	269,52			
Huishouden van 3 of meer personen (oorspronkelijk tarief)	379,43	395,76	16,33	4,3%
Kwijtschelding variabel deel	-77,99			
Huishouden van 3 of meer personen (tarief na kwijtschelding)	301,44			

De lasten en baten voor afval zijn als volgt:

	begroot 2022	begroot 2023	effect	
	2023	2023	begroting 2023	
Lasten exploitatie	5.411.000	5.779.800	368.800	
Toegerekende lasten	1.370.700	1.909.500		
Baten afvalstoffenheffing	-6.781.700	-6.279.800	501.900	
Saldo	0	1.409.500	870.700	nadeel
Dekkingspercentage	100%	82%		

De lasten nemen met €368.800 toe vanwege een toename van de te verwerken hoeveelheid restafval en meerkosten voor inzameling, inclusief een hogere bijdrage aan de NV BAR Afvalbeheer. Per saldo bedraagt dan het nadeel voor 2023 en verder €870.700.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

De toegerekende lasten zijn €538.800 hoger door:

Overhead €167.200;

BTW €154.700;

Bijplaatsingen €133.100

Straatreiniging €73.200

Handhaving en Toezicht €10.600.

Het kostendeckingspercentage komt hiermee uit op 82% in plaats van 100%

	2023	2024	2025	2026
Afval	€870.700	€870.700	€870.700	€870.700

23. Overige mutaties

Dit betreffen mutaties/budgetbijstellingen kleiner dan €25.000.

	2023	2024	2025	2026
Overige mutaties	€63.500	€68.800	€63.900	€43.800

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Overzicht van baten en lasten

Programma's

Exploitatie	Werkelijk 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
0 Bestuur en ondersteuning	5.962.864	5.421.400	5.304.300	5.223.500	5.139.000	5.125.500
1 Veiligheid	3.172.868	4.484.200	4.621.100	4.705.000	4.784.200	4.814.000
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	7.595.324	8.313.100	8.666.900	8.319.500	8.292.300	8.321.600
3 Economie	686.758	644.500	493.300	492.000	493.200	490.800
4 Onderwijs	7.193.594	8.285.600	7.134.200	7.140.300	7.168.300	7.347.700
5 Sport, Cultuur en Recreatie	14.125.812	13.844.000	13.747.500	13.612.300	13.716.900	13.671.700
6 Sociaal Domein	42.991.614	39.524.400	40.001.900	39.900.000	39.885.800	39.814.600
7 Volksgezondheid en Milieu	16.054.643	16.244.600	16.027.200	15.949.500	15.985.200	16.124.400
8 VHROSV	13.348.985	10.606.700	15.505.700	16.238.000	5.549.800	12.447.000
Totaal Lasten	111.132.462	107.368.500	111.502.100	111.580.100	101.014.700	108.157.300
Baten						
0 Bestuur en ondersteuning	-2.192.205	-1.220.000	-1.146.900	-1.135.700	-1.054.800	-1.054.800
1 Veiligheid	-80.938	-67.700	-81.300	-80.700	-80.700	-80.700
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-696.802	-952.200	-831.200	-491.200	-491.200	-491.200
3 Economie	-910.000	-597.700	-597.700	-597.700	-597.700	-597.700
4 Onderwijs	-2.583.786	-3.281.800	-2.009.900	-2.028.700	-2.104.400	-2.104.400
5 Sport, Cultuur en Recreatie	-2.331.646	-1.702.900	-1.692.100	-1.615.600	-1.615.600	-1.615.600
6 Sociaal Domein	-11.646.861	-9.386.000	-8.219.900	-8.215.300	-8.215.300	-8.215.300
7 Volksgezondheid en Milieu	-14.788.172	-13.140.200	-12.737.000	-12.491.000	-12.445.000	-12.603.500
8 VHROSV	-11.793.904	-7.752.900	-12.484.000	-14.661.400	-3.951.000	-10.864.000
Totaal Baten	-47.024.314	-38.101.400	-39.800.000	-41.317.300	-30.555.700	-37.627.200
Saldo lasten en baten programma's	64.108.147	69.267.100	71.702.100	70.262.800	70.459.000	70.530.100

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie	Werkelijk 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Lasten						
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	1.597.148	1.882.800	1.972.900	1.832.100	1.831.600	1.824.000
0.4:Overhead	16.702.952	16.075.900	17.048.200	16.924.000	16.887.700	16.795.600
0.5:Treasury	-33.157	-129.500	-184.600	-301.500	-389.100	-365.600
0.61:OZB woningen	370.853	300.000	370.100	370.100	370.100	370.000
0.62:OZB niet-woningen	105.514	0	0	0	0	0
0.63:Parkeerbelasting	0	8.400	8.100	8.000	8.100	8.000
0.64:Belastingen overig	0	147.500	140.900	140.400	140.800	140.000
0.8:Overige baten en lasten	118.649	89.600	89.500	489.500	889.500	1.289.500
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	51.265	64.700	219.700	64.700	64.700	64.700
Totaal Lasten	18.913.224	18.439.400	19.664.800	19.527.300	19.803.400	20.126.200
Baten						
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-1.660.721	-1.399.700	-1.434.900	-1.399.700	-992.700	-992.700
0.4:Overhead	-102.703	-74.400	-74.400	-74.400	-74.400	-74.400
0.5:Treasury	-655.577	-414.000	-572.100	-571.700	-571.600	-571.600
0.61:OZB woningen	-7.059.309	-7.123.800	-7.672.700	-7.760.000	-7.871.400	-7.893.100
0.62:OZB niet-woningen	-3.523.624	-3.560.800	-3.738.700	-3.749.000	-3.759.100	-3.769.300
0.64:Belastingen overig	-290.890	-288.700	-299.600	-299.600	-299.600	-299.600
0.7:Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-67.202.982	-70.074.000	-76.669.000	-81.268.000	-85.442.000	-80.409.000
0.8:Overige baten en lasten	-88.200	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal Baten	-80.584.006	-82.927.400	-90.453.400	-95.114.400	-99.002.800	-94.001.700
Saldo algemene dekkingsmiddelen	-61.670.781	-64.488.000	-70.788.600	-75.587.100	-79.199.400	-73.875.500

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Mutatie reserves

Exploitatie	Werkelijk 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onttrekkingen						
2 Veiligheid	0	0	0	0	0	0
3 Verkeer, Vervoer en Waterstaat	0	0	-40.000	0	0	0
4 Economie	0	-1.000.000	0	0	0	0
6 Sport, Cultuur en Recreatie	0	-200.000	0	0	0	0
7 Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0
8 Volksgezondheid en Milieu	-801.400	-5.373.600	0	0	0	0
9 VHROSV	0	0	-1.500.000	0	0	0
Algemene Dekkingsmiddelen	-8.796.726	-21.766.200	-2.332.300	-2.102.800	-2.078.500	-2.038.500
Totaal Onttrekkingen	-9.598.126	-28.339.800	-3.872.300	-2.102.800	-2.078.500	-2.038.500
Storting						
2 Veiligheid	0	0	0	0	0	0
9 VHROSV	0	0	0	0	0	0
Algemene Dekkingsmiddelen	5.260.070	23.240.200	1.185.200	1.136.400	1.136.400	1.136.400
Totaal Storting	5.260.070	23.240.200	1.185.200	1.136.400	1.136.400	1.136.400
Mutaties reserves	-4.338.056	-5.099.600	-2.687.100	-966.400	-942.100	-902.100

Resultaat

Het resultaat van de begroting 2022 na wijziging is het saldo na de 1e Tussenrapportage 2022.

Exploitatie	Werkelijk 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Gerealiseerd resultaat	-1.900.690	-320.500	-1.773.600	-6.290.700	-9.682.500	-4.247.500

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In de programmabegroting zijn de toelichtingen op de programma's opgenomen. Hier worden de algemene dekkingsmiddelen, overhead, overige baten lasten, vennootschapsbelasting en mutaties reserves toegelicht.

	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Onderhoud buitenruimte Centrumaanpak	80.300	0	80.300	0	80.300	0	80.300	0
Gronden en landerijen	148.700	-847.600	148.700	-847.600	148.700	-440.600	148.700	-440.600
Hart van Carnisselande	70.100	0	69.400	0	68.800	0	68.200	0
Overige gebouwen	54.200	-13.500	53.800	-13.500	53.800	-13.500	53.800	-13.500
Doorbelasting Albert Heijn (MFA 't Kruispunt)	433.800	-526.200	361.000	-491.000	359.200	-491.000	357.400	-491.000
Gemeentewerf Barendrecht	287.800	-37.000	223.500	-37.000	223.200	-37.000	222.900	-37.000
Verzekeringen vastgoed	29.200	-10.600	29.200	-10.600	29.200	-10.600	29.200	-10.600
Bijdrage GR BAR	868.800	0	866.200	0	868.400	0	863.500	0
Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.972.900	-1.434.900	1.832.100	-1.399.700	1.831.600	-992.700	1.824.000	-992.700
Bestuursondersteuning	162.000	0	162.000	0	162.000	0	162.000	0
Communicatie en voorlichting	36.200	0	36.200	0	36.200	0	36.200	0
Juridische zaken	24.300	0	24.300	0	24.300	0	24.300	0
Doorbelasting gemeentehuis Binnenhof	708.900	-74.400	640.300	-74.400	636.900	-74.400	633.300	-74.400
Overhead GR BAR	16.116.800	0	16.061.200	0	16.028.300	0	15.939.800	0
Taakveld 0.4 Overhead	17.048.200	-74.400	16.924.000	-74.400	16.887.700	-74.400	16.795.600	-74.400
Deelnemingen nutsbedrijven		-494.200		-494.200		-494.200		-494.200
Financiering	1.735.000	-5.600	1.650.000	-5.200	1.561.000	-5.100	1.561.000	-5.100
Toerekenen rente vanuit activa	-1.899.300	-24.500	-1.988.400	-24.500	-2.043.100	-24.500	-2.028.800	-24.500
Toerekenen rente overig	-105.300		-47.900		8.100		17.700	
Deelnemingen / effecten / beleggingen	18.300	-47.800	18.300	-47.800	18.300	-47.800	18.300	-47.800
Bijdrage GR BAR	66.700		66.500		66.600		66.200	
Taakveld 0.5 treasury	-184.600	-572.100	-301.500	-571.700	-389.100	-571.600	-365.600	-571.600
OZB woningen		-7.672.700		-7.760.000		-7.871.400		-7.893.100
Bijdrage SVHW (WOZ)	348.900		348.900		348.900		348.900	
Bijdrage GR BAR	21.200		21.200		21.200		21.100	
Taakveld 0.61 OZB woningen	370.100	-7.672.700	370.100	-7.760.000	370.100	-7.871.400	370.000	-7.893.100
OZB niet woningen		-3.738.700		-3.749.000		-3.759.100		-3.769.300
Taakveld 0.62 OZB niet-woningen		-3.738.700		-3.749.000		-3.759.100		-3.769.300
Baten hondenbelasting		-299.600		-299.600		-299.600		-299.600
Bijdrage GR BAR	149.000		148.400		148.900		148.000	
Taakveld 0.64 belastingen overig	149.000	-299.600	148.400	-299.600	148.900	-299.600	148.000	-299.600
Algemene uitkering		-76.669.000		-81.268.000		-85.442.000		-80.409.000
Taakveld 0.7 algemene uitkering		-76.669.000		-81.268.000		-85.442.000		-80.409.000
Storting voorziening dubieuze debiteuren	95.000		95.000		95.000		95.000	
Stelpost inflatie	0		400.000		800.000		1.200.000	
Overige	-8.000	8.000	-8.000	8.000	-8.000	8.000	-8.000	8.000
Bijdrage GR BAR	2.500		2.500		2.500		2.500	
Taakveld 0.8 overige baten en lasten	89.500	8.000	489.500	8.000	889.500	8.000	1.289.500	8.000
Taakveld 0.9 vennootschapsbelasting	219.700		64.700		64.700		64.700	
Algemene dekkingsmiddelen	19.664.800	-90.453.400	19.527.300	-95.114.400	19.803.400	-99.002.800	20.126.200	-94.001.700

Taakveld 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

In de nieuwe programma-indeling is dit taakveld niet in zijn geheel aan 1 programma toe te wijzen. Vandaar dat dit opgenomen is onder de overige dekkingsmiddelen. Bij gronden en landerijen nemen de baten vanaf 2025 met €407.000 af i.v.m. huurderiving NAM-terrein i.v.m. herontwikkeling. Dit is toegelicht bij het meerjarenperspectief 2023-2026 (nr.15).

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Taakveld 0.4 Overhead

Op basis van de BBV-voorschriften moeten de kosten voor overhead, ook wel genoemd ondersteuningskosten organisatie, apart zichtbaar gemaakt worden. Het betreft (loon)kosten voor bestuursondersteuning, kosten voor communicatie en voorlichting en juridische zaken, plus de overhead van de GR BAR-organisatie en de doorbelasting van het gemeentehuis. Daarnaast is de bijdrage aan de GR BAR-organisatie gesplitst in een deel voor directe taken (53%) en een deel voor overhead (47%). Het deel voor de directe taken is volgens BBV-voorschrift in de begroting toegerekend aan de taakvelden. De totale bijdrage aan de GR BAR-organisatie is als volgt:

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	lasten	lasten	lasten	lasten
Bijdrage GR BAR				
Bijdrage GR BAR (directe taken)	18.292.900	18.229.700	18.192.200	18.091.700
Bijdrage GR BAR (indirecte taken)	16.116.800	16.061.200	16.028.300	15.939.800
Totaal	34.409.700	34.290.900	34.220.500	34.031.500

Taakveld 0.5 Treasury

De deelnemingen nutsbedrijven zijn de geraamde dividendopbrengsten van Stedin en Evides.

	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2023	Begroting 2023
	batens	batens	batens	batens
Deelnemingen nutsbedrijven				
Stedin	-177.000	-177.000	-177.000	-177.000
Evides	-317.200	-317.200	-317.200	-317.200
Totaal	-494.200	-494.200	-494.200	-494.200

Financiering

Dit betreft de grote rentelasten voor langlopende en kortlopende leningen en de bankkosten.

	Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
	lasten	batens	lasten	batens	lasten	batens	lasten	batens
Financiering								
Rente langlopende leningen	1.705.000	-600	1.620.000	-200	1.531.000	-100	1.531.000	-100
Rente kortlopende leningen	10.000	-5.000	10.000	-5.000	10.000	-5.000	10.000	-5.000
Bankkosten	20.000		20.000		20.000		20.000	
Totaal	1.735.000	-5.600	1.650.000	-5.200	1.561.000	-5.100	1.561.000	-5.100

Toerekenen rente vanuit activa

De rente die doorbelast wordt naar investeringen is opgenomen op de taakvelden. Hiervoor is een percentage van 1% gehanteerd, zoals in de paragraaf financiering is toegelicht. De doorbelasting is budgettair neutraal, vandaar dat het doorbelaste bedrag hier negatief is opgenomen, zodat het financiële effect per saldo nul is.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	lasten	lasten	lasten	lasten
Toerekenen rente vanuit activa				
Tegenboeking rente activa	-1.899.300	-1.988.400	-2.043.100	-2.028.800
Totaal	-1.899.300	-1.988.400	-2.043.100	-2.028.800

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Toerekenen rente overig

Dit betreft de rente voor de leningen Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) en doorbelaste rente aan grondexploitaties.

	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026
Toerekenen rente overig	lasten	lasten	lasten	lasten
Rente leningen SVN	24.500	24.500	24.500	24.500
Rente grondexploitaties	-129.800	-72.400	-16.400	-6.800
Totaal	-105.300	-47.900	8.100	17.700

Deelnemingen/effecten/beleggingen

Aan de lastenkant wordt hier rente vanuit activa voor deelnemingen geboekt. Aan de batenkant de dividendopbrengst van de BNG.

	Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2023		2024		2025		2026	
Deelnemingen/effecten/beleggingen	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Rente vanuit activa	18.300	0	18.300	0	18.300	0	18.300	0
Dividend BNG	0	-47.800	0	-47.800	0	-47.800	0	-47.800
Totaal	18.300	-47.800	18.300	-47.800	18.300	-47.800	18.300	-47.800

Taakvelden 0.61 OZB woningen en 0.62 OZB niet-woningen

De raming voor de Onroerende Zaak Belasting (OZB) bestaat uit twee gedeelten:

- OZB-gebruikersdeel, dit betreft alleen de niet woningen;
- OZB-eigenarendeel, dit betreft de woningen en niet woningen.

Voor een verdere toelichting op de ramingen verwijzen wij u naar de paragraaf lokale heffingen.

Volgens de BBV-voorschriften moet het bedrag voor de uitvoering van de Wet WOZ hier verantwoord worden. Het betreft dat deel van de bijdrage aan het Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardering (SVHW) dat wordt besteed aan de Wet Onroerende Zaakbelastingen (WOZ).

	Begroting		Begroting		Begroting		Begroting	
	2022		2023		2024		2025	
OZB en bijdrage SVHW	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
OZB woningen eigenaren		-7.672.700		-7.760.000		-7.871.400		-7.893.100
OZB niet-woningen eigenaren		-2.168.100		-2.173.900		-2.179.500		-2.185.200
OZB niet-woningen gebruikers		-1.570.600		-1.575.100		-1.579.600		-1.584.100
Bijdrage SVHW (WOZ)	348.900		348.900		348.900		348.900	
Totaal	348.900	-11.411.400	348.900	-11.509.000	348.900	-11.630.500	348.900	-11.662.400

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Belastingen overig bestaat uit de baten voor hondenbelasting.

	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2025	2026
Belastingen overig	baten	baten	baten	baten
Hondenbelasting	-299.600	-299.600	-299.600	-299.600
Totaal	-299.600	-299.600	-299.600	-299.600

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Taakveld 0.7 Algemene uitkering

De ramingen van de algemene uitkering zijn gebaseerd op de meicirculaire 2022.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Algemene uitkering	baten	baten	baten	baten
Algemene uitkering	-76.669.000	-81.268.000	-85.442.000	-80.409.000
Totaal	-76.669.000	-81.268.000	-85.442.000	-80.409.000

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

De overige baten en lasten bestaat de storting in de voorziening dubieuze debiteuren en een stelpost voor indexering. Omdat de algemene uitkering als bate in lopende prijzen is, wordt ook de lastenkant voor lopende prijzen gecorrigeerd. Voor de indexering vanaf 2024 wordt jaarlijks cumulatief € 400.000 opgenomen. Hiermee blijven de baten en lasten vergelijkbaar.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Overige baten en lasten	lasten	lasten	lasten	lasten
Storting voorziening dubieuze debiteuren	95.000	95.000	95.000	95.000
Stelpost inflatie	0	400.000	800.000	1.200.000
Totaal	95.000	495.000	895.000	1.295.000

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 zijn wij als gemeente, voor activiteiten die zich in de ondernemerssfeer voltrekken en winst opleveren, vennootschapsbelastingplichtig (Vpb). Over de totale winst moet de Vpb-heffing worden begroot en verantwoord als een centrale post in de programmarekening. Er vindt ook geen nadere toerekening plaats aan programma's c.q. taakvelden. De Vpb-heffing wordt verwerkt als een last op een algemeen programma en maakt op die manier onderdeel uit van het saldo van baten en lasten en het resultaat. In 2023 is er een hogere last van €155.000 in verband met grondexploitaties.

	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vennootschapsbelasting	lasten	lasten	lasten	lasten
Vennootschapsbelasting	219.400	64.700	64.700	64.700
Totaal	219.400	64.700	64.700	64.700

Mutatie reserves

Hieronder is een overzicht van de mutaties in de reserves opgenomen, verdeeld in incidentele en structurele mutaties. In principe zijn volgens de BBV-voorschriften alle mutaties in reserves incidenteel van aard, behalve reserves voor de dekking van afschrijvingen.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

	2023		2024		2025		2026	
	storting	onttrekking	storting	onttrekking	storting	onttrekking	storting	onttrekking
algemene reserve		-300.000						
reserve verkeers -en sociale veiligheid		-40.000						
reserve Zuidpolder		-1.500.000						
reserve onderhoud gebouwen	1.185.200	-1.100.000	1.136.400	-1.100.000	1.136.400	-1.100.000	1.136.400	-1.100.000
Incidentele mutaties reserves	1.185.200	-2.940.000	1.136.400	-1.100.000	1.136.400	-1.100.000	1.136.400	-1.100.000

	2023		2024		2025		2026	
	storting	onttrekking	storting	onttrekking	storting	onttrekking	storting	onttrekking
reserve afschrijvingen		-413.000		-373.000		-333.000		-293.000
reserve revitalisering Dierenstein		-66.500		-66.500		-66.500		-66.500
reserve fietscrossbaan		-29.100		-29.100		-29.100		-29.100
reserve Binnenlandse Baan		-57.800		-57.800		-57.800		-57.800
reserve onderdoorgang A29		-107.500		-107.500		-107.500		-107.500
reserve snelfiets route F15		-60.400		-60.400		-60.400		-60.400
reserve koopliedenweg		-7.200		-7.200		-7.200		-7.200
reserve flexibele camera's		-37.700		-37.700		-37.700		-37.700
reserve 2 ANPR camera's		-27.500		-27.500		-27.500		-27.500
Herinricht. kruispunt Avenue Carnisse-Zuidersingel		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000
30 km Boerhaavelaan		-20.000		-20.000		-20.000		-20.000
Fietsoversteek Kilpad-Leedepad		-2.500		-2.500		-2.500		-2.500
Plateaus Riedermorgen		-14.000		-14.000		-14.000		-14.000
Passeerstroken 1e Barendrechtseweg		-1.700		-1.700		-1.700		-1.700
30 km Dudokdreef		-20.000		-20.000		-20.000		-20.000
Herinrichting Jaagpad		-19.500		-19.500		-19.500		-19.500
Plateau Harplaan-Klavecimbelweg		-1.700		-1.700		-1.700		-1.700
Plateau Klavecimbelweg-Banjohof		-1.700		-1.700		-1.700		-1.700
Verkeersaanpassingen 2e Barendrechtseweg		-2.000		-2.000		-2.000		-2.000
Versmallingen fietsoversteek Lohmanstraat		-5.000		-5.000		-5.000		-5.000
Versmallingen Gouwe-Gebroken Meeldijk		-2.500		-2.500		-2.500		-2.500
Infrastructuur t.b.v. Stationstuinen						-15.700		-15.700
Aanpak geluidshinder verkeersaso's		-3.300		-3.300		-3.300		-3.300
Aanpak wateroverlast Oranjewijk		-26.700		-26.700		-26.700		-26.700
Klimaatadaptief inrichten oude dorpskern				-54.200		-54.200		-54.200
Klimaatadaptief inrichten Havenhoofd Carnisselande				-56.300		-56.300		-56.300
Structurele mutaties reserves	0	-932.300	0	-1.002.800	0	-978.500	0	-938.500

Mutaties reserves	1.185.200	-3.872.300	1.136.400	-2.102.800	1.136.400	-2.078.500	1.136.400	-2.038.500
--------------------------	------------------	-------------------	------------------	-------------------	------------------	-------------------	------------------	-------------------

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Meerjarenbalans en EMU-saldo

De meerjarenbalans en EMU-saldo zijn verplichte onderdelen in de begroting en zien er als volgt uit:

bedragen * 1.000	Realisatie	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose	Prognose
Prognose meerjarenbalans	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	14.549	14.017	13.400	12.686	11.972	11.258
Materiële vaste activa	165.402	169.713	182.156	188.366	187.678	181.133
Financiële vaste activa	2.546	2.532	2.519	2.516	2.514	2.512
Totaal vaste activa	182.497	186.262	198.075	203.568	202.164	194.903
<u>Viottende activa</u>						
Voorraden	6.693	6.045	-771	-5.107	-6.240	-6.950
Uitzettingen	29.106	15.572	15.572	15.572	15.572	15.572
Liquide middelen	1.292	0	0	0	0	0
Overlopende activa	11.994	11.994	11.994	11.994	11.994	11.994
Totaal viottende activa	49.085	33.611	26.795	22.459	21.326	20.616
Totaal Activa	231.582	219.873	224.870	226.027	223.490	215.519
Passiva						
<u>Vaste passiva</u>						
Reserves	55.331	52.132	49.549	50.355	55.703	64.483
Resultaat boekjaar	1.901	104	1.773	6.291	9.683	4.248
Voorzieningen	15.912	12.190	10.924	9.103	8.128	7.004
Vaste schuld	127.697	117.676	124.932	122.591	113.163	102.337
Totaal vaste passiva	200.841	182.102	187.178	188.340	186.677	178.072
<u>Viottende passiva</u>						
Viottende schuld	9.962	16.992	16.913	16.908	16.034	16.668
Overlopende passiva	20.779	20.779	20.779	20.779	20.779	20.779
Totaal viottende passiva	30.741	37.771	37.692	37.687	36.813	37.447
Totaal Passiva	231.582	219.873	224.870	226.027	223.490	215.519

bedragen * 1.000

Overzicht EMU-saldo (bedragen * 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo vóór toevoeging en onttrekkingen aan reserves (+)	-4.996	-914	5.324	8.740	3.345
Mutatie vaste activa (-)	3.779	11.826	5.496	-1.402	-7.259
Mutatie voorzieningen (+)	-3.722	-1.266	-1.821	-975	-1.124
Mutatie voorraden (-)	-648	-6.816	-4.336	-1.133	-710
Totaal EMU-saldo	-11.849	-7.190	2.343	10.300	10.190

- = tekort en + = overschot

Incidentele baten en lasten

Om een post als incidenteel aan te merken gelden de volgende uitgangspunten:

- Alle taakvelden zijn in principe structureel van aard;
- Alle reservemutaties zijn in principe incidenteel van aard, met uitzondering van reservemutaties voor de dekking van afschrijvingen van investeringen;
- Geen onvoorwaardelijke einddatum betekent dat de post altijd structureel is.

Op basis van bovenstaande criteria ziet het overzicht van incidentele baten en lasten er als volgt uit:

Incidentele baten en lasten		2023	2024	2025	2026
1	Storting reserve onderhoud gebouwen	1.185.200	1.136.400	1.136.400	1.136.400
2	Ontwikkeling Zuidpolder	1.500.000			
Totaal incidentele lasten		2.685.200	1.136.400	1.136.400	1.136.400
3	Onttrekking algemene reserve (wegvallen dividend Eeneco)	300.000			
4	Onttrekking reserve Zuidpolder	1.500.000			
5	Onttrekking reserve onderhoud gebouwen	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
6	Onttrekking reserve verkeers- en sociale veiligheid	40.000			
Totaal incidentele baten		2.940.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Saldo incidentele baten en lasten		-254.800	36.400	36.400	36.400

Programma

- 1 Algemene dekkingsmiddelen
- 2 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en Stedelijke Vernieuwing
- 3 Algemene dekkingsmiddelen
- 4 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en Stedelijke Vernieuwing
- 5 Algemene dekkingsmiddelen
- 6 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Alle posten zijn mutaties in reserves en derhalve incidenteel, met uitzondering van nr.2 Ontwikkeling Zuidpolder. Dit is geen mutatie in een reserve, maar dit zijn incidentele lasten die gedekt worden uit de reserve Zuidpolder.

Subsidiestaat 2023

Omschrijving	2021 rekening	2022 begroting	2023 begroting	Verschil begroting 22/23
Kijk op Welzijn	1.662.056	1.489.500	1.615.200	125.700
Wijkteams en ondersteuning	252.852	87.200	119.700	32.500
Jeugdgezondheidszorg	1.393.987	1.390.300	1.451.000	60.700
Kindpakket	144.000	144.000	144.000	-
Maatschappelijk werk	197.585	155.900	155.900	-
Wmo begeleiding en innovatie	21.500	133.500	133.500	-
Volksgezondheid	1.495	800	800	-
Zorg en welzijn	3.673.475	3.401.200	3.620.100	218.900
Theater Het Kruispunt	797.500	810.200	845.000	34.800
Bibliotheek	958.200	973.600	1.015.500	41.900
Stichting De Kleine Duiker	82.000	82.000	82.000	-
Stichting Cultuur Lokaal	259.600	263.700	275.000	11.300
Stichting Kunst Creatief Barendrecht	136.100	138.300	144.200	5.900
Diversen Muziekeducatie	51.056	51.900	51.900	-
Cultuur	200.285	25.600	28.600	3.000
Jeugdtheaterschool Hofplein	26.261	27.100	27.100	-
Cultuur	2.511.002	2.372.400	2.469.300	96.900
Onderwijs en peuterwerk	747.156	470.100	370.100	-100.000
Onderwijs	747.156	470.100	370.100	-100.000
Sport	292.129	277.800	277.800	-
Buurtsportcoaches	-	59.500	-	-59.500
Investeringsubsidie	46.200	-	-	-
Sport	338.329	337.300	277.800	-59.500
Lokaal preventief jeugd	360.376	194.700	231.000	36.300
Jeugdwerk	108.405	34.400	34.400	-
Jeugd	468.781	229.100	265.400	36.300
Vluchtelingen	108.750	80.000	130.000	50.000
Evenementen	30.216	42.500	41.300	-1.200
Ouderenwerk en sociale samenhang	12.521	32.900	32.900	-
Economische advisering	26.714	25.800	25.800	-
Lokale media	128.423	24.300	28.600	4.300
Wijkoverleg	0	18.900	18.900	-
Volkshuisvesting	1.925	3.000	3.000	-
Stedenband	25.250	2.500	2.500	-
Overige subsidies	333.799	229.900	283.000	53.100
Totaal subsidies	8.072.542	7.040.000	7.285.700	245.700

Toelichting afwijkingen subsidies:

Kijk op Welzijn (toename €125.700)

De toename is als volgt te verklaren:

- Indexatie 4,3% = €64.100
- Huur BLOK0180 €46.300
- Automaatje €15.300

Wijkteams en ondersteuning (toename €32.500)

De subsidie voor lokale zorgtrajecten in vanaf 2023 opgenomen in de subsidiestaat.

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Jeugdgezondheidszorg (toename €60.700)

De toename voor CJG Rijnmond komt door indexering i.v.m. loonkosten en hogere huisvestingskosten en uitbreiding van het rijksvaccinatieprogramma.

Theater Het Kruispunt (toename €34.800)

Bibliotheek (toename €41.900)

Stichting Cultuur Lokaal (toename €11.300)

Stichting Kunst Creatief Barendrecht (toename €5.900)

Deze subsidies zijn met 4,3% geïndexeerd.

Onderwijs en peuterwerk (afname €100.000)

Er werd voorheen subsidie verleend voor schoolmaatschappelijk werk. Vanaf 2023 wordt geen subsidie meer verleend, omdat overgestapt wordt naar een inkooprelatie. Het budget hiervoor is overgeheveld naar wijkteams.

Buurtsportcoaches (afname €59.500)

Outdoor Marlyne heeft de subsidierelatie opgezegd.

Lokaal preventief jeugd (toename €36.300)

Dit is eveneens een toename voor CJG Rijnmond door indexering en hogere huisvestingskosten en trajecten Enver Pak Je Kans.

Vluchtelingen (toename €50.000)

Dit is geen verhoging, maar een overboeking van de categorie overige kosten naar subsidies.

Overzichten van reserves en voorzieningen

Staat van reserves en voorzieningen 2023

	Saldo 1-1-2023	Storting 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
Algemene Reserve	18.330.200	103.700	300.000	18.133.900
Reserve grondbedrijf	4.944.600			4.944.600
Reserve afschrijvingen	2.433.800		413.000	2.020.800
Revitalisering Dierenstein	1.197.000		66.500	1.130.500
Fietscrossbaan	465.800		29.100	436.700
Verleggen Binnenlandse Baan	1.040.400		57.800	982.600
Onderdoorgang A29	1.506.600		107.500	1.399.100
Snelfietsroute F15 IJsselmonde	1.177.100		60.400	1.116.700
Koopliedenweg	101.200		7.200	94.000
10 flexibele camera's	150.900		37.700	113.200
2 ANPR camera's	110.000		27.500	82.500
Herinricht. kruispunt Avenue Carnisse-Zuidersingel	100.000		5.000	95.000
30 km Boerhaavelaan	400.000		20.000	380.000
Fietsoversteek Kilpad-Leedepad	50.000		2.500	47.500
Plateaus Riedermorgen	280.000		14.000	266.000
Passeerstroken 1e Barendrechtseweg	35.000		1.700	33.300
30 km Dudokdreef	400.000		20.000	380.000
Herinrichting Jaagpad	390.000		19.500	370.500
Plateau Harplaan-Klavecimbelweg	35.000		1.700	33.300
Plateau Klavecimbelweg-Banjohof	35.000		1.700	33.300
Verkeersaanpassingen 2e Barendrechtseweg	40.000		2.000	38.000
Versmallingen fietsoversteek Lohmanstraat	100.000		5.000	95.000
Versmallingen Gouwe-Gebroken Meeldijk	40.000		2.500	37.500
Infrastructuur t.b.v. Stationstuinen	470.000			470.000
Aanpak geluidshinder verkeersaso's	100.000		3.300	96.700
Aanpak wateroverlast Oranjewijk	106.900		26.700	80.200
Klimaatadaptief inrichten oude dorpskern	1.084.000			1.084.000
Klimaatadaptief inrichten Havenhoofd Carnisselande	1.127.000			1.127.000
Bestemmingsreserves t.b.v. afschrijvingen	12.975.700	0	932.300	12.043.400
Zuidpolder	1.500.000		1.500.000	0
Rekenkamer	21.200			21.200
Onderhoud gebouwen	2.743.400	1.185.200	1.100.000	2.828.600
Energietransitie	75.000			75.000
Project De Stationstuinen	11.380.000			11.380.000
Verkeers- en sociale veiligheid	162.500		40.000	122.500
Overige bestemmingsreserves	15.882.100	1.185.200	2.640.000	14.427.300
Totaal reserves	52.132.600	1.288.900	3.872.300	49.549.200
Pensioenen (voormalige) wethouders	5.639.400	174.300	200.000	5.613.700
Wachtgelden voormalige wethouders	300.000		100.000	200.000
Glasschade	121.000		20.000	101.000
Voorziening verlieslatende grexen	11.715.600			11.715.600
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	17.776.000	174.300	320.000	17.630.300
Vervanging riolering	0	1.435.000	1.435.000	0
Voorziening onderhoud egalisatie	0	1.435.000	1.435.000	0
Beklemde middelen riolering	5.511.200		1.255.400	4.255.800
Voorziening beklemde middelen	5.511.200	0	1.255.400	4.255.800
Totaal voorzieningen	23.287.200	1.609.300	3.010.400	21.886.100
Totaal reserves en voorzieningen	75.419.800	2.898.200	6.882.700	71.435.300

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Staat van reserves en voorzieningen 2024

	Saldo 1-1-2024	Storting 2024	Onttrekking 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve	18.133.900	1.773.600		19.907.500
Reserve grondbedrijf	4.944.600			4.944.600
Reserve afschrijvingen	2.020.800		373.000	1.647.800
Revitalisering Dierenstein	1.130.500		66.500	1.064.000
Fietscrossbaan	436.700		29.100	407.600
Verleggen Binnenlandse Baan	982.600		57.800	924.800
Onderdoorgang A29	1.399.100		107.500	1.291.600
Snelfietsroute F15 IJsselmonde	1.116.700		60.400	1.056.300
Koopliedenweg	94.000		7.200	86.800
10 flexibele camera's	113.200		37.700	75.500
2 ANPR camera's	82.500		27.500	55.000
Herinricht. kruispunt Avenue Carnisse-Zuidersingel	95.000		5.000	90.000
30 km Boerhaavelaan	380.000		20.000	360.000
Fietsoversteek Kilpad-Leedepad	47.500		2.500	45.000
Plateaus Riedermorgen	266.000		14.000	252.000
Passeerstroken 1e Barendrechtseweg	33.300		1.700	31.600
30 km Dudokdreef	380.000		20.000	360.000
Herinrichting Jaagpad	370.500		19.500	351.000
Plateau Harplaan-Klavecimbelweg	33.300		1.700	31.600
Plateau Klavecimbelweg-Banjohof	33.300		1.700	31.600
Verkeersaanpassingen 2e Barendrechtseweg	38.000		2.000	36.000
Versmallingen fietsoversteek Lohmanstraat	95.000		5.000	90.000
Versmallingen Gouwe-Gebroken Meeldijk	37.500		2.500	35.000
Infrastructuur t.b.v. Stationstuinen	470.000			470.000
Aanpak geluidshinder verkeersaso's	96.700		3.300	93.400
Aanpak wateroverlast Oranjewijk	80.200		26.700	53.500
Klimaatadaptief inrichten oude dorpskern	1.084.000		54.200	1.029.800
Klimaatadaptief inrichten Havenhoofd Carnisselande	1.127.000		56.300	1.070.700
Bestemmingsreserves t.b.v. afschrijvingen	12.043.400	0	1.002.800	11.040.600
Zuidpolder	0			0
Rekenkamer	21.200			21.200
Onderhoud gebouwen	2.828.600	1.136.400	1.100.000	2.865.000
Energietransitie	75.000			75.000
Project De Stationstuinen	11.380.000			11.380.000
Verkeers- en sociale veiligheid	122.500			122.500
Overige bestemmingsreserves	14.427.300	1.136.400	1.100.000	14.463.700
Totaal reserves	49.549.200	2.910.000	2.102.800	50.356.400
Pensioenen (voormalige) wethouders	5.613.700	174.300	200.000	5.588.000
Wachtgeldten voormalige wethouders	200.000		100.000	100.000
Glasschade	101.000		20.000	81.000
Voorziening verlieslatende grexen	11.715.600		4.659.700	7.055.900
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	17.630.300	174.300	4.979.700	12.824.900
Vervanging riolering	0	1.435.000	1.435.000	0
Voorziening onderhoud egalisatie	0	1.435.000	1.435.000	0
Beklemde middelen riolering	4.255.800		963.100	3.292.700
Voorziening beklemde middelen	4.255.800	0	963.100	3.292.700
Totaal voorzieningen	21.886.100	1.609.300	7.377.800	16.117.600
Totaal reserves en voorzieningen	71.435.300	4.519.300	9.480.600	66.474.000

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Staat van reserves en voorzieningen 2025

	Saldo 1-1-2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12-2025
Algemene Reserve	19.907.500	6.290.700		26.198.200
Reserve grondbedrijf	4.944.600			4.944.600
Reserve afschrijvingen	1.647.800		333.000	1.314.800
Revitalisering Dierenstein	1.064.000		66.500	997.500
Fietscrossbaan	407.600		29.100	378.500
Verleggen Binnenlandse Baan	924.800		57.800	867.000
Onderdoorgang A29	1.291.600		107.500	1.184.100
Snelfietsroute F15 IJsselmonde	1.056.300		60.400	995.900
Koopliedenweg	86.800		7.200	79.600
10 flexibele camera's	75.500		37.700	37.800
2 ANPR camera's	55.000		27.500	27.500
Herinricht. kruispunt Avenue Carnisse-Zuidersingel	90.000		5.000	85.000
30 km Boerhaavelaan	360.000		20.000	340.000
Fietsoversteek Kilpad-Leedepad	45.000		2.500	42.500
Plateaus Riedermorgen	252.000		14.000	238.000
Passeerstroken 1e Barendrechtseweg	31.600		1.700	29.900
30 km Dudokdreef	360.000		20.000	340.000
Herinrichting Jaagpad	351.000		19.500	331.500
Plateau Harplaan-Klavecimbelweg	31.600		1.700	29.900
Plateau Klavecimbelweg-Banjohof	31.600		1.700	29.900
Verkeersaanpassingen 2e Barendrechtseweg	36.000		2.000	34.000
Versmallingen fietsoversteek Lohmanstraat	90.000		5.000	85.000
Versmallingen Gouwe-Gebroken Meeldijk	35.000		2.500	32.500
Infrastructuur t.b.v. Stationstuinen	470.000		15.700	454.300
Aanpak geluidshinder verkeersaso's	93.400		3.300	90.100
Aanpak wateroverlast Oranjewijk	53.500		26.700	26.800
Klimaatadaptief inrichten oude dorpskern	1.029.800		54.200	975.600
Klimaatadaptief inrichten Havenhoofd Carnisselande	1.070.700		56.300	1.014.400
Bestemmingsreserves t.b.v. afschrijvingen	11.040.600	0	978.500	10.062.100
Zuidpolder	0			0
Rekenkamer	21.200			21.200
Onderhoud gebouwen	2.865.000	1.136.400	1.100.000	2.901.400
Energietransitie	75.000			75.000
Project De Stationstuinen	11.380.000			11.380.000
Verkeers- en sociale veiligheid	122.500			122.500
Overige bestemmingsreserves	14.463.700	1.136.400	1.100.000	14.500.100
Totaal reserves	50.356.400	7.427.100	2.078.500	55.705.000
Pensioenen (voormalige) wethouders	5.588.000	174.300	200.000	5.562.300
Wachtgelden voormalige wethouders	100.000		100.000	0
Glasschade	81.000		20.000	61.000
Voorziening verlieslatende grexen	7.055.900			7.055.900
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	12.824.900	174.300	320.000	12.679.200
Vervanging riolering	0	1.435.000	1.435.000	0
Voorziening onderhoud egalisatie	0	1.435.000	1.435.000	0
Beklemden middelen riolering	3.292.700		944.100	2.348.600
Voorziening beklemden middelen	3.292.700	0	944.100	2.348.600
Totaal voorzieningen	16.117.600	1.609.300	2.699.100	15.027.800
Totaal reserves en voorzieningen	66.474.000	9.036.400	4.777.600	70.732.800

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Staat van reserves en voorzieningen 2026

	Saldo 1-1-2026	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12-2026
Algemene Reserve	26.198.200	9.682.500		35.880.700
Reserve grondbedrijf	4.944.600			4.944.600
Reserve afschrijvingen	1.314.800		293.000	1.021.800
Revitalisering Dierenstein	997.500		66.500	931.000
Fietscrossbaan	378.500		29.100	349.400
Verleggen Binnenlandse Baan	867.000		57.800	809.200
Onderdoorgang A29	1.184.100		107.500	1.076.600
Snelfietsroute F15 IJsselmonde	995.900		60.400	935.500
Koopliedenweg	79.600		7.200	72.400
10 flexibele camera's	37.800		37.700	100
2 ANPR camera's	27.500		27.500	0
Herinricht. kruispunt Avenue Carnisse-Zuidersingel	85.000		5.000	80.000
30 km Boerhaavelaan	340.000		20.000	320.000
Fietsoversteek Kilpad-Leedepad	42.500		2.500	40.000
Plateaus Riedermorgen	238.000		14.000	224.000
Passeerstroken 1e Barendrechtseweg	29.900		1.700	28.200
30 km Dudokdreef	340.000		20.000	320.000
Herinrichting Jaagpad	331.500		19.500	312.000
Plateau Harplaan-Klavecimbelweg	29.900		1.700	28.200
Plateau Klavecimbelweg-Banjohof	29.900		1.700	28.200
Verkeersaanpassingen 2e Barendrechtseweg	34.000		2.000	32.000
Versmallingen fietsoversteek Lohmanstraat	85.000		5.000	80.000
Versmallingen Gouwe-Gebroken Meeldijk	32.500		2.500	30.000
Infrastructuur t.b.v. Stationstuinen	454.300		15.700	438.600
Aanpak geluidshinder verkeersaso's	90.100		3.300	86.800
Aanpak wateroverlast Oranjewijk	26.800		26.800	0
Klimaatadaptief inrichten oude dorpskern	975.600		54.200	921.400
Klimaatadaptief inrichten Havenhoofd Carnisselande	1.014.400		56.300	958.100
Bestemmingsreserves t.b.v. afschrijvingen	10.062.100	0	938.600	9.123.500
Zuidpolder	0			0
Rekenkamer	21.200			21.200
Onderhoud gebouwen	2.901.400	1.136.400	1.100.000	2.937.800
Energietransitie	75.000			75.000
Project De Stationstuinen	11.380.000			11.380.000
Verkeers- en sociale veiligheid	122.500			122.500
Overige bestemmingsreserves	14.500.100	1.136.400	1.100.000	14.536.500
Totaal reserves	55.705.000	10.818.900	2.038.600	64.485.300
Pensioenen (voormalige) wethouders	5.562.300	174.300	200.000	5.536.600
Wachtgelden voormalige wethouders	0			0
Glasschade	61.000		20.000	41.000
Voorziening verlieslatende grexen	7.055.900		7.055.900	0
Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	12.679.200	174.300	7.275.900	5.577.600
Vervanging riolering	0	1.435.000	1.435.000	0
Voorziening onderhoud egalisatie	0	1.435.000	1.435.000	0
Beklemden middelen riolering	2.348.600		919.900	1.428.700
Voorziening beklemden middelen	2.348.600	0	919.900	1.428.700
Totaal voorzieningen	15.027.800	1.609.300	9.630.800	7.006.300
Totaal reserves en voorzieningen	70.732.800	12.428.200	11.669.400	71.491.600

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

Investerings 2023-2026

Investering	2023	2024	2025	2026
Renovatie 't Trefpunt bouwkundig	980.000	2.440.000		
Renovatie 't Trefpunt installaties		1.052.400		
Renovatie 't Trefpunt inrichting		52.600		
Renovatie 't Trefpunt parkeren/terrein	30.000	255.000		
Edudelta aanpassingen onderwijsdeel	8.913.200			
Bijdrage scholenkoepel aanpassingen onderwijsonderc	-500.000			
Edudelta aanpassingen Focus OZHW groen	500.000			
Edudelta aanpassingen verhuurbaar deel	1.314.500			
Edudelta terrein verhuurbaar deel	196.000			
Edudelta installatie verhuurbaar deel	308.700			
Edudelta inventaris verhuurbaar deel	30.800			
Opfrissen lokalen Schaepmanschool	100.000			
Nieuwbouw De Ark		2.196.200	1.870.800	
Renovatie Rank t.b.v. Tweemaster	224.800	1.383.400	1.383.400	
Aanpassingen Wijngaard t.b.v. zorgcentrum	200.000	1.285.100		
Uitbreiding Groen van Prinsterer (Hof van Maxima)	632.000			
Gebouw MFA Kruidentuin	33.600			
Rehabilitatie wegen Talmaweg	97.300			
Renovatie sporthal De Driesprong	1.123.800			
Warmteterugwinning ventilatie De Driesprong	72.600			
Snelfietsroute F15 Binenlandse Baan	575.300			
Bijdrage Snelfietsroute F15 Binenlandse Baan	-320.000			
Aanleg ontsluitingsweg Stationstuinen	300.000	100.000		
Rehabilitatie wegen	827.500	827.500	827.500	827.500
Openbare verlichting	399.900	399.900	399.900	399.900
Beschoeiingen	94.000	94.000	94.000	104.000
Speelvoorzieningen	551.300	551.300	551.300	551.300
Ondergrondse containers	396.400	1.328.000	1.374.300	33.000
Putten containers	279.000	934.700	967.200	
Batterijen containers		145.400		
Vorbereiding circulair centrum	90.000			
Herinrichting begraafplaats Scheldestraat	38.500			
Klimaatadaptieve inrichting Oude Dorpskern	984.000			
Klimaatadaptieve inrichting Havenhoofd Carnisselande	1.177.000			
Toplaag 1/3 kunstgrasveld 5 HCB De Bongerd	94.400			
Veld 1 BVV (kunstgras) sportpark De Bongerd		350.000		
Veld 5 BVV (natuurgras) sportpark De Bongerd	81.800			
Veld 6 BVV (natuurgras) sportpark De Bongerd	81.800			
Veld 7 BVV (kunstgras) sportpark De Bongerd		272.700		
Veld 6 VV Smitshoek (kunstgras) sportpark Smitshoek		350.000		
Veld 1 VV Smitshoek (natuurgras) sportpark Smitshoek		81.800		
Totaal	19.908.200	14.100.000	7.468.400	1.915.700

INVESTERINGEN DIRECT TEN LASTE VAN DE VOORZIENING RIOLERING 2023-2026

Investering	2023	2024	2025	2026
Renovatie gemalen	400.400	425.800	431.700	138.500
Rioolrenovaties	500.000	500.000	500.000	500.000
Riolerings Oranjewijk	60.000			
Riolerings Talmaweg	450.000	450.000		
Riolerings wegbeheer/ruimtelijke ontwikkeling	24.600	59.200	503.300	796.500
Totaal	1.435.000	1.435.000	1.435.000	1.435.000

Taakvelden per programma

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
0.1	Bestuur	3.543.400	-584.100
0.2	Burgerzaken	1.760.900	-562.800
Totaal programma 1 Bestuur en ondersteuning		5.304.300	-1.146.900

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.757.600	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.863.500	-81.300
Totaal programma 2 Veiligheid		4.621.100	-81.300

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
2.1	Verkeer en vervoer	7.602.600	-782.400
2.2	Parkeren	84.000	-48.800
2.3	Recreatieve havens	21.700	0
2.4	Economische havens en waterwegen	625.100	0
2.5	Openbaar vervoer	333.500	0
Totaal programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat		8.666.900	-831.200

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
3.1	Economische ontwikkeling	263.400	-35.000
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	133.700	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	74.700	-537.700
3.4	Economische promotie	21.500	-25.000
Totaal programma 4 Economie		493.300	-597.700

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
4.1	Openbaar basisonderwijs	12.500	0
4.2	Onderwijshuisvesting	4.825.300	-1.215.500
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.296.400	-794.400
Totaal programma 5 onderwijs		7.134.200	-2.009.900

Begroting 2023
meerjarenraming 2024-2026

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
5.1	Sportbeleid en activering	532.000	0
5.2	Sportaccommodaties	3.774.000	-1.171.800
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.920.500	-310.900
5.4	Musea	12.500	0
5.5	Cultureel erfgoed	103.700	0
5.6	Media	1.370.800	-142.300
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	6.034.000	-67.100
Totaal programma 6 Sport, cultuur en recreatie		13.747.500	-1.692.100

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.735.500	-146.800
6.2	Wijkteams	3.948.700	0
6.3	Inkomensregelingen	9.109.800	-7.774.600
6.4	Begeleide participatie	160.100	0
6.5	Arbeidsparticipatie	2.964.100	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.107.400	0
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	7.652.300	-298.500
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	10.434.700	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	52.900	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.836.400	0
Totaal programma 7 Sociaal domein		40.001.900	-8.219.900

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
7.1	Volksgezondheid	1.993.700	-70.300
7.2	Riolering	3.521.700	-4.612.600
7.3	Afval	7.168.600	-7.245.800
7.4	Milieubeheer	2.454.600	-278.100
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	888.600	-530.200
Totaal programma 8 Volksgezondheid en milieu		16.027.200	-12.737.000

		Begroting 2023	
Taakveld		lasten	baten
8.1	Ruimtelijke ontwikkeling	1.428.700	0
8.2	Grondexploitatie	12.536.600	-11.036.600
8.3	Wonen en bouwen	1.540.400	-1.447.400
Totaal programma 9 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing		15.505.700	-12.484.000

Algemene dekkingsmiddelen		19.664.800	-90.453.400
Mutaties reserves		1.185.200	-3.872.300
Totaal		132.352.100	-134.125.700

0.11	Saldo van lasten en baten	-1.773.600	overschot
------	----------------------------------	-------------------	------------------